ThS. CÙ MINH NHẬT

4

Học đệm ORGAN

Tiết điệu: Nhóm Ballad | Mambo | Cha cha cha | Samba | Rap | Hard Rock

- CD đệm mẫu tất cả các bài hát trong sách
- Giới thiệu lý thuyết và cách ứng dụng hòa âm
- Có ích cho nhóm nhạc tập hòa tấu

CD-ROM tặng kèm theo sách

NHÀ XUẤT BẢN ÂM NHẠC

HUY HOANG

ThS. CÙ MINH NHẬT

Học đệm ORGAN

4

Tiết điệu: Nhóm Ballad, Mambo,
Cha cha cha, Samba, Rap, Hard Rock

NHÀ XUẤT BẢN ÂM NHẠC

HỌC ĐỆM ORGAN

Tiết điệu
Nhóm **Ballad, Mambo, Cha cha cha, Samba, Rap, Hard Rock**

****

Chúng tôi đã thực hiện các nghĩa vụ về tác quyền. Xin mời tác giả của các ca khúc có tên trong sách liên hệ với Trung tâm bảo vệ quyền tác giả âm nhạc Việt Nam để nhận nhuận bút.
Trân trọng cảm ơn!

Biên mục trên xuất bản phẩm của Thư viện Quốc gia Việt Nam

Cù Minh Nhật

Học đệm organ / Cù Minh Nhật. - H. : Âm nhạc ; Công ty Văn hoá Huy Hoàng. - 30cm + 1 CD

Ph.4. - 2015. - 147tr.

ISBN 9786049100420

1. Đàn organ 2. Đệm nhạc

786.5 - dc23

ANK0007p-CIP

LỜI GIỚI THIỆU

Organ điện tử không thuần túy là một nhạc cụ, nó là sản phẩm của công nghệ điện tử hiện đại. Theo xu hướng phát triển mạnh mẽ của công nghệ, Organ điện tử ngày càng được tích hợp thêm nhiều tính năng mới. Thực tế, một cây đàn Organ điện tử cao cấp có thể tạo ra hiệu quả âm thanh gần như một dàn nhạc nhẹ.

Mặc dù có chức năng đệm hát rất nổi trội nhưng cho đến nay, chưa có nhiều tài liệu hướng dẫn cách đệm Organ điện tử một cách hiệu quả.

Xin trân trọng giới thiệu đến các bạn yêu thích cây đàn này bộ tài liệu "**Học đệm Organ**" do ThS. Cù Minh Nhật biên soạn. Bộ sách gồm 4 phần, lần lượt hướng dẫn học đệm hầu hết các tiết điệu nhạc nhẹ thông dụng.

Với những người học đệm, có thể nói đây là bộ sách rất thiết thực, vì mỗi bài đệm đều được trình bày sinh động trong **CD-ROM** tặng kèm. Điều này giúp học viên hình dung cụ thể hầu hết các vấn đề đệm hát: từ cách chọn và cài đặt các dữ liệu (tiết tấu, âm sắc, tốc độ,...); ghi nhớ các nét giai điệu và hợp âm đệm; cho đến sự mường tượng khái quát về bố cục bài đệm (nhạc dạo, cách đảo trống cuối câu nhạc hoặc đoạn nhạc, cách dẫn nhấn, cách kết bài,...).

Mặc dù bộ sách chia làm nhiều phần nhưng không phải phần sau khó hơn phần trước, mà mỗi phần đều khởi đầu từ trình độ cơ bản và chuyên biệt về cách đệm một số tiết điệu nhất định.

Chúc các bạn luyện tập thu được nhiều kết quả!

PGS. TS. **Trịnh Hoài Thu**

Trường ĐHSP Nghệ thuật Trung ương

CHỨC NĂNG CHÍNH CỦA ĐÀN ORGAN ĐIỆN TỬ VÀ CÁCH ĐIỀU CHỈNH PHỤC VỤ CHO PHẦN ĐỆM

1. Tiết điệu

1.1. Khái niệm tiết điệu

Trong nhạc nhẹ, tiết điệu được hiểu là sự chuyển động có quy luật và có chu kỳ của nhạc cụ chơi phần đệm, trong đó bộ gõ thường đóng vai trò xương sống kết hợp cùng các loại nhạc cụ khác như: Violin, Trumpet, Guitar Lead, Guitar Bass, kèn Saxophone,... Organ điện tử thường có tính năng ưu việt là mô phỏng từng nhạc cụ trong dàn nhạc thành các tiết điệu đệm khá hoàn chỉnh. Đàn nhãn hiệu YAMAHA dùng từ *STYLE* (có nghĩa là *phong cách, kiểu cách*) để chỉ tiết điệu, còn đàn CASIO ký hiệu là *RHYTHM* (có nghĩa là *tiết tấu*).

Trên mặt đàn Organ điện tử, phía bên trái màn hình hiển thị, tiết điệu thường được phân nhóm theo phong cách âm nhạc như: Pop, Rock, March, Jazz, Dance, Hip-Hop, Latin, R&B, Country,...

Để có thể nhanh chóng tìm được tiết điệu mong muốn, trong quá trình sử dụng đàn, bạn cần để ý xem các tiết điệu thuộc nhóm phong cách âm nhạc nào và ghi nhớ, chẳng hạn như tiết điệu *Chachacha, Rumba, Samba,...* thường đặt ở nhóm ***Latin***; các tiết điệu *Techno, Disco* thường đặt ở nhóm ***Dance***; các tiết điệu *Country Pop, Country Rock* thường đặt ở nhóm ***Country***,... Ngoài ra, các bạn cũng cần biết rằng do diện tích mặt đàn và đồng hồ hiển thị có hạn nên tên các tiết điệu có thể được viết tắt, chẳng hạn *Country Pop* thường viết tắt là *C. Pop*, *Country Rock* thường viết tắt là *C. Rock*,...

1.2. Các nút chức năng điều chỉnh tiết điệu

• ***MAIN***: Nút chức năng dùng để thay đổi tiếng nhấn. Phần lớn các loại đàn phím điện tử thường có cấu tạo hai *MAIN A* và *MAIN B* cho mỗi tiết tấu, trong đó *MAIN B* có tiếng nhấn của tiết tấu trống mạnh mẽ cùng âm hưởng nhạc nền dầy dặn hơn *MAIN A*. Các ca khúc thường có cấu trúc hai đoạn (a, b), trong đó đoạn b (điệp khúc) thường là cao trào của bản nhạc. Vì vậy, ở đoạn thứ nhất người ta thường dùng *MAIN A*, đoạn cao trào dùng *MAIN B*. Hiện nay, một số loại đàn có cấu tạo bốn *MAIN*, các bạn sẽ thấy mức độ tiếng nhấn của tiếng trống và âm hưởng dầy dặn của dàn nhạc sẽ tăng dần từ *MAIN A* (rất nhẹ) –> B (bình thường) –> C (mạnh vừa) –> D (mạnh). Sự phong phú đó càng giúp người chơi dễ dàng chọn lựa *MAIN* thích hợp với tính chất của từng đoạn nhạc, nhất là đối với những bài nhạc có cấu trúc nhiều đoạn nhạc. Nếu bạn quen dùng loại đàn có hai *MAIN* mà chuyển sang loại đàn mới có bốn *MAIN* thì cần lưu ý là *MAIN A* và *MAIN B*

của đàn cũ tương ứng với *MAIN B* và *MAIN C* của đàn mới. Riêng với ca khúc thiếu nhi, phần lớn thường chỉ có cấu trúc một đoạn, chúng ta có thể thay đổi *MAIN* khi giai điệu của bài ca nhắc lại nhiều lần và không nên dùng *MAIN D* vì tiếng nhấn của nó thường đảo phách và phần nhạc nền quá dày.

• ***FILL IN***: Nút chức năng dùng để đảo trống (dồn trống) vào những chỗ nghỉ dài cuối mỗi câu nhạc, đoạn nhạc. Chức năng *FILL IN* có tác dụng: tạo cảm giác mới cho người nghe, là sự nối tiếp "ngọt ngào" giữa các *MAIN*, báo hiệu sự thay đổi tính chất âm nhạc trong giai đoạn kế tiếp, đưa bản nhạc lên cao trào,... Chức năng đảo trống (*FILL IN*) thường được tích hợp chung với chức năng thay đổi tiếng nhấn (*MAIN*) trong cùng một nút bấm, ví dụ chức năng *FILL A/MAIN A* sẽ nằm chung trong một nút bấm. Như vậy, với các loại đàn có hai *MAIN* thì sẽ có *FILL A* và *FILL B*, còn với các loại đàn có bốn *MAIN* thì sẽ có *FILL A, FILL B, FILL C* và *FILL D*. Lưu ý rằng khi nhấn các nút đảo trống, cần nhấn vào phách đầu tiên hoặc chậm nhất vào phách thứ hai của nhịp (3/4, 4/4, 6/8,...).

• ***AUTO FILL***: Nút chức năng này thường chỉ có ở một số loại đàn thế hệ mới, được dùng để ngắt sự tích hợp hai chức năng thay đổi tiếng nhấn và đảo trống (*MAIN* và *FILL IN*). Chẳng hạn, khi ta muốn đảo trống kết hợp cùng lúc với thay đổi tiếng nhấn thì trước đó phải nhấn nút *AUTO FILL* cho đèn bật sáng. Nếu muốn thay đổi tiếng nhấn mà không cần đảo trống thì chỉ việc tắt *AUTO FILL*.

• ***BREAK***: có tác dụng gần giống với chức năng đảo trống (*FILL IN*), là nút chức năng chứa đựng một vài kiểu dằn nhấn đặc biệt, đặc trưng ở một số tiết điệu nhất định như Tango, Rumba,... Nút chức năng này không phổ biến, thường chỉ có ở một số loại đàn hiệu YAMAHA. Nếu trong bản nhạc ta gặp ký hiệu *BREAK*, mà đàn bạn đang sử dụng không có chức năng trên thì có thể dùng nút *FILL IN* để thay thế.

• ***INTRO***: Nhạc dạo tự động. Ở một số loại đàn, người chơi còn có thể tùy chọn một trong nhiều câu dạo dài, ngắn khác nhau. Tuy nhiên, nhạc dạo tự động thường không phù hợp với giai điệu của các ca khúc Việt.

• ***SYNC START***: Nút chức năng dùng để chờ khởi động tiết tấu. Bạn chỉ nhấn vào nút này khi mọi thao tác chuẩn bị cho một bài nhạc đã hoàn tất.

• ***START/STOP***: Khởi động/Dừng lại (tiết tấu).

• ***SYNC STOP***: Nút chức năng dùng để ngắt tạm thời tiết tấu khi tay trái không giữ hợp âm. Đây là chức năng dùng để mô phỏng kiểu dằn nhấn (tutti) dàn nhạc.

• ***ENDING***: Nhạc kết thúc tự động. Ở một số loại đàn, bạn còn có thể tùy chọn một trong ba câu nhạc kết dài, ngắn khác nhau.

1.3. Các chế độ nhạc đệm và cách khởi động

Trên đàn Organ điện tử thường phổ biến một số chế độ đệm sau đây:

+ Chế độ *SINGLE FINGER* (thường gọi là chế độ bấm *ngón đơn*). Chế độ này cho phép bạn bấm rút gọn, thay vì mỗi hợp âm ta phải bấm ba nốt trở lên cách quãng nhau thì ở chế độ này chỉ cần bấm nhiều nhất là ba phím liền kề. Tuy nhiên, bạn cần lưu ý là chế độ *SINGLE FINGER* chỉ bấm được ba loại hợp âm là trưởng, thứ và bảy (át).

+ Chế độ *FINGER* (thường gọi là chế độ bấm *ngón kép*). Đặt chế độ này, bạn cần phải bấm gần như đầy đủ các nốt trong hợp âm. Nó cho phép ta bấm nhiều loại hợp âm ở thể nguyên gốc.

+ Chế độ *MULTI FINGER* cho phép bạn bấm theo cả hai cách bấm SINGLE *FINGER* và *FINGER* nhưng vẫn cho kết quả như nhau. Tốt nhất, người học đệm nên đặt chế độ *MULTI FINGER* (nếu có). Đây là chế độ hai trong một, vừa có thể bấm được các thế bấm ngón đơn, vừa có thể bấm được các thế bấm ngón kép.

+ Chế độ *FINGER ON BASS* cho phép bấm nhiều loại hợp âm ở thể nguyên gốc cũng như mọi thể đảo âm trầm của hợp âm.

Để cài đặt chế độ đệm bạn tìm nút *ACMP* và chọn một chế độ bấm hợp âm nhất định. Khi đã hoàn tất, hãy chuẩn bị khởi động tiết tấu bằng cách nhấn nút *SYNC/ START*. Sự sẵn sàng thể hiện qua trạng thái nhấp nháy đèn của nút bấm hoặc nhấp nháy trên góc màn hình hiển thị.

2. Âm sắc

2.1. Khái niệm âm sắc

Âm sắc là từ hay dùng để chỉ tiếng của các nhạc cụ, âm thanh, tiếng động hỗ trợ được mã hoá. Âm sắc ở đàn YAMAHA ký hiệu là *VOICE*, đàn CASIO ký hiệu là *TONE*.

Bên cạnh khả năng mô phỏng, bắt chước âm sắc của nhiều loại nhạc cụ thật như: Piano, Guitar, Violin,... thì Organ điện tử còn có thêm những *âm sắc ảo* (không giống với tiếng của bất cứ loại nhạc cụ nào) dùng để chơi các dòng nhạc như: Hip-Hop, R&B, Dance,...

Trên mặt đàn phím điện tử, phía bên phải màn hình hiển thị, âm sắc cũng thường được phân nhóm theo nhạc cụ như: Piano, E. Piano (Piano điện tử), Strings, Guitar & Bass, Saxophone, Organ, Trumpet, Brass,...

Để có thể nhanh chóng tìm được âm sắc mong muốn, trong quá trình sử dụng đàn, bạn cần để ý xem các âm sắc thuộc nhóm nào và ghi nhớ, chẳng hạn:

+ Âm sắc các nhạc cụ thuộc bộ kèn gỗ trong dàn nhạc giao hưởng gồm: Piccolo, Flute, Oboe, Clarinet, Bassoon thường nằm ở nhóm **Flute & Woodwind**.

+ Âm sắc các nhạc cụ thuộc bộ kèn đồng trong dàn nhạc giao hưởng như: Trumpet, French Horn, Trombone, Tuba,... thường nằm ở nhóm **Trumpet**.

+ Âm sắc các nhạc cụ thuộc bộ dây trong dàn nhạc giao hưởng gồm: Violin, Viola, Cello, Contrabass thường nằm ở nhóm **Strings**.

+ Âm sắc điện tử (tiếng ảo), ví dụ: Sun Bell, Fantasia, Bell Heaven,... Các âm sắc này có thể nằm trong cùng một nhóm hoặc rải rác ở nhiều nhóm khác nhau.

+ Âm sắc của các tiếng động thường gặp trong cuộc sống như tiếng sóng biển, tiếng suối chảy, tiếng kêu của các loài động vật,... có thể nằm tập trung ở một nhóm âm sắc hoặc nằm ở một chức năng nào đó tách biệt khỏi khu vực âm sắc chẳng hạn như *MULTI PAD*.

Ngoài ra, các bạn cũng cần lưu ý các âm sắc có thể được viết tắt, chẳng hạn: Trumpet thường viết tắt là **Trump.**, Trombone thường viết tắt là **Trb.**, Strings thường viết tắt là **Str.**, Piano thường viết tắt là **Pno.**, Guitar thường viết tắt là **Gtr.**, Saxophone thường viết tắt là **Sax.**,...

* ***Lưu ý:*** Khi dùng âm sắc giả tiếng nhạc cụ nào thì ta nên hiểu rõ tính năng của các nhạc cụ đó để cố gắng thể hiện và phát huy được các đặc tính cơ bản của nó, chẳng hạn nếu chơi tiếng Piano ta cần cấm thêm pedal (bàn đạp) để phát huy các nét chạy diatonic, chromatic; hoặc rải hợp âm (appe) tạo nên các đường lướt, đuổi ấn tượng ở âm vực trung và cao,... Ở một số đàn Organ điện tử cao cấp, âm sắc Guitar còn giả được tiếng vuốt ngón tay trên dây, ta cũng nên nghiên cứu khai thác đặc trưng này,...

2.2. Các nút chức năng điều chỉnh âm sắc

• ***VOICE VOLUME***: Nút chức năng dùng để điều chỉnh âm lượng lớn nhỏ của âm sắc, có vai trò giúp ta cân đối âm lượng giữa âm sắc và tiết điệu đệm.

• ***VOICE OCTAVE***: Nút chức năng dùng để đưa cao độ của âm sắc lên hay xuống từ một đến hai quãng tám (còn gọi là bát độ).

• ***DUAL*** (tiếng đôi): Tính năng này cho phép bạn chơi đồng thời hai tiếng trên bàn phím, chẳng hạn khi bạn đang chơi tiếng Piano mà muốn có thêm tiếng của cả dàn dây kèm theo thì hãy nhấn nút *DUAL* và chọn tiếng Strings để ghép chung. Tiếp đó, bạn còn có thể tìm các nút *DUAL VOLUME* để điều chỉnh âm lượng lớn nhỏ hoặc nút *DUAL OCTAVE* để điều chỉnh bát độ của phần tiếng đôi nhằm pha trộn hai âm sắc với nhau sao cho cân đối hài hòa nhất.

Muốn khai thác tốt tính năng này, bạn còn phải có những hiểu biết nhất định về các tính năng nhạc cụ và phong cách nhạc. Việc pha trộn âm sắc hợp lý sẽ giúp khắc họa một cách sinh động hình tượng của tác phẩm. Trong bộ sách này, chúng tôi sử dụng ký hiệu dấu (+) để chỉ việc pha âm sắc, ví dụ: **Piano + Strings**, **Flute + Strings**, **Flute + Pan Flute**,...

• *HARMONY*: Nút chức năng dùng để trợ giúp hoà âm. Nhấn vào nút này, chúng ta chỉ cần đánh một nốt nhưng lại phát ra nhiều nốt chồng quãng ba, quãng năm, quãng sáu, quãng tám,... tuỳ theo sự cài đặt của bạn.

• *TOUCH*: Nút chức năng dùng để thay đổi mức độ nhạy cảm của phím đàn.

• *PITCH BEND*: Nút chức năng dùng để rung, nhéo, luyến, láy âm sắc. Đây là công cụ hỗ trợ đắc lực để bạn tạo nên những giai điệu luyến láy. *PITCH BEND* thường nằm ở rìa bên trái của đàn cho nên khi muốn dùng nút chức năng này, bạn phải tận dụng rất nhanh khoảng thời gian mỗi lúc tay trái không phải bấm hợp âm để gạt cần nhéo luyến lên, luyến xuống tuỳ theo cảm giác âm nhạc của mình. Tuy nhiên, bạn cũng **không nên lạm dụng** *PITCH BEND* một cách tuỳ tiện mà phải hiểu về tính năng của các loại nhạc cụ, chẳng hạn khi đang dùng âm sắc Piano, Accordion,... bạn tuyệt đối không được dùng *PITCH BEND* vì trên thực tế những loại nhạc cụ này không thể luyến láy giống bất cứ kiểu luyến nào của *PITCH BEND*. Người ta thường dùng *PITCH BEND* để giả tiếng những nhạc cụ dây gảy, dây kéo hay các loại kèn và đặc biệt, để tạo hiệu quả gần giống như giai điệu của các nhạc cụ dân tộc.

3. Cách cài đặt dữ liệu chuẩn bị phần đệm

Sau khi đã chuẩn bị xong tiết tấu, âm sắc,... việc bạn cần làm là ghi vào bộ nhớ của đàn để lấy ra sử dụng một cách thuận tiện nhất.

Bộ phận ghi nhớ dữ liệu được ký hiệu bằng chữ *REGISTRATION MEMORY*. Nó thường gồm các nút chức năng chính sau:

• ***MEMORY***: Bộ ghi nhớ.

• ***REGIST***: Nơi đăng ký và lưu trữ dữ liệu.

• ***REGIST BANK***: Ngân hàng dữ liệu.

Lưu ý: Tùy cấu tạo bộ nhớ của mỗi loại đàn mà có số lượng ngân hàng dữ liệu nhiều ít khác nhau. Để tiện cho việc sử dụng, các ngân hàng thường được đánh số thứ tự, ví dụ: *BANK 1, BANK 2, BANK 3*,... Để tránh nhầm lẫn khi truy cập, ở một số loại đàn bạn còn có thể nhấn vào nút *RENAME* để đặt tên cho các ngân hàng. Mỗi ngân hàng thường có từ hai *REGIST* trở lên.

Khi các thông số đã được điều chỉnh như ý muốn, bạn có thể lưu vào đàn bằng cách nhấn nút *MEMORY* cùng lúc với một *REGIST* bất kỳ mà bạn chọn. Tương tự, bạn làm theo quy trình như trên để ghi nhớ vào các *REGIST* tiếp theo. Khi đã ghi nhớ đầy đủ các *REGIST* trong một ngân hàng (*REGIST BANK*), bạn có thể đặt lại tên để thuận tiện cho mỗi lần sử dụng. Sau đó, ta lại tiếp tục chuyển sang một *REGIST BANK* khác để lựa chọn và lưu giữ các thông tin cần thiết khác. Có thể phân nhóm và đặt tên các *REGIST BANK* theo các phong cách âm nhạc khác nhau, chẳng hạn: có ngân hàng phục vụ cho việc chơi các bài hát mang phong cách dân ca, có ngân hàng phục vụ cho việc chơi các bài hát mang phong cách Rock, có ngân hàng phục vụ cho việc chơi các bài hát nhạc Dance, có ngân hàng phục vụ cho việc chơi các bài hát mang phong cách Jazz,...

• ***FREEZ***: Nút chức năng dùng để khoá không cho tiết tấu thay đổi mỗi khi thay đổi *REGIST*. Khi đệm cho một bài hát, bạn thường chỉ cần đến một tiết tấu nhưng lại cần dùng nhiều âm sắc. Như đã nói ở trên, mọi dữ liệu cần thiết trong đó có cả âm sắc và tiết tấu được ghi nhớ trong các *REGIST*, bởi vậy, khi chuyển âm sắc, có thể tiết tấu mà ta vô tình ghi nhớ sẽ tự động chuyển theo. Cho nên, trước khi đệm hát, ta phải nhấn *FREEZ* để khóa tiết tấu (trừ trường hợp bài hát cần nhiều tiết tấu). Trong quá trình học, bạn cần rèn luyện thói quen bật chức năng *FREEZ* trước khi tập đệm đàn.

MỘT SỐ LƯU Ý QUAN TRỌNG

1. Các thuật ngữ dùng trong bản nhạc

Để tránh triệt để sự nhầm lẫn, trong cuốn sách này, các thuật ngữ được phân loại và trình bày với các kiểu font chữ khác nhau, chia làm 3 loại:

- Các thuật ngữ âm nhạc được in thường, đậm, nghiêng, chẳng hạn: ***nhạc dạo, nhạc kết, nhịp tự do, vào nhịp, rall.*** (chậm lại), ***rit.*** (kìm nhịp lại), ***a tempo*** (trở lại tốc độ ban đầu,...

- Tên các nút chức năng của đàn được in hoa, đậm, nghiêng, chẳng hạn: ***MAIN B, FILL A, STOP***, ***INTRO*** (nhạc dạo tự động), ***ENDING*** (nhạc kết tự động),... Cần lưu ý rằng trong bộ sách này chúng tôi dùng đàn YAMAHA PSR-910 để thực hiện CD đệm mẫu cho nên tên các tiết điệu, âm sắc và các nút chức năng đều của loại đàn này.

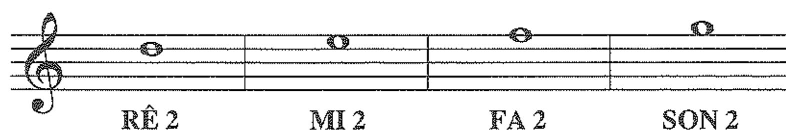
- Tên âm sắc của các nhạc cụ hoặc nhóm nhạc cụ được in thường, đậm, thẳng, chẳng hạn: **Piano, Nylon Guitar, Violin, Strings,...**

2. Về việc chọn tốc độ

Chúng ta thường nghe cùng một bài hát có ca sĩ hát với tiết tấu nhanh, ca sĩ khác hát với tốc độ chậm. Việc chọn tốc độ (tempo) phụ thuộc vào nhiều yếu tố, quan trọng nhất là sắc thái tình cảm của tác phẩm và ý đồ nghệ thuật của tác giả sáng tác. Ngoài ra, nó cũng có thể thay đổi đáng kể do ý đồ của nhạc sĩ phối khí khi chọn tiết tấu, chẳng hạn với phong cách nhạc Dance, tốc độ thường khá nhanh. Trong cuốn sách này, khi gợi ý để bạn chọn tốc độ, chúng tôi không chỉ căn cứ vào những yếu tố nghệ thuật mà còn căn cứ vào các yếu tố sư phạm và tính phổ cập. Bởi vậy, trong quá trình tập hoặc biểu diễn, bạn có thể thay đổi tăng giảm một chút tốc độ tùy theo cảm nhận âm nhạc của mình.

3. Về việc chọn giọng, dịch giọng

Cấu tạo giọng hát của mỗi người mỗi khác, có thể lên cao nhất và xuống thấp nhất trong một tầm cữ nhất định, người ta thường gọi khoảng cách âm thanh cao-thấp đó là *âm vực*. Trong bộ sách này, tông giọng được biên soạn thường có ít dấu hóa để các bạn dễ học và **thường phù hợp với đa số giọng nam và giọng nữ có sử dụng kỹ thuật giả thanh.** Vì vậy, đa số bài hát được biên soạn với giai điệu cao nhất là nốt MI 2. Tuy nhiên, khi lựa chọn tông giọng theo tiêu chí ít dấu hóa theo khóa thì nốt cao nhất trong giai điệu các bài hát không đồng nhất, có thể sẽ xuất hiện một số bài hát giai điệu cao nhất nốt RÊ 2, hoặc có bài giai điệu cao nhất nốt FA 2 hoặc SON 2,...

Nếu tông giọng trong sách không phù hợp, bạn có thể khai thác nút chức năng *TRANSPOSE* theo hướng dẫn cụ thể trong từng bài hoặc tham khảo thêm mục ***Hướng dẫn cách dịch giọng*** trong cuốn "**Học đệm piano cơ bản- phần 2**" của tác giả Song Minh để hiểu một cách tường tận, từ đó chủ động phản ứng nhanh trong mọi tình huống.

4. Về kinh nghiệm xử lý khi người hát bị chệch nhịp

Trên đàn Organ điện tử, trừ các tiết tấu nhịp phân ba (3/8, 3/4, 6,8,...) còn lại phần lớn các tiết nhịp phân đôi đều quy về nhịp 4/4. Như vậy, khi giai điệu bài hát về kết, trọng âm một số bài hát nhịp 2/4 có thể sẽ không trùng phách 1 của tiết điệu đệm. Nếu không tính toán một điểm rơi trọng âm hợp lý cho tiết điệu đệm thì trong trường hợp

đệm đàn cho người khác hát (hoặc thu âm phần đệm), khi bạn nhấn nút *FILL IN*, trọng âm của tiếng đảo trống sẽ rơi không thống nhất giữa những lần giai điệu nhắc lại, dẫn đến việc bắt vào bài hát có thể bị chệch choạc hoặc chệch nhịp. Để giúp người học đệm khắc phục một phần tình huống này, chúng tôi thường chuyển soạn các bài hát nhịp 2/4 sang nhịp 4/4. Sự co giãn một chút về trường độ (so với bản nhạc gốc) ở những chỗ nghỉ dài cuối phần nhạc dạo, câu nhạc, đoạn nhạc hoặc cuối bài hát sẽ giúp cho trọng âm của tiết tấu đảo trống rơi vào một điểm thống nhất giữa những lần giai điệu nhắc lại (nhưng không nhất thiết rơi vào phách mạnh ở ô nhịp đầu tiên). Nếu bạn để ý trên bản nhạc sẽ thấy mặc dù trước đó câu dạo đã kết thúc bằng hợp âm chủ nhưng khi bắt vào bài hát, chúng tôi vẫn ghi nhắc lại một lần nữa hợp âm ấy. Đó chính là điểm rơi hợp lý nhất của tiết tấu phần đệm. Với trường hợp giai điệu của bài hát không bắt đầu bằng hợp âm chủ thì hợp âm kế tiếp với hợp âm cuối cùng phần nhạc dạo chính là trọng âm hợp lý của tiết tấu phần đệm. Tuy nhiên, vì nhiều lý do khác nhau nên không phải bài hát nào chúng tôi cũng có thể uốn nắn được bài nhạc về nhịp 4/4. Bởi vậy, người học cần hiểu rõ điều này và chủ động khắc phục (chẳng hạn như ra hiệu: gật đầu, nhún mình, vẫy tay, bắt nhịp,...) để người hát bắt vào bài không bị chệch nhịp.

Ở cuối một số phần nhạc dạo, chúng tôi ký hiệu thêm dấu nhấn (>). Khi gặp dấu nhấn, tay phải người đệm đàn cần nhấn mạnh hợp âm để người hát chú ý bắt vào đúng nhịp. Chúng ta nên tập chính xác, kỹ lưỡng chi tiết này để sau mỗi lần dạo nhạc, người hát nghe đến chỗ nhấn mạnh sẽ có cảm giác phần nhạc dạo đã kết thúc và dễ dàng bắt vào bài hát hơn. Ngoài ra, với một số loại đàn có nút chức năng *SYNE STOP*, học viên nên tập chi tiết mô phỏng kiểu dằn nhấn (tutti) của dàn nhạc để người hát có thể bắt vào ca khúc một cách dễ nhất. Nút chức năng *SYNE STOP* thường nằm rất gần khu vực bấm hợp âm và tiết tấu chỉ tạm thời bị ngắt nếu bàn tay nhấc hoàn toàn ra khỏi khu vực bấm hợp âm. Vì vậy, trong khoảnh khắc ngắn ngủi, ngón cái tay trái của bạn vẫn cần phải giữ một nốt trong hợp âm để cho tiết tấu tiếp diễn, một ngón tay khác nhanh nhẹn nhoài tới nhấn nút *SYNE STOP*, tiếp đó cả hai tay nhấc lên rồi cùng lúc nhấn mạnh hợp âm và âm hình tiết tấu cần dằn nhấn. Sau thao tác này, tay trái người đệm đàn cần sẵn sàng đón đầu phách mạnh đầu tiên của bài hát hoặc câu hát. Nếu tập thành thạo kỹ năng này, việc bắt vào của người hát sẽ khá trôi chảy và an toàn. Không những thế, nếu trong khi biểu diễn trên sân khấu, người hát bất ngờ chệch nhịp, người đệm có thể chủ động đón đầu nhịp, kịp thời sửa chữa lỗi sai nhịp để việc biểu diễn không bị gián đoạn.

DẪN NHẬP

Mặc dù có thể có kỹ thuật ngón tương đối tốt nhưng nhiều người học Organ không thể tự đệm được các bài hát mà mình yêu thích. Để có được kỹ năng đệm hát, ngoài những kiến thức về lý thuyết âm nhạc còn phải rèn luyện kỹ năng nghe hòa thanh, dịch giọng, ngẫu hứng,... Do đó, người học đệm đều phải bắt đầu từ việc từng bước cải thiện các kỹ năng âm nhạc của mình.

Đọc được bản nhạc *(thị tấu)* là điều kiện tối thiểu để bạn tiếp cận được với nội dung của cuốn sách. Nếu chưa thông thạo, bạn có thể tham khảo cuốn **"Tự học nhạc lý cơ bản"** do nhóm tác giả *Tiến sĩ* Phạm Phương Hoa, Trương Ngọc Bích, Cù Minh Nhật biên soạn.

Nếu trong việc học đệm Guitar, người ta thường dùng cùi chỏ thúc vào thùng đàn thay cho tiếng trống; gảy vào phần trầm thay cho Guitar Bass; gảy vào các dây phía dưới tạo hợp âm (accord), kết hợp giữa hai bàn tay tạo ra tiếng nhấn thay cho tiếng trống dây của bộ gõ,... thì ở đàn Organ điện tử, nhiệm vụ của người chơi khá đơn giản, chỉ cần khởi động một tiết điệu và bấm hợp âm cho chính xác là đã tạo nên kết cấu cơ bản của phần đệm, bởi vì mỗi tiết điệu đều đã được lập trình để có thể thay thế cho cả dàn nhạc. Việc còn lại của người đệm là tập chơi tốt phần nhạc dạo, vừa hát (hoặc nghe hát) rồi phản xạ bấm hợp âm và chơi các nét nhạc phụ họa có tính dẫn dắt cho phần đệm thêm phong phú.

Khi muốn học đệm một bài hát trong sách, ta phải bắt đầu từ việc lắng nghe nhiều lần phần đệm mẫu trong CD để ghi nhớ loại tiết tấu đệm, phần nhạc dạo, các giai điệu và âm sắc đệm, cách nhấn nút đảo trống (*FILL A* hoặc *FILL B*) hoặc thay đổi tiếng nhấn (*MAIN*), cách dẫn nhấn (nếu có), cách kết bài,...

Sau đó ta tiến hành cài đặt các dữ liệu để chuẩn bị cho một bài đệm, quy trình như sau:

- Chọn tiết tấu (*STYLE*) và đặt chế độ cho phần đệm (*ACMP*).
- Chọn âm sắc (*VOICE*) và căn chỉnh âm lượng, độ vang, pha trộn,...
- Chọn tốc độ (*TEMPO*).
- Chọn *MAIN A, B,...*
- Dịch giọng (*TRANSPOSE*) nếu cần.

Khi việc cài đặt đã hoàn tất, khởi động tập luyện bằng cách vừa hát giai điệu ở dòng thứ nhất vừa chơi các giai điệu mang tính dẫn, lót ở dòng thứ hai. Để giúp các bạn hình dung hòa âm của mỗi bài đệm, trong cuốn sách này, chúng tôi trình bày như sau:

ĐIỀU GIẢN DỊ

Nhạc và lời: Phú Quang
Soạn phần đệm: Minh Nhật

MAIN B
Guitar Hero G (E7) Am

Nhạc dạo...

4 D7 G E7 Am

8 D Gsus4 FILL A G

Dịu dàng hạt___ nắng___ đùa nhẹ trên
(Hội ngộ rồi chia) ly___ cuộc đời vẫn

Concert Guitar

Hãy quan sát ví dụ trích đoạn bài *Điều giản dị* ở trên và lưu ý:

- Trong phần *nhạc dạo* (có thể là cả ở phần *nhạc dạo giữa*, *nhạc nối* hoặc *nhạc kết*) vì không có giai điệu lời ca nên chúng tôi thường biểu thị bằng một dòng nhạc, phía trên ghi kiểu tiếng nhấn *(MAIN A, MAIN B)*, các hợp âm phần đệm (**G, E7, Am, D7**,...) tên các âm sắc (**Guitar Hero, Concert Guitar**,...).

- Kết thúc phần *nhạc dạo*, xuất hiện hai dòng nhạc liên kết với nhau:

+ Dòng nhạc thứ nhất là phần giai điệu lời ca của ca khúc. Tất cả hợp âm và các ký hiệu thuộc về phần xử lý tiết tấu (*START, STOP, MAIN A, MAIN B, FILL A, FILL B*,...) đều được ghi ở dòng nhạc thứ nhất và giao cho tay trái phụ trách. Sau khi khởi động tiết điệu, tay trái cần bấm các hợp âm đệm theo đúng tiến trình chuyển động của giai điệu bài hát và nhấn nút điều khiển.

+ Dòng nhạc thứ hai chúng tôi gọi là các ***giai điệu đệm***, còn nếu tồn tại dưới dạng chồng nốt thì gọi là ***hợp âm đệm***, chúng có vai trò dẫn dắt, đối đáp, pha màu,... làm cho giai điệu và hòa âm của tác phẩm thêm phong phú, sinh động. Dòng nhạc thứ hai giao cho tay phải phụ trách, sát phía trên hoặc phía dưới dòng nhạc này có ghi tên âm sắc các nhạc cụ cũng do tay phải nhấn nút điều khiển.

- Khi hai dòng nhạc liên kết xuất hiện, những nốt cuối cùng của phần *nhạc dạo* có thể được chuyển đến dòng thứ hai nhường chỗ cho giai điệu lời ca ở dòng thứ nhất (xem ví dụ trang 13- ô nhịp 8-9).

Tóm lại, cùng với việc hát lời ca, hai tay cần phối hợp nhanh chóng để không làm ảnh hưởng đến nhịp độ đang diễn ra đều đặn của tiết tấu đệm. Nếu chưa thuộc giai điệu bài hát, trước khi tập đệm, bạn cần tập xướng âm riêng cho thật thuộc, còn phần lời ca chúng ta có thể ghi nhớ sau.

Trước mắt, chúng ta hãy thị tấu một cách máy móc, có nghĩa là trên bản nhạc có nốt nào, chúng ta chơi đúng như vậy (hát giai điệu trên dòng nhạc thứ nhất và chơi phần đệm ở dòng nhạc thứ hai một cách tương đối chính xác).

Lưu ý thêm là mặc dù trong bộ sách này chúng tôi dùng đàn YAMAHA PSR-910 (loại đàn có bốn *MAIN A, B, C, D*) để thực hiện CD đệm mẫu nhưng đa số bản nhạc chỉ ghi *MAIN A, MAIN B, FILL A, FILL B* để cho cả những người chơi đàn hai *MAIN* cũng có thể tiếp cận. Vì vậy, học viên cần đọc lại trang 4 - 5 để hiểu rõ về các nút chức năng này đồng thời tham khảo CD đệm mẫu để thay đổi tiếng nhấn và nhấn nút đảo trống sao cho hợp lý.

Ngẫu hứng có logic là tố chất quan trọng nhất đối với người học đệm nên chúng tôi luôn mong muốn các bạn không ngừng tìm tòi, sáng tạo để mỗi bài đệm sinh động và "ra chất" hơn.

Sau khi tìm hiểu về hệ thống hợp âm (trang bên), chúng ta sẽ đi vào tập đệm một số bài hát quen thuộc. Phần đệm thể hiện trong bộ sách và CD mẫu bước đầu giúp bạn mường tượng ra những vấn đề cơ bản trong việc học đệm các tiết tấu thông dụng. Dĩ nhiên, muốn rèn luyện bất cứ một kỹ năng phản xạ nào, chúng ta cũng đều phải trải qua quá trình luyện tập kiên trì, bền bỉ, trải nghiệm qua sự đa dạng, phong phú của nhiều tác phẩm, nhiều phong cách âm nhạc khác nhau. Những bài hát hay còn nhiều trong khi dung lượng của bộ sách có hạn, bởi vậy, nếu được bạn đọc đón nhận, ngoài 4 phần của bộ sách, chúng tôi sẽ tiếp tục cho ra đời bộ sách "**Thực hành đệm Organ**" theo chủ đề (dự kiến gồm 4 phần) với các tình khúc bất hủ hoặc đang thịnh hành, không trùng lặp với các tác phẩm đã biên soạn. Chúng tôi mong nhận được ý kiến đóng góp của bạn đọc để các cuốn sách tiếp theo được hoàn thiện hơn.

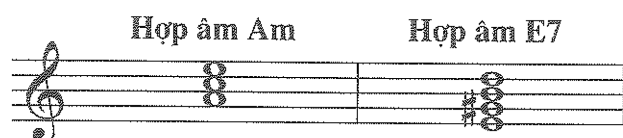
Hòm thư góp ý: **minhnhat76@gmail.com**

Chúc bạn luyện được nhiều kỹ năng và phản xạ nhanh nhạy để có thể ứng biến đệm tốt trong mọi tình huống!

HỢP ÂM PHẦN ĐỆM GIỌNG LA THỨ

Để đệm cho ca khúc, người ta cần dùng đến các hợp âm vì nó là nền tảng quan trọng của mỗi bài đệm. Như chúng ta đã biết, hợp âm là sự kết hợp cùng một lúc ba âm thanh trở lên theo một quy luật nhất định. Có rất nhiều loại hợp âm khác nhau, thông dụng nhất thường có cấu tạo từ ba đến bốn âm.

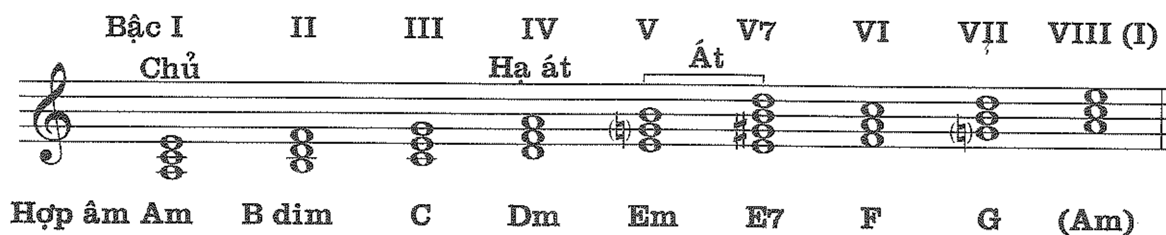
Ví dụ:

Với các loại hợp âm thông dụng, bạn cần ghi nhớ cấu tạo quãng và thành phần các âm trong hợp âm, ở cả thể gốc và các thể đảo của chúng. Khi gặp những hợp âm mình chưa biết, bạn xem phần *Phụ lục* ở cuối sách hoặc có thể tham khảo mục *Hợp âm và cách thành lập* trong cuốn "**Học đệm piano cơ bản** - phần 1" của tác giả Song Minh. Khi nắm vững cấu tạo của các hợp âm thông dụng, bạn mới dần dần ghi nhớ mở rộng nhiều loại khác.

Chúng ta sẽ khởi đầu học đệm với các ca khúc giọng LA thứ. Trước hết, các bạn nên hiểu về hệ thống hợp âm của giọng LA thứ và chuẩn bị các thế bấm hợp âm cho đúng.

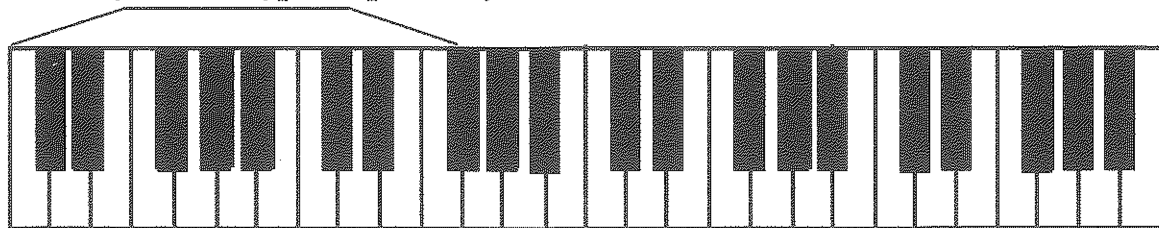
Trên bảy bậc của giọng LA thứ, người ta xếp chồng các âm theo quãng ba tạo nên các hợp âm khác nhau. Dưới đây là những hợp âm hay dùng khi đệm các ca khúc giọng LA thứ:

Ta thấy, hợp âm LA thứ (**Am**) tạo nên bởi ba âm: LA - ĐÔ - MI. Khi đặt chế độ ngón kép (*FINGER*), với hợp âm **Am** ta sẽ có ba cách bấm: LA - ĐÔ - MI, ĐÔ - MI - LA hoặc MI - LA - ĐÔ.

Ở hầu hết các loại đàn Organ điện tử, khu vực bấm hợp âm thường được mặc định trong một khoảng bàn phím bên trái của đàn.

Khu vực bấm hợp âm phần đệm

Vì vậy, với mỗi hợp âm ta phải chọn thế bấm thuận tiện nhất, dựa trên nguyên tắc khoảng cách giữa các hợp âm không quá xa để khi chuyển từ hợp âm này sang hợp âm khác, các ngón tay vừa thuận lợi vừa đảm bảo tính thẩm mỹ mà việc đệm đàn nói chung không bị phân tán.

Trong cơ cấu hợp âm giọng LA thứ, mỗi hợp âm chúng tôi lựa chọn một thế bấm để các bạn ghi nhớ trong bước đầu luyện tập.

Bảng 1: ***Hợp âm chính***

Hợp âm **Am**	Hợp âm **Dm**	Hợp âm **Em**	Hợp âm **E7**
5 3 1	5 2 1	5 3 1	5 3 2 1

Bảng 2: ***Hợp âm phụ*** (1)

Hợp âm **Bdim**	Hợp âm **C**	Hợp âm **F**	Hợp âm **G**
5 3 1	5 2 1	5 3 1	5 3 1

Bảng 3: ***Hợp âm phụ*** (2)

Hợp âm **G7**	Hợp âm **A7**	Hợp âm **B7**	Hợp âm **C7**	Hợp âm **D7**
5 4 2 1	5 4 2 1	5 3 2 1	5 3 2 1	5 4 2 1

**** Bạn cần biết:***

- Ở giọng LA thứ, các hợp âm **Am, Dm, E7** (hoặc **Em**) là những hợp âm chính, trong đó **Am** gọi là *hợp âm chủ*; **Dm** gọi là *hợp âm hạ át*; **E7** gọi là *hợp âm bảy át*.

- *Hợp âm chủ* (**Am**) hình thành từ **bậc I**; *hợp âm hạ át* (**Dm**) hình thành từ **bậc IV**; riêng **bậc V** có thể dùng cả *hợp âm bảy át* (**E7**) và *hợp âm át thứ* (**Em**), tùy từng trường hợp cụ thể mà ta sẽ xét xem nên xếp đặt *hợp âm bảy át* hay *hợp âm át thứ*.

- Nếu xếp hòa thanh theo tiêu chí đúng và đơn giản thì chỉ cần ba hợp âm chính: **Am, Dm, E7 (Em)** là có thể đệm cho bất cứ bài hát nào giọng LA thứ. Tuy nhiên, sự

phong phú về hòa thanh phần đệm góp phần hết sức quan trọng cho hiệu quả thể hiện của mỗi bài hát. Ngoài ba hợp âm chính, các hợp âm còn lại là các hợp âm phụ nhưng cũng được dùng khá phổ biến.

- *Hợp âm át thứ* (**Em**) thường dùng trong các bài hát viết ở giọng LA thứ tự nhiên do giai điệu có âm SON$^{\natural}$ (xem bài *Hoa cau vườn trầu* cuốn số 1, *Mùa hè xanh* cuốn số 2, *Gặp mẹ trong mơ* trang 19). *Hợp âm bảy át* (**E7**) hình thành trong giọng LA thứ hòa thanh hoặc LA thứ giai điệu do có âm bậc VII$^{\#}$- âm SON$^{\#}$ (xem bài *Tuyết rơi* cuốn số 1, *Hãy hát lên* cuốn số 2, *Tình mẹ* trang 22). Với các ca khúc viết theo lối Tây phương, *hợp âm bảy át* được dùng phổ biến hơn, còn với nhóm ca khúc Việt mang âm hưởng dân ca, *hợp âm át thứ* lại chiếm ưu thế rõ rệt. Bên cạnh đó, các ca khúc giọng LA thứ thường có cả âm SON$^{\natural}$ và SON$^{\#}$ trong cấu trúc giai điệu, ta có thể sắp xếp đan xen hai hợp âm **Em** và **E7**. Ngoài ra, còn có thể dùng **Em7** thay thế cho **Em** hoặc **E** thay thế cho **E7** (xem bài *Tango dĩ vãng* cuốn số 1). Sự linh hoạt trong sắp xếp cũng cần có những nền tảng hiểu biết cơ bản về lý thuyết hòa âm cũng như phong cách của từng loại hình âm nhạc.

- *Hợp âm bảy át* luôn có xu hướng hút về *hợp âm chủ* (**E7 -> Am**). Trong trường hợp giai điệu chuyển giọng hoặc chuyển giọng tạm (ly điệu), các cặp hợp âm bảy át - chủ **của giọng mới** cũng được dùng để tăng sức hút hòa thanh. Như đã liệt kê ở trang 15, giọng LA thứ thường dùng các hợp âm: **Am**, **Bdim**, **C**, **Dm**, **Em** (**E7**), **F**, **G**. Ngoài hợp âm chủ **Am**, nếu coi một số hợp âm còn lại (**C**, **Dm**, **E**, **F**, **G**) là các hợp âm chủ của giọng mới, ta sẽ có thêm các cặp hợp âm bảy át - chủ (mới) như sau:

- **G7 -> C** (xem bài *Mùa xuân đầu tiên* cuốn số 1, *Tình mẹ* trang 22).

- **A7 -> Dm** (xem bài *Một thời để nhớ*, *Tuổi trẻ thế hệ Bác Hồ* cuốn số 2; *Một cõi đi về*, *Tình cha* cuốn số 3; *Gặp mẹ trong mơ* trang 19, *Tình mẹ* trang 22).

- **B7 -> E** (xem bài *Búp bê không tình yêu*, *Một thời để nhớ*, *Tuổi trẻ thế hệ Bác Hồ* cuốn số 2 có một số chỗ chuyển **B7 -> E7** gần giống như trường hợp **B7 -> E**).

- **C7 -> F** (các bài *Mùa hè xanh, Hãy hát lên, Búp bê không tình yêu, Một thời để nhớ* cuốn số 2; *Một cõi đi về* cuốn số 3 có chỗ chuyển **C -> F** gần giống như trường hợp **C7 -> F**).

- **D7 -> G** (ít gặp).

Ngoài ra, trong nhiều trường hợp giai điệu bài hát không thực sự ly điệu (chuyển giọng tạm) mà mới chỉ **có xu hướng** ly điệu thì ta vẫn có thể sử dụng một số cặp hợp âm bảy át - chủ (mới) nêu trên để pha màu hòa âm, tạo điểm nhấn cho tác phẩm.

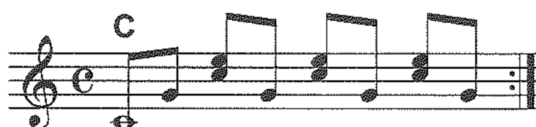
Lưu ý: Tên bài hát trích dẫn nếu ghi số trang là những bài nằm trong cuốn sách này, nếu không ghi số trang là những bài nằm trong các phần khác của cùng bộ sách "Học đệm Organ", chúng tôi viết vắn tắt là cuốn số 1, cuốn số 2, cuốn số 3,...

TIẾT ĐIỆU NHÓM BALLAD

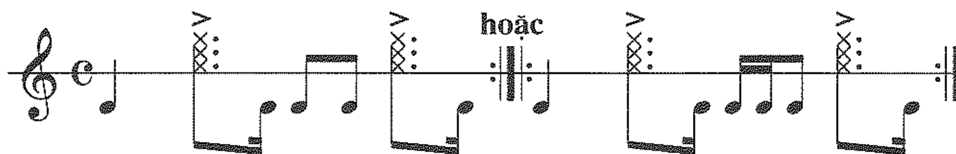
Trước hết, ta cần biết rằng **Ballad** là một thể loại âm nhạc có nguồn gốc từ loại hình hát múa giàu chất thơ, phổ biến ở Pháp và Ý thế kỷ XIV, XV. Đặc điểm nổi bật của phong cách âm nhạc Ballad là tính chất trữ tình và thường có tốc độ chậm. Trải qua một quá trình phát triển, Ballad kết hợp với các phong cách nhạc nhẹ khác như Pop, Rock... tạo nên sự đa dạng về tiết điệu âm nhạc. Trên đàn Organ điện tử, có thể kể đến các tiết điệu thông dụng nằm trong nhóm Ballad như: Piano Ballad, Pop Ballad, Rock Ballad, 16Beat Ballad, 6/8 Ballad, 12/8 Ballad,... trong đó tiết điệu 6/8 Ballad và 12/8 Ballad còn gọi là Slow Rock, chúng ta đã được thực hành trong cuốn số 3.

Trong phạm vi cuốn sách này, chúng ta thực hành đệm ca khúc qua một số tiết điệu thuộc nhóm Ballad như: Piano Ballad, 16Beat Ballad, 80's EP Ballad. Trong số này, tiết điệu 80's EP Ballad gần giống với tiết điệu 8Beat (tham khảo âm hình mô phỏng trong cuốn số 3- trang 70). Dưới đây là một trong những âm hình mô phỏng hai tiết điệu Ballad còn lại.

- Tiết điệu Piano Ballad:

- Tiết điệu 16Beat Ballad:

* ***Chú thích*** âm hình tiết điệu 16Beat Ballad:

- Các nốt phía dưới dòng kẻ ngang biểu thị cho tiếng *bass drum*.

- Các chồng nốt câm phía trên dòng kẻ ngang biểu thị cho tiếng *snare drum* của bộ gõ.

Với các tiết điệu Ballad, người chơi cần chọn những âm sắc có tính chất trữ tình như: nhóm kèn Saxophone, nhóm Flute, nhóm đàn dây,... Bên cạnh đó, các giai điệu và hòa âm đệm cho điệu Ballad thường được thể hiện với cường độ êm ái (***p*** hoặc ***mp***) cùng với sắc thái liền tiếng (legato).

GẶP MẸ TRONG MƠ

Track 1

Nhạc nước ngoài
Lời Việt: Lê Tự Minh
Soạn phần đệm: Minh Nhật

MAIN B
Flute + Pan Flute

Am F G C Dm Em Am *FILL A*

Nhạc dạo...

Am Dm Em Am

Này bầu trời rộng lớn___ ơi,______ có nghe chăng___ tiếng em gọi.
Mẹ giờ này ở chốn rất xa,______ trong mơ con___ đã thấy mẹ.
Gửi về mẹ nhiều cánh___ hoa,______ thắm sương long lanh giữa núi đồi.

Lời 1 + lời 3: Flute + Pan Flute

Lời 2: Gothic Vox + Hah Choir

Am Dm G C

Mẹ giờ này ở chốn nao, con đang mong nhớ về mẹ.___
Mẹ dịu dàng hát khúc ca, sao______ con thấy mẹ buồn.
Chợt giật mình tỉnh giấc mơ, sao______ không thấy mẹ.___

Am F A7 Dm

Mẹ ở phương trời xa xôi,______ hay sao sáng trên bầu trời.
Nhìn___ cánh đồng xa xanh,______ con nhớ mong về mẹ.
Nghẹn ngào thương mẹ bao la,______ mong đến bên mẹ hiền.

11 C Em Am *FILL B*

Mẹ dịu hiền về với con nhé, con___ nhớ mẹ.
Mẹ trở___ về với con ấm áp bên mái nhà.
Mẹ ở___ lại với con nhé, con đến với mẹ.

13 Am F A7 Dm

Lời nguyện cầu từ chốn xa, mong ước con yên bình.
Và từ bầu trời rất cao, mong ước con yên bình.
Mẹ nguyện cầu và ước mong, con sống trong yên lành.

Strings

15 C Em 1. Am *FILL A* 2. Am *FILL B*

Mẹ thật hiền tựa nắng mai ấp ôm con tháng ngày.
Mẹ ngồi buồn ở chốn xa nhớ thương con vắng...___ ...mẹ.
Mẹ hiền___ nào biết không con chỉ mong có...

1. 2.

Gothic Vox + Hah Choir

Gothic Vox + Hah Choir

18 Am C Am Dm

Nhạc dạo giữa...

20 Am F Am Dm

22 Am F Am Dm Am

25 3. Am FILL B — F — A7 — Dm

...mẹ. Và từ bầu trời rất cao, mong nhớ con mỗi ngày.

3. Strings

28 C — FILL B — STOP Em — A tempo Am

Mẹ đừng buồn nhiều nữa nhé con đang đến, mẹ ơi!

Flute + Pan Flute

31 Am — F — G — C — Dm Rall. Em — Am

Nhạc kết...

* **Chuẩn bị** dữ liệu và một số **lưu ý** khi đệm bài *Gặp mẹ trong mơ*:

- ***STYLE*** (***RHYTHM***): **Piano Ballad** hoặc **EP Ballad**
- ***TEMPO***: ♩ = 59
- ***VOICE*** (***TONE***): **Flute, Gothic Vox, Hah Choir, Strings,...**

- Bài hát soạn riêng cho giọng nữ (giai điệu cao nhất nốt ĐÔ), điều chỉnh độ cao-thấp bằng nút chức năng *TRANSPOSE*, có thể dịch giọng: - 1 -> - 3 cho giọng nữ thấp hơn; +2 –> +4 cho giọng nữ giả thanh và đa số giọng nam.

- Nếu cần có thể xem các thế bấm hợp âm giọng LA thứ ở trang 16.

- Để tạo hiệu quả âm thanh tốt hơn, có thể pha trộn các nhóm âm sắc **Flute + Pan Flute, Gothic Vox + Hah Choir** như CD mẫu - track 1.

- Tập kỹ phần *nhạc dạo giữa*.

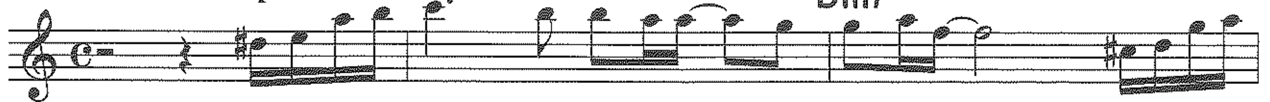
- Có thể dừng (*STOP*) tiết tấu trống và hát tự do về nhịp phách tại ô nhịp 29, từ ô nhịp 30, khởi động lại tiết tấu ở tốc độ ban đầu để chơi phần nhạc kết.

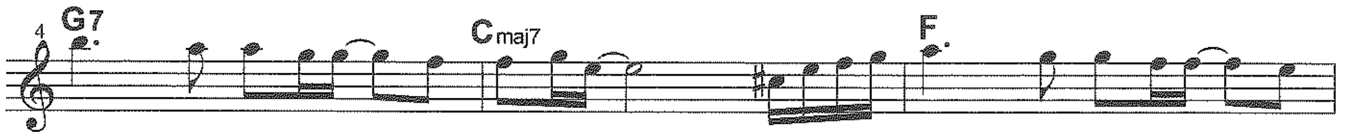
- Có thể trình diễn tác phẩm một lần từ đầu đến cuối theo các ký hiệu nhắc lại ghi trên bản nhạc, lưu ý từ giữa ô nhịp 33 giảm tốc độ chậm dần để kết bài.

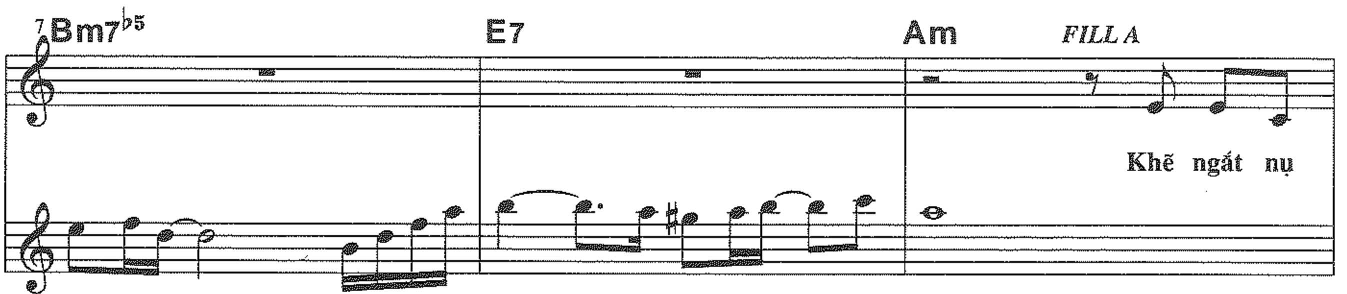
TÌNH MẸ

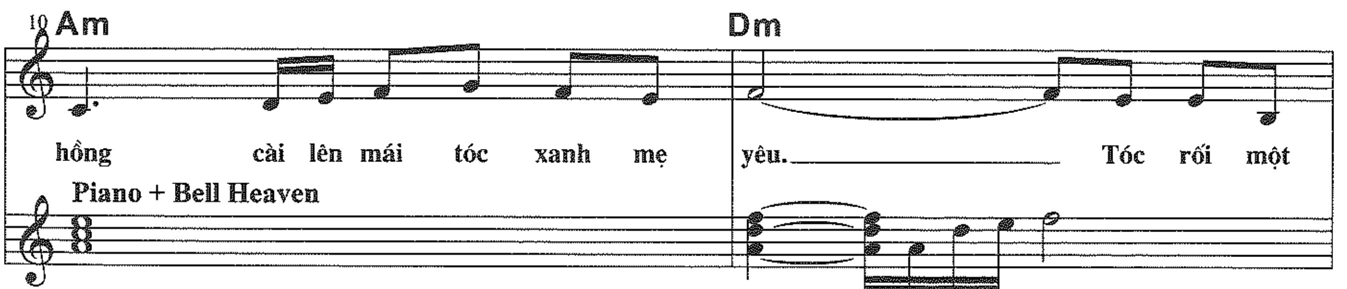
Track 2

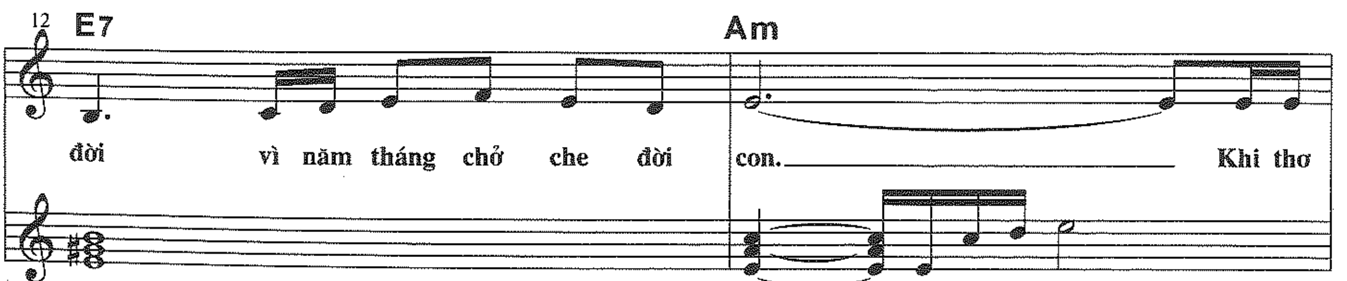
Nhạc và lời: Nguyễn Nhất Huy
Soạn phần đệm: Minh Nhật

14 Dm F C

ấu con nào đâu có biết. Mẹ lặng lẽ trong ngàn nỗi muộn phiền. Dù bao gió

16 Dm E7 Am

mưa tình mẹ vẫn thiết tha êm đềm.

Soprano Sax

18 Dm E7 Am *FILL B*

Mẹ là những tiếng
(Mẹ đã có phút)

Strings

3

20 Am Dm7

hát ấm áp ru con khi đông lạnh về. Mẹ là những ánh
giấu nước mắt cho con thơ ngây nụ cười. Mẹ đã có những

22 G7 C

nắng lấp lánh đưa con đi trên đường quê. Để con khôn
lúc thức trắng cho con bao đêm ngủ say. Ngày con nâng

24 Dm G | 1. Am A7

lớn lên dang rộng đôi___ vai,___ rồi đưa chân | bước đi theo từng đêm vui, mẹ vẫn

bó hoa xinh chào tương lai,___ mẹ cô đơn...

Soprano Sax

26 Dm F | E7 *FILL B*

thứ tha___ dù cho con mang bao nhiêu lầm | lỗi. Mẹ đã có phút...

Strings

28 2. Am A7 | Dm D♯dim7

...đứng bên hiên đầy mưa bay, trên | mỗi bước đi,___ xin mãi khắc ghi___ tình

30 E7 Am | Dm D♯dim7

mẹ bao la___ biển trời. Trên | mỗi bước đi,___ xin mãi khắc ghi___ tình

32 E7 | *BREAK* | Am *ENDING*

mẹ___ | bao la biển | trời.

* **Chuẩn bị** dữ liệu và một số **lưu ý** khi đệm bài ***Tình mẹ***:

- ***STYLE (RHYTHM)***: **16Beat Ballad 2**
- ***TEMPO***: ♩ = 68
- ***VOICE (TONE)***: **Soprano Sax, Piano, Strings,...**

- Bài hát soạn riêng cho giọng nữ (giai điệu cao nhất nốt ĐÔ), điều chỉnh độ cao-thấp bằng nút chức năng *TRANSPOSE*, có thể dịch giọng: - 1 -> - 3 cho giọng nữ thấp hơn; +2 –> +4 cho giọng nữ giả thanh và đa số giọng nam.

- Nếu cần có thể xem các thế bấm hợp âm giọng LA thứ ở trang 16. Ngoài ra, hòa thanh phần đệm xuất hiện thêm các hợp âm: **Cmaj**^{7}, **Dm7**, **D**$^\#$**dim**^{7} và **Bm7**^{b5} xem thế bấm dưới đây:

Hợp âm **Cmaj**^{7}	Hợp âm **Dm7**	Hợp âm **D**$^\#$**dim**^{7}	Hợp âm **Bm7**^{b5}
5 3 2 1	5 3 2 1	4 3 2 1	5 4 2 1

- Để tạo hiệu quả âm thanh tốt hơn, có thể pha trộn nhóm âm sắc **Piano + Bell Heaven**. Nếu không có âm sắc **Bell Heaven**, có thể thay thế bằng âm sắc **Sweet Heaven** hoặc **Heaven Dream**.

- Tập kỹ phần *nhạc dạo*.

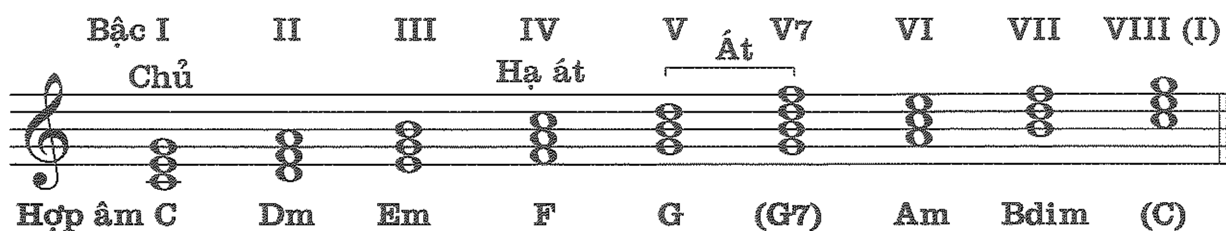
- Tại ô nhịp 33, nhấn nút *BREAK*. Nếu đàn của bạn không có nút chức năng này, có thể thay thế bằng nút đảo trống (*FILL A, FILL B*...), nên nhấn vào phách đầu tiên của nhịp này (tham khảo CD mẫu - track 2).

- Có thể trình diễn tác phẩm theo sơ đồ sau: Nhạc dạo – hát lần 1 từ đầu đến nhịp 30 – Nhạc dạo – hát lần 2 – nhắc lại thêm 1 lần câu "*Trên mỗi bước đi xin mãi khắc ghi tình mẹ bao la biển trời*" – Nhấn *ENDING*.

- Xin ***lưu ý thêm***, do dung lượng có hạn, trong CD đệm mẫu, với bài hát này nói riêng và hầu hết các bản demo nói chung, chúng tôi chỉ chơi một đến hai lần rồi về kết chứ không nhắc lại đầy đủ theo bố cục gợi ý.

HỢP ÂM PHẦN ĐỆM GIỌNG ĐÔ TRƯỞNG

Trên bảy bậc của giọng ĐÔ trưởng, người ta xếp chồng các âm theo quãng ba tạo nên các hợp âm khác nhau. Dưới đây là những hợp âm hay dùng khi đệm các ca khúc giọng ĐÔ trưởng (trừ hợp âm **Bdim**):

Trong cơ cấu hợp âm giọng ĐÔ trưởng, mỗi hợp âm chúng tôi lựa chọn một thế bấm để các bạn ghi nhớ trong bước đầu luyện tập.

Bảng 1: ***Hợp âm chính***

Hợp âm **C**	Hợp âm **F**	Hợp âm **G**	Hợp âm **G7**
5 2 1	5 3 1	5 3 1	5 4 2 1

Bảng 2: ***Hợp âm phụ*** (1)

Hợp âm **Dm**	Hợp âm **Em**	Hợp âm **Fm**	Hợp âm **Am**
5 2 1	5 3 1	5 3 1	5 3 1

Bảng 3: ***Hợp âm phụ*** (2)

Hợp âm **A7**	Hợp âm **B7**	Hợp âm **C7**	Hợp âm **D7**	Hợp âm **E7**
5 4 2 1	5 3 2 1	5 3 2 1	5 4 2 1	5 3 2 1

*** Bạn cần biết:**

- Ở giọng ĐÔ trưởng, các hợp âm **C**, **F**, **G7** (hoặc **G**) là những hợp âm chính, trong đó **C** gọi là *hợp âm chủ*; **F** gọi là *hợp âm hạ át* (trưởng); **G7** gọi là *hợp âm bảy át*.

- *Hợp âm chủ* (**C**) hình thành từ **bậc I**; *hợp âm hạ át* (**F**) hình thành từ **bậc IV**; riêng **bậc V** có thể dùng cả *hợp âm bảy át* (**G7**) và *hợp âm át* (**G**), tùy từng trường hợp cụ thể mà ta sẽ xét xem nên xếp đặt *hợp âm bảy át* hay *hợp âm át*.

- Hợp âm **Fm** (bảng 2) gọi là *hợp âm hạ át* thứ, hợp âm này là sản phẩm của điệu trưởng hòa thanh do có âm bậc VI^{b} là âm LA^{b} (xem bài *Việt Nam quê hương tôi* cuốn số 1). Tuy nhiên, không nhất thiết giai điệu giọng ĐÔ trưởng phải có âm LA^{b} thì mới xếp hợp âm **Fm** mà việc ứng dụng thường có sự linh hoạt (xem *Bài tango cho em*, *Bóng chiều xưa* cuốn số 1). Hợp âm **Fm** nói riêng, các hợp âm khác nói chung là phương tiện dùng để pha màu hòa âm cho mỗi tác phẩm. Việc sắp xếp hợp âm đòi hỏi sự sáng tạo trên nền những hiểu biết cơ bản về lý thuyết hòa âm cũng như phong cách của từng loại hình âm nhạc.

- *Hợp âm bảy át* luôn có xu hướng hút về *hợp âm chủ* (**G7 -> C**). Trong trường hợp giai điệu chuyển giọng hoặc chuyển giọng tạm (ly điệu), các cặp hợp âm bảy át - chủ **của giọng mới** cũng được dùng để tăng sức hút hòa thanh. Như đã liệt kê ở trang 26, giọng ĐÔ trưởng thường dùng các hợp âm: **C**, **Dm**, **Em**, **F**, **G** (**G7**), **Am**. Ngoài hợp âm chủ **C**, nếu coi một số hợp âm còn lại (**Dm**, **Em**, **F**, **G**, **Am**) là các hợp âm chủ của giọng mới, ta sẽ có thêm các cặp hợp âm bảy át - chủ (mới) như sau:

- **A7 -> Dm** (xem bài *Xuân và tuổi trẻ* cuốn số 1, *Lên đàng* cuốn số 2; *Bài thánh ca buồn*, *Hai mùa Noel* cuốn số 3).

- **B7 -> Em** (ít gặp)

- **C7 -> F** (xem bài *Happy birthday*, *Xuân và tuổi trẻ* cuốn số 1, *Hai mùa Noel* cuốn số 3, *Tự nguyện* trang 28).

- **D7 -> G** (xem bài *Ai lên xứ Hoa đào* cuốn số 1; *Hai mùa Noel, Không còn mùa thu* cuốn số 3; *Cây đa quán dốc* trang 111).

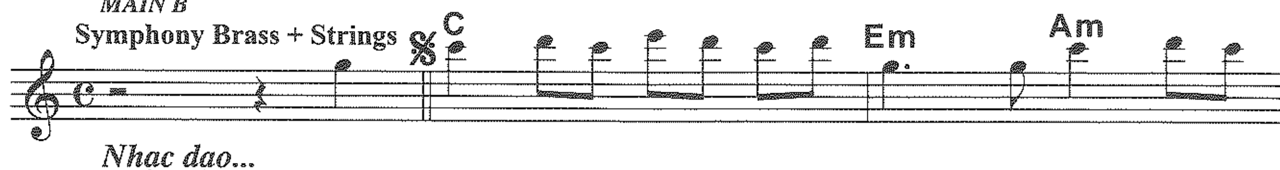
- **E7 -> Am** (xem *We wish you a merry Christmas* cuốn số 1, *Không còn mùa thu* cuốn số 3).

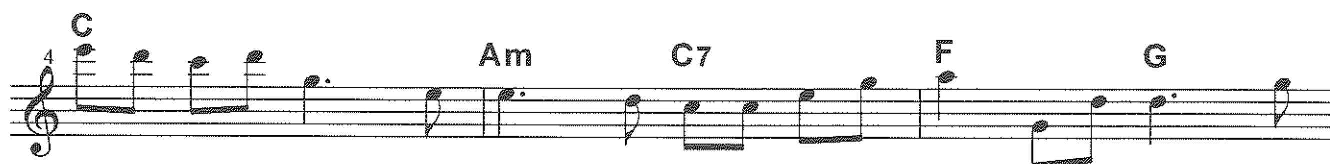
Ngoài ra, trong nhiều trường hợp giai điệu bài hát không thực sự ly điệu mà mới chỉ **có xu hướng** ly điệu thì ta vẫn có thể sử dụng một số cặp hợp âm bảy át - chủ (mới) nêu trên để pha màu hòa âm, tạo điểm nhấn cho tác phẩm.
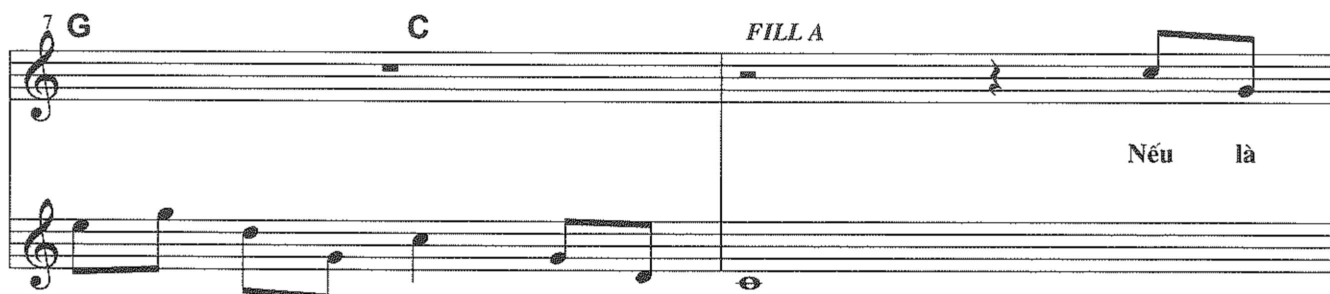
TỰ NGUYỆN

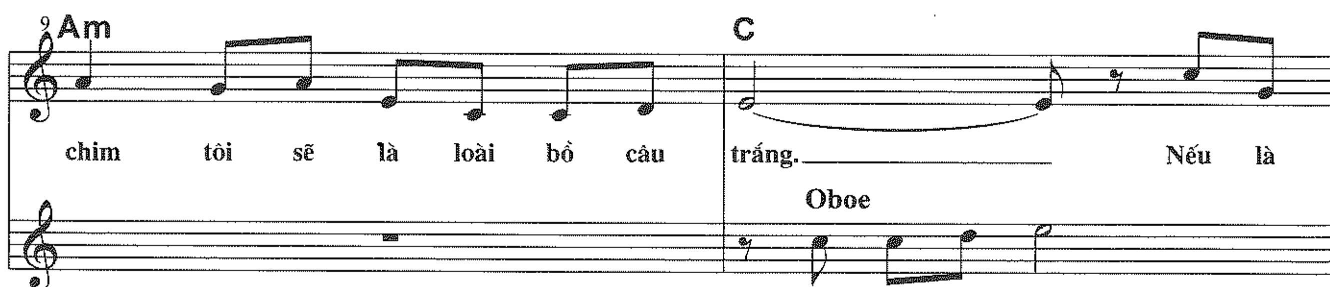
Track 3

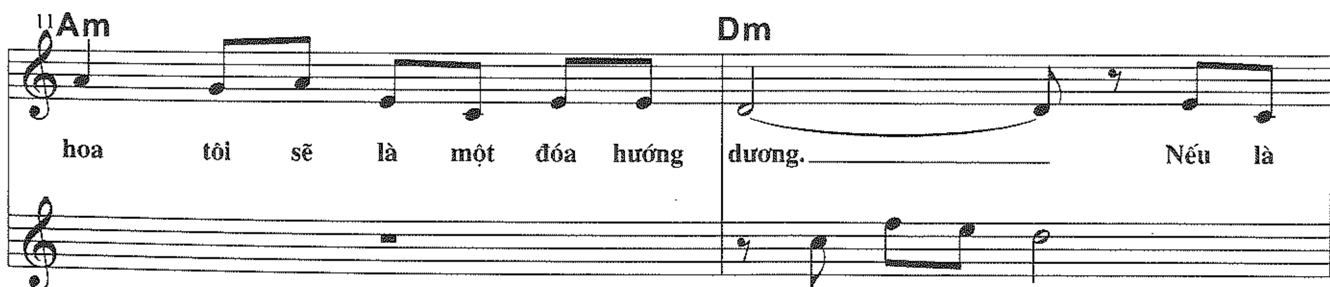
Nhạc và lời: Trương Quốc Khánh
Soạn phần đệm: Minh Nhật

13 G (F) (G) C

mây tôi sẽ là một vầng mây ấm. Là

15 G C *FILL B*

người tôi sẽ chết cho quê hương. Là

Symphony Brass + Strings

17 C Em Am

chim tôi sẽ cất cao đôi cánh mềm. Từ Nam ra ngoài

19 C F Dm

Bắc báo tin nối liền. Là hoa tôi nở tình yêu ban

21 C G C

sớm. Cùng muôn trái tim ngất say hoà bình. Là

23 C Em Am

mây theo làn gió tung bay khắp trời. Nghìn xưa oai hùng

25 C Am C7

đó tôi xin tiếp lời. Là người xin một lần khi nằm

27 F G 1. G C

xuống. Nhìn anh em đứng lên phất cao ngọn cờ.

1.

Symphony Brass + Strings

Nhạc dạo...

30 2. G C Am C7

...lên phất cao__ ngọn cờ. Là người xin một lần khi nằm

2.

32 F *Rit.* *STOP* G

xuống. Nhìn anh em______ đứng lên phất cao__ ngọn

A tempo

35 C F G C

cờ.

Nhạc kết...

* **Chuẩn bị** dữ liệu và **lưu ý** khi đệm bài *Tự nguyện*:

- ***STYLE*** (***RHYTHM***): **16Beat Ballad 2**
- ***TEMPO***: ♩= 63
- ***VOICE*** (***TONE***): **Brass, Oboe, Strings,...**

- Giai điệu bài hát cao nhất nốt MI 2, có thể dịch giọng: +1 –> +3 cho giọng nam có cữ giọng cao hơn; +5 –> +8 (- 4) cho giọng nữ không giả thanh. Tuy nhiên, không nên lạm dụng dịch tông giọng quá xa, nên - 4 tốt hơn là + 8 để âm thanh tự động của tiết điệu ít bị xáo trộn, các âm bass không bị nhảy lên quá cao. Riêng phần kết (từ cuối ô nhịp 32 đến hết bài) giai điệu được biên soạn cao nhất nốt SON 2 tạo cảm giác kết huy hoàng, nếu âm vực giọng hát hạn chế, bạn có thể hát hạ thấp xuống một quãng tám.

- Nếu cần có thể xem các thế bấm hợp âm giọng ĐÔ trưởng ở trang 26.

- Để tạo hiệu quả âm thanh tốt hơn, có thể pha trộn nhóm âm sắc **Symphony Brass + Strings** như CD mẫu - track 3.

- Tập kỹ các nét giai điệu đệm chạy chùm móc kép tại các ô nhịp 16 và 22.

- Từ cuối ô nhịp 32, có thể giảm dần tốc độ rồi dừng hẳn (*STOP*) tiết tấu trống từ ô nhịp 33, sau đó đàn và hát tự do về nhịp, đến đầu ô nhịp 35, khởi động lại tiết tấu trống ở tốc độ ban đầu (***A tempo***) để chơi phần *nhạc kết*.

- Có thể trình diễn bài hát theo sơ đồ sau: Nhạc dạo – hát lần 1 từ đầu đến ô nhịp 29 – Nhạc dạo – hát lần 2 bắt vào cọc 2 (2) – nhắc lại câu "*Là người xin một lần khi nằm xuống nhìn anh em đứng lên phất cao ngọn cờ*" thêm 1 lần – Nhạc kết.

- Xin nhắc lại, do dung lượng có hạn, trong CD đệm mẫu, hầu hết các bản demo chỉ chơi một đến hai lần rồi về kết chứ không nhắc lại đầy đủ theo bố cục gợi ý.

HỢP ÂM PHẦN ĐỆM GIỌNG MI THỨ

Trên bảy bậc của giọng MI thứ, người ta xếp chồng các âm theo quãng ba tạo nên các hợp âm khác nhau. Dưới đây là những hợp âm hay dùng khi đệm các ca khúc giọng MI thứ:

Trong cơ cấu hợp âm giọng MI thứ, mỗi hợp âm chúng tôi lựa chọn một thế bấm để các bạn ghi nhớ trong bước đầu luyện tập.

Bảng 1: ***Hợp âm chính***

Hợp âm **Em**	Hợp âm **Am**	Hợp âm **B7**	Hợp âm **Bm**
5 3 1	5 2 1	5 3 2 1	4 2 1

Bảng 2: ***Hợp âm phụ*** (1)

Hợp âm **F#dim**	Hợp âm **G**	Hợp âm **C**	Hợp âm **D**
5 3 1	5 3 1	5 3 1	5 3 1

Bảng 3: ***Hợp âm phụ*** (2)

Hợp âm **D7**	Hợp âm **E7**	Hợp âm **F#7**	Hợp âm **G7**	Hợp âm **A7**
5 4 2 1	5 3 2 1	5 3 2 1	5 4 2 1	5 4 2 1

*** Bạn cần biết:***

- Ở giọng MI thứ, các hợp âm **Em, Am, B7** (hoặc **Bm**) là những hợp âm chính, trong đó **Em** gọi là *hợp âm chủ*; **Am** gọi là *hợp âm hạ át*; **B7** gọi là *hợp âm bảy át*.

- *Hợp âm chủ* (**Em**) hình thành từ **bậc I**; *hợp âm hạ át* (**Am**) hình thành từ **bậc IV**; riêng **bậc V** có thể dùng cả *hợp âm bảy át* (**B7**) và *hợp âm át thứ* (**Bm**), tùy từng trường hợp cụ thể mà ta sẽ xét xem nên xếp đặt *hợp âm bảy át* hay *hợp âm át thứ*.

- *Hợp âm át thứ* (**Bm**) thường dùng trong các bài hát viết ở giọng MI thứ tự nhiên (vì có âm RÊ$^{\natural}$, xem bài *Về quê ngoại* cuốn số 3). *Hợp âm bảy át* (**B7**) hình thành trong giọng MI thứ hòa thanh hoặc MI thứ giai điệu (vì có âm RÊ$^{\#}$, xem phần điệp khúc bài *Nối vòng tay lớn* cuốn số 2). Với các ca khúc viết theo lối Tây phương, *hợp âm bảy át* được dùng phổ biến hơn, còn với nhóm ca khúc Việt mang âm hưởng dân ca, *hợp âm át thứ* lại chiếm ưu thế rõ rệt. Bên cạnh đó, các ca khúc giọng MI thứ thường có cả âm RÊ$^{\natural}$ và RÊ$^{\#}$ trong cấu trúc giai điệu, ta có thể sắp xếp đan xen hai hợp âm **Bm** và **B7** (xem bài *Ngày xưa ơi* trang 34). Ngoài ra, còn có thể dùng **Bm7** thay thế cho **Bm** hoặc **B** thay thế cho **B7**. Sự linh hoạt trong sắp xếp cũng cần có những nền tảng hiểu biết cơ bản về lý thuyết hòa âm cũng như phong cách của từng loại hình âm nhạc.

- *Hợp âm bảy át* luôn có xu hướng hút về *hợp âm chủ* (**B7 -> Em**). Trong trường hợp giai điệu chuyển giọng hoặc chuyển giọng tạm (ly điệu), các cặp hợp âm bảy át - chủ **của giọng mới** cũng được dùng để tăng sức hút hòa thanh. Như đã liệt kê ở trang 32, giọng MI thứ thường dùng các hợp âm: **Em, F$^{\#}$dim, G, Am, Bm (B7), C, D**. Ngoài hợp âm chủ **Em**, nếu coi một số hợp âm còn lại (**G, Am, B, C, D**) là các hợp âm chủ của giọng mới, ta sẽ có thêm các cặp hợp âm bảy át - chủ (mới) như sau:

- **D7 -> G** (xem bài *Chiều hạ vàng* cuốn số 1; *Thuyền và biển* cuốn số 3; *Ngày xưa ơi* trang 34, *Đường về hai thôn* trang 92 có chỗ chuyển **D -> G** gần giống như trường hợp **D7 -> G**).

- **E7 -> Am** (xem bài *Điệp khúc mùa xuân* cuốn số 2, *Thuyền và biển* cuốn số 3).

- **F$^{\#}$7 -> B** (xem bài *Điệp khúc mùa xuân* cuốn số 2, *Ngày xưa ơi* trang 34 có chỗ chuyển **F$^{\#}$7 -> B7** gần giống như trường hợp **F$^{\#}$7 -> B**).

- **G7 -> C** (xem bài *Về quê ngoại* cuốn số 3, *Đường về hai thôn* trang 92 có chỗ chuyển **G -> C** gần giống như trường hợp **G7 -> C**).

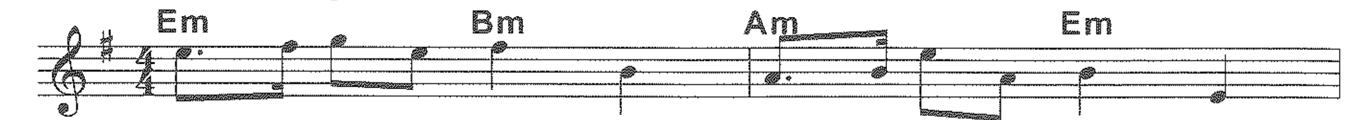
- **A7 -> D** (ít gặp).

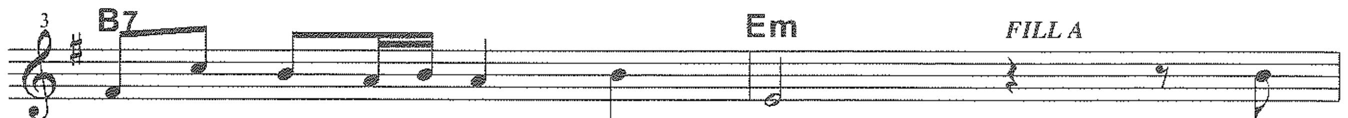
Ngoài ra, trong nhiều trường hợp giai điệu bài hát không thực sự ly điệu mà mới chỉ **có xu hướng** ly điệu thì ta vẫn có thể sử dụng một số cặp hợp âm bảy át - chủ (mới) nêu trên để pha màu hòa âm, tạo điểm nhấn cho tác phẩm.

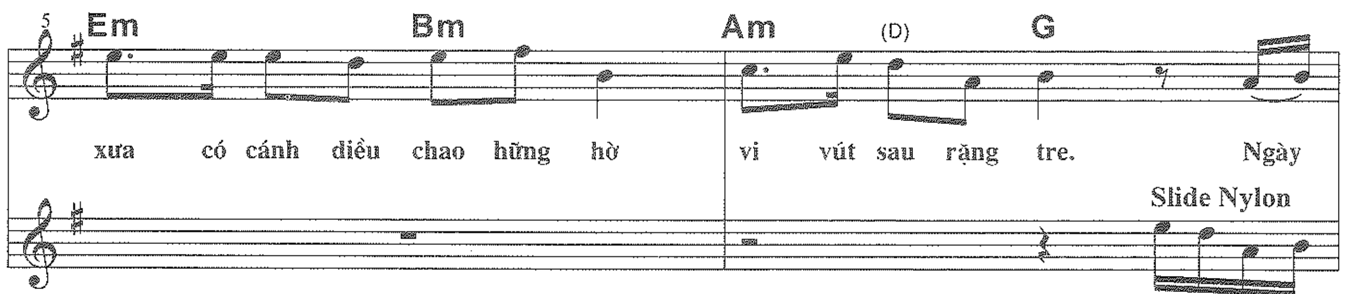
NGÀY XƯA ƠI

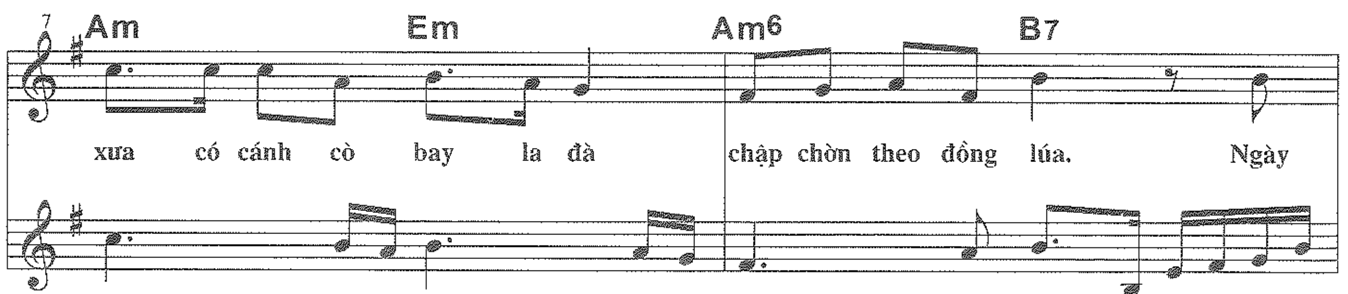
Track 4

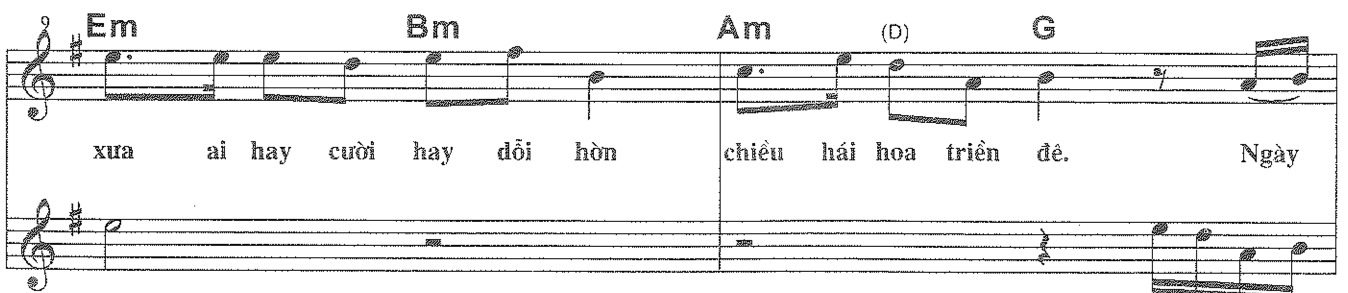
Nhạc và lời: Yến Dung
Soạn phần đệm: Minh Nhật

11 Am Em B7 Em

xưa bến vắng lưu luyến con thuyền chở người đi xa mờ.

Violin + Strings

Nhạc nối...

13 Am Bm Em *FILL B*

Tuổi

15 Am D G

thơ như áng mây rồi sẽ mãi bay về cuối trời. Thời

Oboe + Strings

17 Am F♯7 B7 *FILL B*

gian xóa những kỷ niệm dấu yêu. Ngày xưa

Violin + Strings

19 Em (D) G Bm Em

ơi mãi xa tuổi thơ, xa cánh diều chở bao ước mơ.

21 Am | B7 *FILL B*

Còn đâu bóng hoàng hôn những chiều mờ tím. Ngày xưa

23 Em (D) G | Bm Em

ơi mãi xa tuổi thơ xa bến đò mờ sương cuối thu.

25 Am | B7 Em

Xa dáng em gầy trăng ướt áo, xa lời hứa khi xưa.

27 Am | B7

Xa dáng em gầy trăng ướt áo, xa lời hứa khi

29 Em *FILL B* | *ENDING*

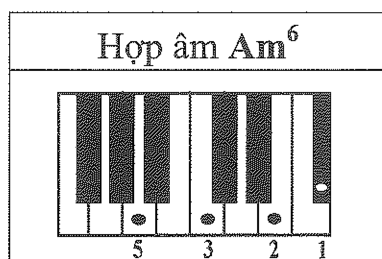
xưa.

* **Chuẩn bị** dữ liệu và một số **lưu** ý khi đệm bài *Ngày xưa ơi*:

- ***STYLE*** (***RHYTHM***): **16Beat Ballad 1**
- ***TEMPO***: ♩= 62
- ***VOICE*** (***TONE***): **Violin, Slide Nylon (Guitar), Oboe, Strings,...**

- Bài hát soạn riêng cho giọng nữ (giai điệu cao nhất nốt SI), điều chỉnh độ cao-thấp bằng nút chức năng *TRANSPOSE*, có thể dịch giọng: - 1 -> 2 cho giọng nữ thấp hơn; +3 –> +5 cho giọng nữ giả thanh và đa số giọng nam.

- Nếu cần có thể xem các thế bấm hợp âm giọng MI thứ ở trang 32. Ngoài ra, xuất hiện thêm hợp âm **Am**^{6} xem thế bấm dưới đây:

- Tại ô nhịp 6, 10, 19 và 23 xuất hiện các hợp âm ghi trong dấu ngoặc đơn, chúng ta có thể bỏ qua, nghĩa là vẫn đệm bằng hợp âm trước nó, tuy nhiên nếu chơi đầy đủ như CD mẫu - track 4 thì sẽ hay hơn.

- Nếu đàn của bạn không có âm sắc **Slide Nylon** có thể thay thế bằng **Nylon Guitar** hoặc **Classical Guitar**. Ngoài ra, để tạo hiệu quả âm thanh tốt hơn, có thể pha trộn các nhóm âm sắc **Violin + Strings** và **Oboe + Strings**.

- Có thể trình diễn tác phẩm theo sơ đồ sau: Nhạc dạo – hát lần 1 từ đầu đến ô nhịp 26 – Nhạc dạo – hát lần 2 – nhắc lại câu "*Xa dáng em gầy trăng ướt áo, xa lời hứa khi xưa.*" thêm 1 lần để kết.

HỢP ÂM PHẦN ĐỆM GIỌNG RÊ THỨ

Trên bảy bậc của giọng RÊ thứ, người ta xếp chồng các âm theo quãng ba tạo nên các hợp âm khác nhau. Dưới đây là những hợp âm hay dùng khi đệm các ca khúc giọng RÊ thứ:

Trong cơ cấu hợp âm giọng RÊ thứ, mỗi hợp âm chúng tôi lựa chọn một thế bấm để các bạn ghi nhớ trong bước đầu luyện tập.

Bảng 1: ***Hợp âm chính***

Hợp âm **Dm**	Hợp âm **Gm**	Hợp âm **A7**	Hợp âm **Am**
5 2 1	5 3 1	5 4 2 1	5 3 1

Bảng 2: ***Hợp âm phụ*** (1)

Hợp âm **Edim**	Hợp âm **F**	Hợp âm **B**^{b}	Hợp âm **C**
5 3 1	5 3 1	4 2 1	5 2 1

Bảng 3: ***Hợp âm phụ*** (2)

Hợp âm **C7**	Hợp âm **D7**	Hợp âm **E7**	Hợp âm **F7**	Hợp âm **G7**
5 3 2 1	5 4 2 1	5 3 2 1	5 3 2 1	5 4 2 1

**** Bạn cần biết:***

- Ở giọng RÊ thứ, các hợp âm **Dm, Gm, A7** (hoặc **Am**) là những hợp âm chính, trong đó **Dm** gọi là *hợp âm chủ*; **Gm** gọi là *hợp âm hạ át*; **A7** gọi là *hợp âm bảy át.*

- *Hợp âm chủ* (**Dm**) hình thành từ **bậc I**; *hợp âm hạ át* (**Gm**) hình thành từ **bậc IV**; riêng **bậc V** có thể dùng cả *hợp âm bảy át* (**A7**) và *hợp âm át thứ* (**Am**), tùy từng trường hợp cụ thể mà ta sẽ xét xem nên xếp đặt *hợp âm bảy át* hay *hợp âm át thứ*.

- *Hợp âm át thứ* (**Am**) thường dùng trong các bài hát viết ở giọng RÊ thứ tự nhiên (vì có âm ĐÔ$^{\natural}$, xem bài *Hát mãi khúc quân hành* cuốn số 2; *Giai điệu Tổ quốc* cuốn số 3; *Cây cầu dừa* trang 78, *Lý kéo chài* trang 123). *Hợp âm bảy át* (**A7**) hình thành trong giọng RÊ thứ hòa thanh hoặc RÊ thứ giai điệu (vì có âm ĐÔ$^{\#}$, xem bài *Sầu đông* cuốn số 2, *Besame mucho* trang 75). Với các ca khúc viết theo lối Tây phương, *hợp âm bảy át* được dùng phổ biến hơn, còn với nhóm ca khúc Việt mang âm hưởng dân ca, *hợp âm át thứ* lại chiếm ưu thế rõ rệt. Bên cạnh đó, các ca khúc giọng RÊ thứ thường có cả âm ĐÔ$^{\natural}$ và ĐÔ$^{\#}$ trong cấu trúc giai điệu, ta có thể sắp xếp đan xen hai hợp âm **Am** và **A7**. Ngoài ra, còn có thể dùng **Am7** thay thế cho **Am** hoặc **A** thay thế cho **A7**. Sự linh hoạt trong sắp xếp cũng cần có những nền tảng hiểu biết cơ bản về lý thuyết hòa âm cũng như phong cách của từng loại hình âm nhạc.

- *Hợp âm bảy át* luôn có xu hướng hút về *hợp âm chủ* (**A7 -> Dm**). Trong trường hợp giai điệu chuyển giọng hoặc chuyển giọng tạm (ly điệu), các cặp hợp âm bảy át - chủ **của giọng mới** cũng được dùng để tăng sức hút hòa thanh. Như đã liệt kê ở trang 38, giọng RÊ thứ thường dùng các hợp âm: **Dm, Edim, F, Gm, Am** (A7), **B^{b}**, **C**. Ngoài hợp âm chủ **Dm**, nếu coi một số hợp âm còn lại (**F, Gm, A, B^{b}, C**) là các hợp âm chủ của giọng mới, ta sẽ có thêm các cặp hợp âm bảy át - chủ (mới) như sau:

- **C7 -> F** (xem phần điệp khúc bài *Buồn ơi chào mi* cuốn số 3; *Chiều thu nhớ trường* trang 40, *Biển cạn* trang 44).

- **D7 -> Gm** (xem bài *Sầu đông* cuốn số 2; bài *Giai điệu Tổ quốc*, *Khi tóc thầy bạc* cuốn số 3; *Chiều thu nhớ trường* trang 40, *Biển cạn* trang 44, *Alibaba* trang 66).

- **E7 -> A** (xem bài *Buồn ơi chào mi* cuốn số 3; tham khảo thêm các bài *Tình yêu đến trong giã từ* và *Thu ca* cuốn số 1; bài *Sầu đông* cuốn số 2; *Besame mucho* trang 75 có chỗ chuyển **E7 -> A7** gần giống như trường hợp **E7 -> A**).

- **F7 -> B^{b}** (xem bài *Khi tóc thầy bạc* cuốn số 3; *Cây cầu dừa* trang 78, *Mặt trời bé con* trang 118 có chỗ chuyển **F -> B^{b}** gần giống như trường hợp **F7 -> B^{b}**).

- **G7 -> C** (ít gặp).

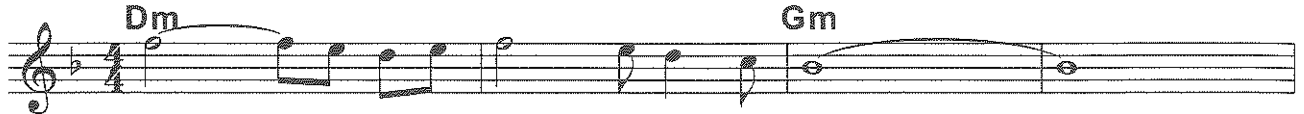
Ngoài ra, trong nhiều trường hợp giai điệu bài hát không thực sự ly điệu mà mới chỉ **có xu hướng** ly điệu thì ta vẫn có thể sử dụng một số cặp hợp âm bảy át - chủ (mới) nêu trên để pha màu hòa âm, tạo điểm nhấn cho tác phẩm.

CHIỀU THU NHỚ TRƯỜNG

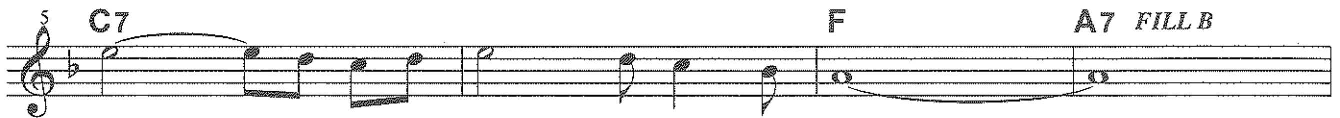
Track 5

MAIN A
Hip Lead
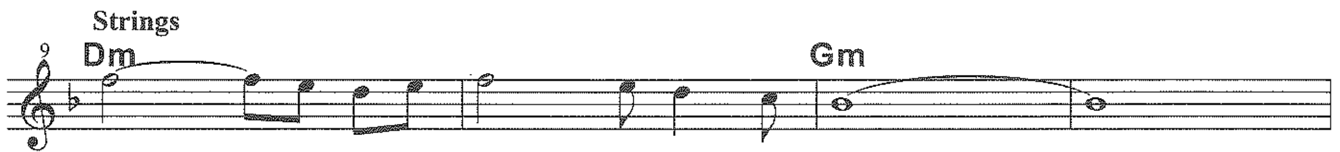
Nhạc và lời: Cao Minh Khanh
Soạn phần đệm: Minh Nhật

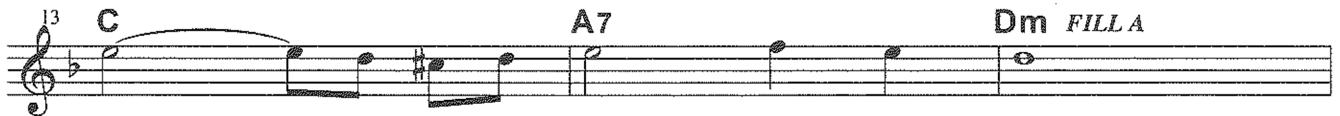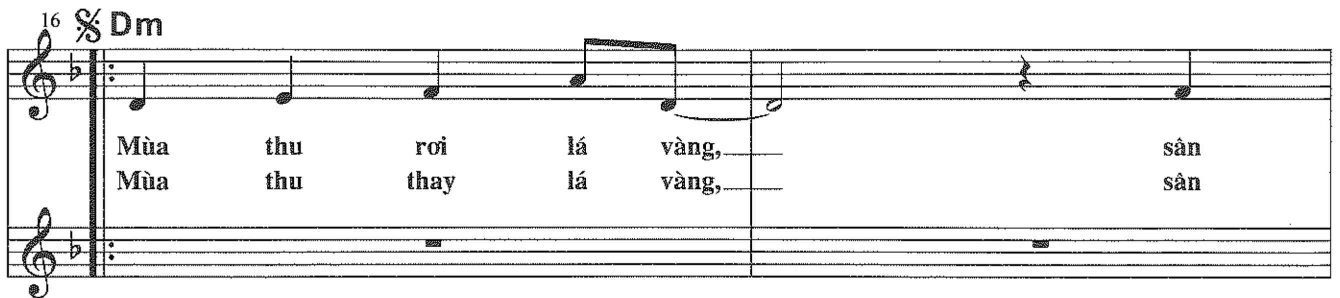

Nhạc dạo...

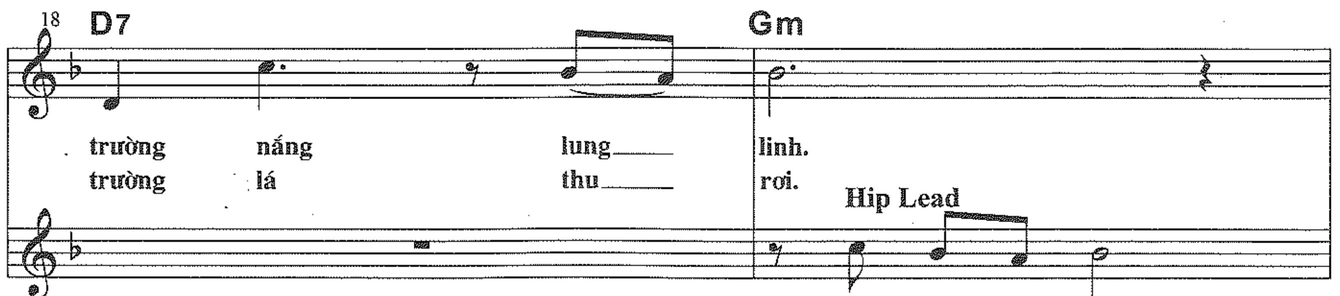

Strings

20 C

Đường xôn xao tới trường,___ hàng
Đường vui bao phố phường,___ tà

22 C7 F

nón trắng nghiêng___ nghiêng.
áo trắng bay___ bay.

24 Dm

Mùa thu xanh ngắt trời,___ ngàn
Mùa thu trong tiếng cười,___ hàng

26 Gm C

hoa lá rung rinh.
me nói với ai....

28 Edim

Ngập ngừng trong ánh mắt,___ bâng

30 A7 FILL B

khuâng khi chiều thu.

Strings

32 Dm Gm

Nhớ khi mùa thu tới lá rơi sân trường.

8va

35 A7 Dm

Nhớ mưa chiều trong mắt long lanh mùa thu.

(8va)

38 Dm Gm

Nhớ những tà áo trắng bay trong thu chiều.

8va

41 A7 Dm FILL A

Nhớ mái trường yêu dấu với bao mộng mơ.

(8va)

45 Edim A7

...Mùa thu mang nỗi nhớ___ mái trường thân thiết bâng khuâng chiều thu.

48 Dm *FILL A* Edim

— Mùa thu mang nỗi nhớ___ mái trường thân

— Hip Lead

51 A7 Dm

thiết___ bâng khuâng chiều thu.___

* **Chuẩn bị** dữ liệu và **lưu ý** khi đệm bài ***Chiều thu nhớ trường***:

- ***STYLE (RHYTHM)*: 80's EP Ballad**
- ***TEMPO***: ♩= 115
- ***VOICE (TONE)*: Hip Lead, Strings,...**

- Giai điệu bài hát cao nhất nốt FA 2, có thể dịch giọng: +1 –> +2 cho giọng nam có cữ giọng cao hơn; +4 –> +7 (-5) cho giọng nữ không giả thanh.

- Nếu cần có thể xem các thế bấm hợp âm giọng RÊ thứ ở trang 38.

- Nâng giai điệu đệm ở phần nhạc từ ô nhịp 32 –> 44 (âm sắc **Strings**) cao hơn so với nốt viết một quãng tám theo ký hiệu ***8**va*.................................

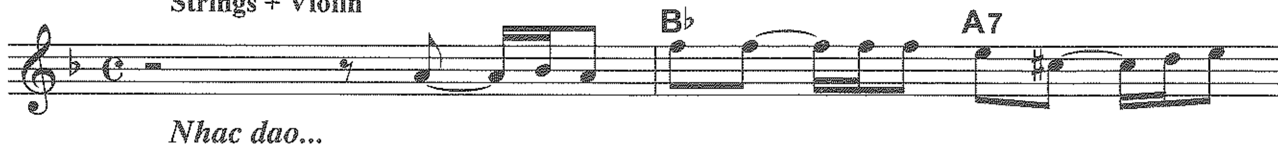
- Nên nhấn các nút đảo trống (*FILL A, FILL B...*) vào phách đầu tiên của nhịp.

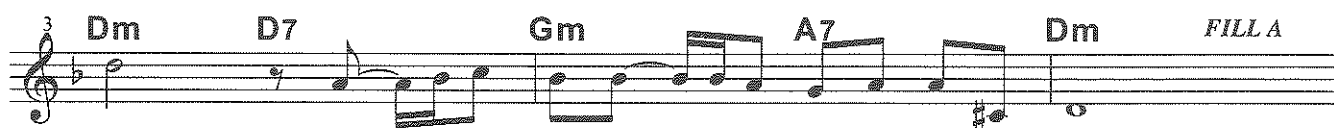
- Có thể trình diễn tác phẩm theo sơ đồ sau: Nhạc dạo – hát lần 1 từ đầu đến ô nhịp 48 – Nhạc dạo – hát lần 2 – nhắc lại câu cuối "*Mùa thu mang nỗi nhớ mái trường thân thiết bâng khuâng chiều thu*" thêm 1 lần để kết.

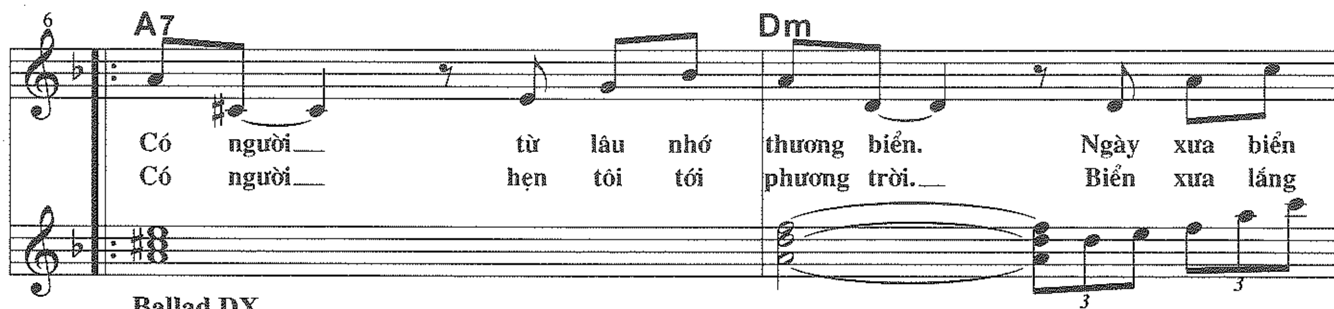
BIỂN CẠN
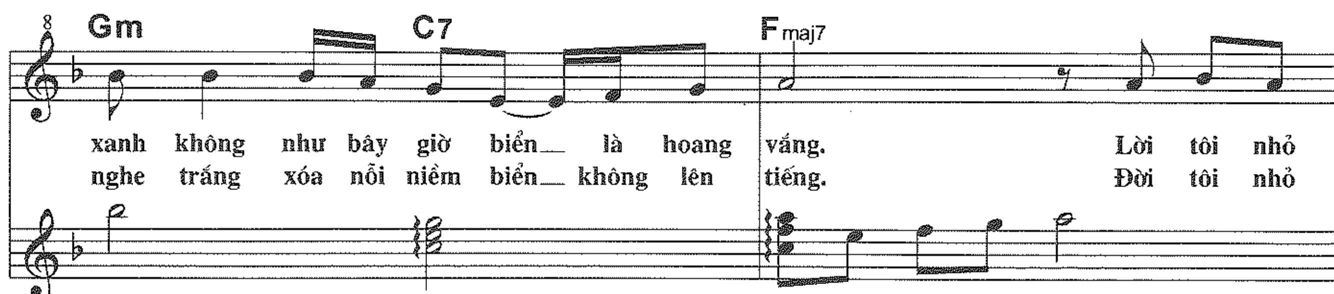
Track 6
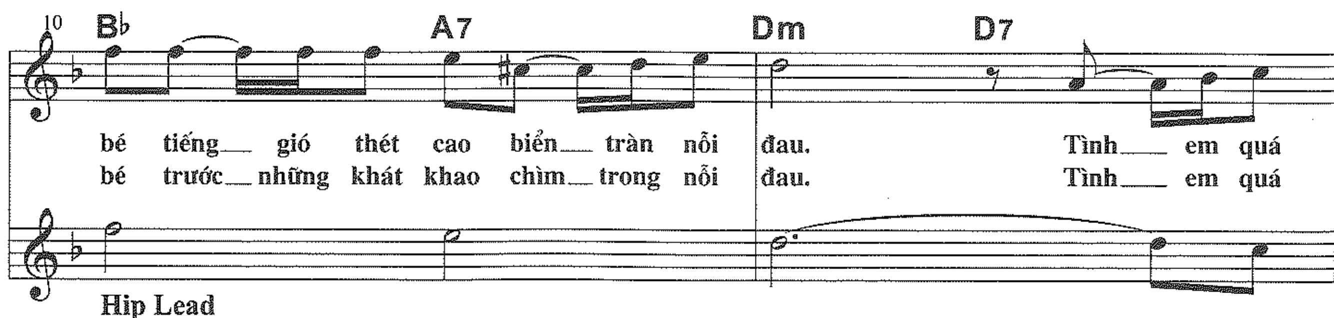
Nhạc và lời: Nguyễn Kim Tuấn
Soạn phần đệm: Minh Nhật

12 Gm C7 Fmaj7

lớn sóng___ cũng vỡ tan đời___ tôi đánh mất. Giấc___ mơ không
lớn với___ những đam mê làm___ nên oan trái. Sóng___ reo não

14 A7 B♭

còn biển___ xưa đã cạn. Vắng em trên
nề hải___ âu không về. Vắng em trên

16 C7 F *FILL B*

đời biển___ thầm than khóc ngàn___ lần với tôi. Cùng___ tôi biển
đời biển___ thầm than khóc ngàn___ lời với tôi. Cùng___ tôi biển

18 A7 B♭

chết cùng___ em biển tan. Ngàn năm nỗi
chết cùng___ em biển tan. Ngàn năm nỗi

Strings + Violin

20 Gm A7 1. Dm *FILL A*

đau hóa___ kiếp mây ngàn mênh mông biển cạn.
đau hóa___ kiếp mây ngàn cô đơn biển...___

1.

22 2. Dm FILL B — Bb — A7

...cạn. Đời___ tôi nhỏ bé trước___những khát khao chìm___trong nỗi

2.

24 Dm — D7 — Gm — A7 *Poco rit.*

đau. Ngàn___ năm nỗi đau hóa___ kiếp mây ngàn cô

26 *Nhịp tự do* — *A tempo* Dm — Gm *Rall.* A7 — Dm

đơn biển cạn.___

3

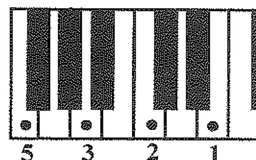
Nhạc kết...

* **Chuẩn bị** dữ liệu và **lưu ý** khi đệm bài ***Biển cạn***:

- ***STYLE (RHYTHM)***: **16Beat Ballad 1**
- ***TEMPO***: ♩= 60
- ***VOICE (TONE)***: **Violin, Ballad DX, Hip Lead, Strings,...**

- Giai điệu bài hát cao nhất nốt FA 2, có thể dịch giọng: +1 –> +2 cho giọng nam có cữ giọng cao hơn; +4 –> +7 (-5) cho giọng nữ không giả thanh.

Hợp âm **Fmaj**^{7}

- Nếu cần có thể xem các thế bấm hợp âm giọng RÊ thứ ở trang 38. Riêng hợp âm **Fmaj**^{7} xem thế bấm ở bên.

- Để tạo hiệu quả âm thanh tốt hơn, có thể pha trộn nhóm âm sắc **Strings + Violin** như CD mẫu - track 6.

- Tập kỹ nhóm giai điệu đệm trong đó có nét chạy chùm ba kết hợp rải lướt hợp âm từ ô nhịp 7 -> 9 (âm sắc **Ballad DX**).

- Có thể trình diễn tác phẩm theo sơ đồ sau: Nhạc dạo – hát lời 1 từ đầu đến ô nhịp 21 – hát lời 2, bắt vào cọc 2 (|2), từ cuối ô nhịp 25, có thể giảm dần tốc độ, hát ngân dài ở dấu miễn nhịp (𝄐) tại ô nhịp 26, từ đầu nhịp 27 trở lại tốc độ ban đầu (***A tempo***) và chơi phần *nhạc kết*, từ ô nhịp 28 giảm tốc độ chậm dần (***Rall.***) để kết bài.

HỢP ÂM PHẦN ĐỆM GIỌNG SON TRƯỞNG

Trên bảy bậc của giọng SON trưởng, người ta xếp chồng các âm theo quãng ba tạo nên các hợp âm khác nhau. Dưới đây là những hợp âm hay dùng khi đệm các ca khúc giọng SON trưởng (trừ hợp âm **F#dim**).

Bậc I (Chủ)	II	III	IV	V (Át)	V7	VI	VII	VIII (I)
Hợp âm G	Am	Bm	C	D	D7	Em	F#dim	(G)

Trong cơ cấu hợp âm giọng SON trưởng, mỗi hợp âm chúng tôi lựa chọn một thế bấm để các bạn ghi nhớ trong bước đầu luyện tập.

Bảng 1: ***Hợp âm chính***

Hợp âm **G**	Hợp âm **C**	Hợp âm **D**	Hợp âm **D7**
5 3 1	5 2 1	5 3 1	5 4 2 1

Bảng 2: ***Hợp âm phụ*** (1)

Hợp âm **Am**	Hợp âm **Bm**	Hợp âm **Cm**	Hợp âm **Em**
5 3 1	4 2 1	5 2 1	5 3 1

Bảng 3: ***Hợp âm phụ*** (2)

Hợp âm **E7**	Hợp âm **F#7**	Hợp âm **G7**	Hợp âm **A7**	Hợp âm **B7**
5 3 2 1	5 3 2 1	5 4 2 1	5 4 2 1	5 3 2 1

*** Bạn cần biết:**

- Ở giọng SON trưởng, các hợp âm **G**, **C**, **D7** (hoặc **D**) là những hợp âm chính, trong đó **G** gọi là *hợp âm chủ*; hợp âm **C** gọi là *hợp âm hạ át* (trưởng); hợp âm **D7** gọi là *hợp âm bảy át.*

- *Hợp âm chủ* (**G**) hình thành từ **bậc I**; *hợp âm hạ át* (**C**) hình thành từ **bậc IV**; riêng **bậc V** có thể dùng cả *hợp âm bảy át* (**D7**) và *hợp âm át* (**D**), tùy từng trường hợp cụ thể mà ta sẽ xét xem nên xếp đặt *hợp âm bảy át* hay *hợp âm át.*

- Hợp âm **Cm** (bảng 2) gọi là *hợp âm hạ át* thứ, hợp âm này là sản phẩm của điệu trưởng hòa thanh do có âm bậc VI^b là âm MI^b. Tuy nhiên, không nhất thiết giai điệu giọng SON trưởng phải có âm MI^b thì mới xếp hợp âm **Cm** mà việc ứng dụng thường có sự linh hoạt. Việc sắp xếp hợp âm đòi hỏi sự sáng tạo trên nền những hiểu biết cơ bản về lý thuyết hòa âm cũng như phong cách của từng loại hình âm nhạc.

- *Hợp âm bảy át* luôn có xu hướng hút về *hợp âm chủ* (**D7 -> G**). Trong trường hợp giai điệu chuyển giọng hoặc chuyển giọng tạm (ly điệu), các cặp hợp âm bảy át - chủ **của giọng mới** cũng được dùng để tăng sức hút hòa thanh. Như đã liệt kê ở trang 47, giọng SON trưởng thường dùng các hợp âm: **G**, **Am**, **Bm**, **C**, **D (D7)**, **Em**. Ngoài hợp âm chủ **G**, nếu coi một số hợp âm còn lại (**Am**, **Bm**, **C**, **D**, **Em**) là các hợp âm chủ của giọng mới, ta sẽ có thêm các cặp hợp âm bảy át - chủ (mới) như sau:

- **E7 -> Am** (xem bài *Con kênh xanh xanh* cuốn số 1; *Bài ca sinh viên*, *Đến với con người Việt Nam tôi* cuốn số 2; *Điều giản dị* trang 49).

- **$F^{\#}7$ -> Bm** (ít gặp).

- **G7 -> C** (xem bài *Ngày mùa* cuốn số 1, bài *Dừng bước giang hồ* cuốn số 2, *Về đây nghe em* cuốn số 3).

- **A7 -> D** (xem bài *Trường làng tôi* cuốn số 1, *Jingle bell* cuốn số 2).

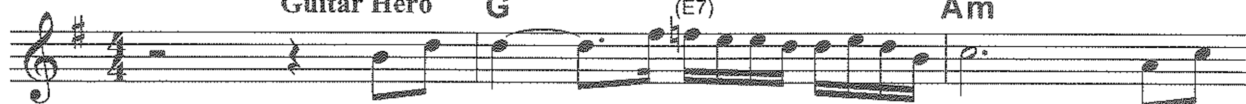
- **B7 -> Em** (xem bài *Điều giản dị* trang 49, tham khảo thêm bài *Đến với con người Việt Nam tôi* cuốn số 2 có chỗ chuyển **B7 -> E7** gần giống như trường hợp **B7 -> Em**). Ngoài ra, trong bài *Thanh niên làm theo lời Bác* cuốn số 2 tại ô nhịp 11 - 12 có thể xếp **B7 -> Em** nhưng để tạo sự mới lạ, phá cách, chúng tôi xếp **B7 -> C**.

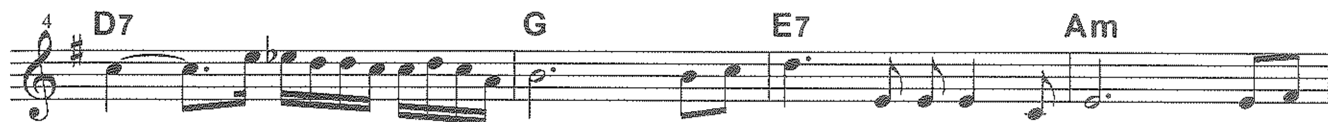
Ngoài ra, trong nhiều trường hợp giai điệu bài hát không thực sự ly điệu mà mới chỉ **có xu hướng** ly điệu thì ta vẫn có thể sử dụng một số cặp hợp âm bảy át - chủ (mới) nêu trên để pha màu hòa âm, tạo điểm nhấn cho tác phẩm.

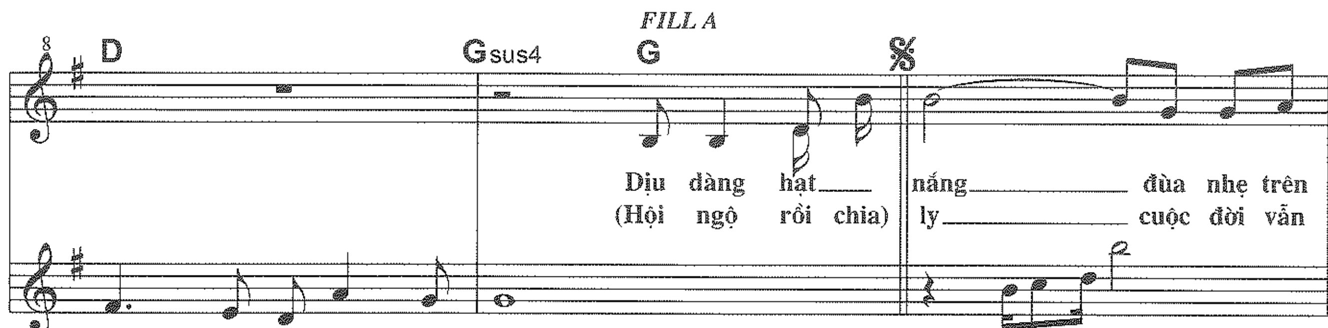
ĐIỀU GIẢN DỊ
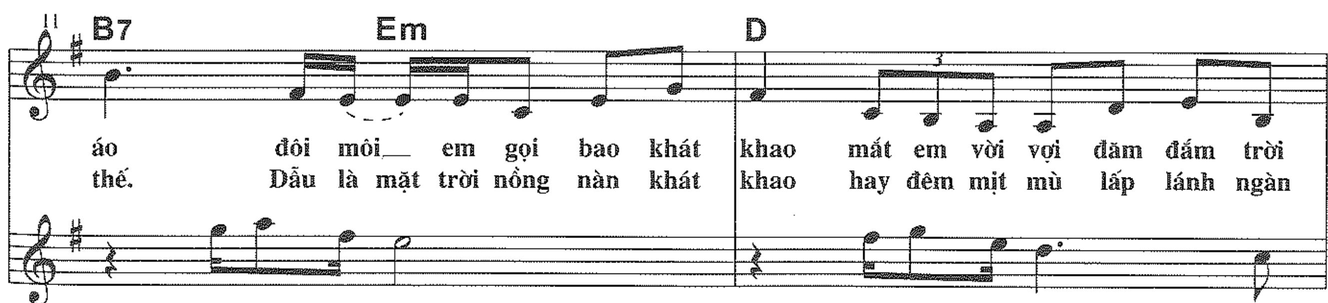
Track 7
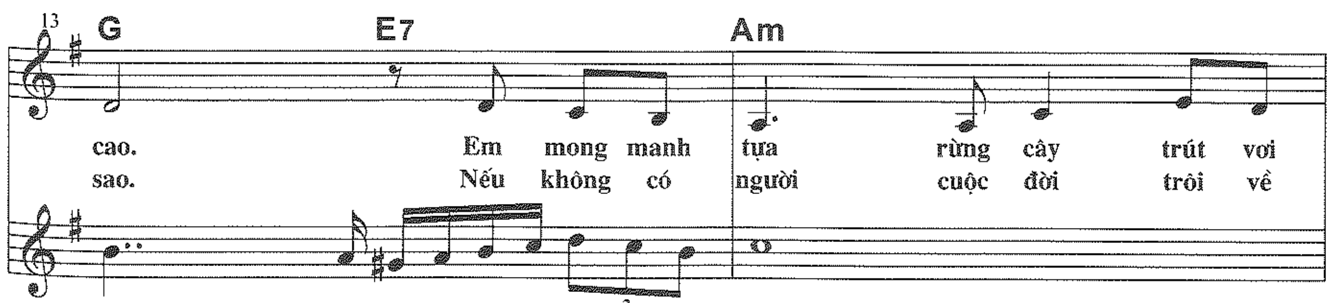
Nhạc và lời: Phú Quang
Soạn phần đệm: Minh Nhật

15 D

lá. Gió chiều bỗng | chợt xao xuyến mãi không
đâu. Nếu không có | người mặt đất quá hoang

17 G FILL B E7

nguôi. Người yêu | ơi______ dù mai ngày cách
vu. Người yêu | ơi______ dù mai ngày cách

Octave Brass 8va
Strings

19 Am D

xa mãi mãi diệu | kỳ là tình yêu chúng
xa mãi mãi diệu | kỳ là tình yêu chúng

8va

21 G E7

ta. Và ta | biết một điều thật giản
ta. Và ta | biết một điều thật giản

(8va)

23 Am D FILL A Gsus4 G

dị. Càng xa | em ta càng thấy yêu | em. Hội ngộ rồi chia...
dị. Càng xa | em ta càng thấy yêu...

8va
1.

26 2. G FILL B E7 Am Rit.

...em. Và ta biết một điều thật giản dị. Càng xa

2. (8va)

29 D FILL B STOP A tempo G ENDING

em ta càng thấy yêu em.

8va

* **Chuẩn bị** dữ liệu và **lưu ý** khi đệm bài ***Điều giản dị***:

- ***STYLE*** (***RHYTHM***): **16Beat Ballad 2**
- ***TEMPO***: ♩= 66
- ***VOICE*** (***TONE***): **Guitar Hero, Concert Guitar, Octave Brass, Strings,...**

\- Giai điệu bài hát cao nhất nốt RÊ 2, có thể dịch giọng: +2 –> +5 cho giọng nam có cữ giọng cao hơn; - 2 –> - 5 cho giọng nữ không giả thanh.

\- Nếu cần có thể xem các thế bấm hợp âm giọng SON trưởng ở trang 47.

\- Nếu đàn của bạn không có âm sắc **Guitar Hero**, có thể thay thế bằng âm sắc **Lead Guitar** hay **Overdrive Guitar**.

\- Nâng giai điệu đệm ở phần nhạc từ ô nhịp 18 –> 32 (âm sắc **Strings**) cao hơn so với nốt viết một quãng tám theo ký hiệu 8va..................................

\- Có thể trình diễn tác phẩm theo sơ đồ sau: Nhạc dạo – hát lần 1 (cả 2 lời) từ đầu đến ô nhịp 26 – Nhạc dạo – hát lần 2 (riêng lời 2) – nhắc lại thêm 1 lần câu "*Và ta biết một điều thật giản dị...*", từ cuối ô nhịp 28, có thể giảm dần tốc độ rồi dừng hẳn (*STOP*) tiết tấu trống từ ô nhịp 30, sau đó đàn và hát tự do về nhịp, đến đầu ô nhịp 31, khởi động lại tiết tấu trống ở tốc độ ban đầu (***A tempo***) và nhấn nút *ENDING* để kết bài.

HỢP ÂM PHẦN ĐỆM GIỌNG SON THỨ

Trên bảy bậc của giọng SON thứ, người ta xếp chồng các âm theo quãng ba tạo nên các hợp âm khác nhau. Dưới đây là những hợp âm hay dùng khi đệm các ca khúc giọng SON thứ:

Bậc:	I	II	III	IV	V	V7	VI	VII	VIII (I)
	Chủ				Át				
Hợp âm:	Gm	Adim	Bb	Cm	Dm	D7	Eb	F	(Gm)

Trong cơ cấu hợp âm giọng SON thứ, mỗi hợp âm chúng tôi lựa chọn một thế bấm để các bạn ghi nhớ trong bước đầu luyện tập.

Bảng 1: ***Hợp âm chính***

Hợp âm **Gm**	Hợp âm **Cm**	Hợp âm **D7**	Hợp âm **Dm**
5 3 1	5 2 1	5 4 2 1	5 2 1

Bảng 2: ***Hợp âm phụ*** (1)

Hợp âm **Adim**	Hợp âm **B^b**	Hợp âm **E^b**	Hợp âm **F**
5 3 1	5 3 1	5 3 1	5 3 1

Bảng 3: ***Hợp âm phụ*** (2)

Hợp âm **F7**	Hợp âm **G7**	Hợp âm **A7**	Hợp âm **B^{b}7**	Hợp âm **C7**
5 3 2 1	5 4 2 1	5 4 2 1	5 3 2 1	5 3 2 1

** Bạn cần biết:*

- Ở giọng SON thứ, các hợp âm **Gm, Cm, D7** (hoặc **Dm**) là những hợp âm chính, trong đó **Gm** gọi là *hợp âm chủ*; **Cm** gọi là *hợp âm hạ át*; **D7** gọi là *hợp âm bảy át.*

- *Hợp âm chủ* (**Gm**) hình thành từ **bậc I**; *hợp âm hạ át* (**Cm**) hình thành từ **bậc IV**; riêng **bậc V** có thể dùng cả *hợp âm bảy át* (**D7**) và *hợp âm át thứ* (**Dm**), tùy từng trường hợp cụ thể mà ta sẽ xét xem nên xếp đặt *hợp âm bảy át* hay *hợp âm át thứ*.

- *Hợp âm át thứ* (**Dm**) thường dùng trong các bài hát viết ở giọng SON thứ tự nhiên (vì có âm $FA^{\natural}$, xem đoạn thứ nhất bài *Một trái tim một quê hương* cuốn số 2). *Hợp âm bảy át* (**D7**) hình thành trong giọng SON thứ hòa thanh hoặc SON thứ giai điệu (vì có âm $FA^{\#}$, xem đoạn thứ nhất bài *Dừng bước giang hồ* cuốn số 2). Với các ca khúc viết theo lối Tây phương, *hợp âm bảy át* được dùng phổ biến hơn, còn với nhóm ca khúc Việt mang âm hưởng dân ca, *hợp âm át thứ* lại chiếm ưu thế rõ rệt. Bên cạnh đó, các ca khúc giọng SON thứ thường có cả âm $FA^{\natural}$ và $FA^{\#}$ trong cấu trúc giai điệu, ta có thể sắp xếp đan xen hai hợp âm **Dm** và **D7**. Ngoài ra, còn có thể dùng **Dm7** thay thế cho **Dm** hoặc **D** thay thế cho **D7**. Sự linh hoạt trong sắp xếp cũng cần có những nền tảng hiểu biết cơ bản về lý thuyết hòa âm cũng như phong cách của từng loại hình âm nhạc.

- *Hợp âm bảy át* luôn có xu hướng hút về *hợp âm chủ* (**D7 -> Gm**). Trong trường hợp giai điệu chuyển giọng hoặc chuyển giọng tạm (ly điệu), các cặp hợp âm bảy át - chủ **của giọng mới** cũng được dùng để tăng sức hút hòa thanh. Như đã liệt kê ở trang 52, giọng SON thứ thường dùng các hợp âm: **Gm Adim**, B^b, **Cm, Dm (D7)**, E^b, **F**. Ngoài hợp âm chủ **Gm**, nếu coi một số hợp âm còn lại (B^b, **Cm, D**, E^b, **F**) là các hợp âm chủ của giọng mới, ta sẽ có thêm các cặp hợp âm bảy át - chủ (mới) như sau:

- **F7 ->** B^b (xem bài *Một trái tim một quê hương* cuốn số 2 có chỗ chuyển **F ->** B^b gần giống như trường hợp **F7 ->** B^b).

- **G7 -> Cm**

- **A7 -> D**

- B^{b}**-7 ->** E^b (xem bài *Dừng bước giang hồ* cuốn số 2 có chỗ chuyển B^b **->** E^b gần giống như trường hợp B^{b}**-7 ->** E^b).

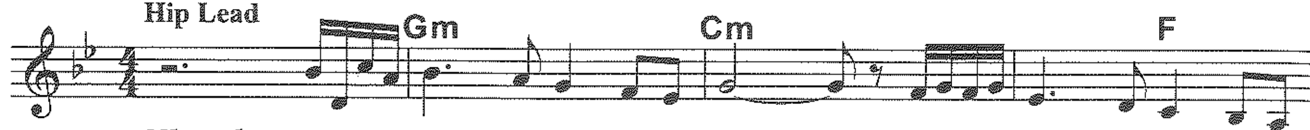
- **C7 -> F** (ít gặp).

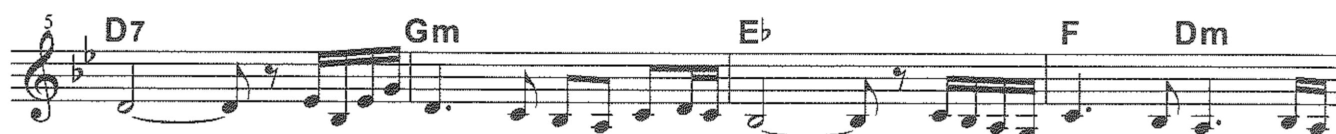
Ngoài ra, trong nhiều trường hợp giai điệu bài hát không thực sự ly điệu mà mới chỉ **có xu hướng** ly điệu thì ta vẫn có thể sử dụng một số cặp hợp âm bảy át - chủ (mới) nêu trên để pha màu hòa âm, tạo điểm nhấn cho tác phẩm.
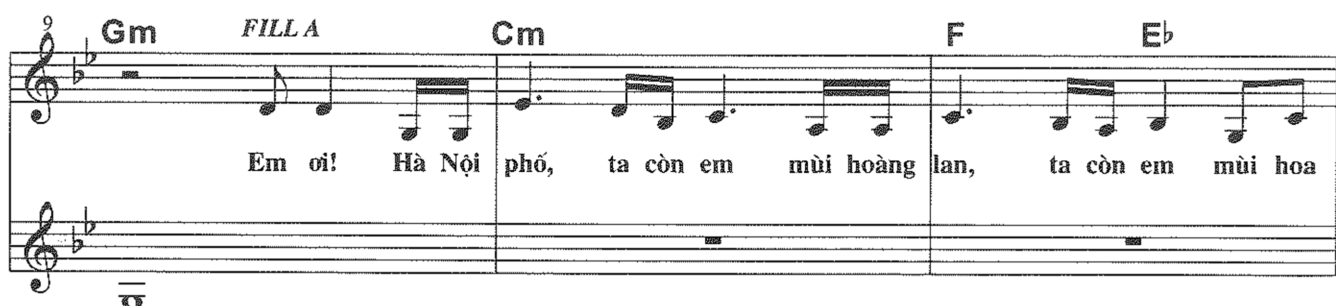
EM ƠI! HÀ NỘI PHỐ

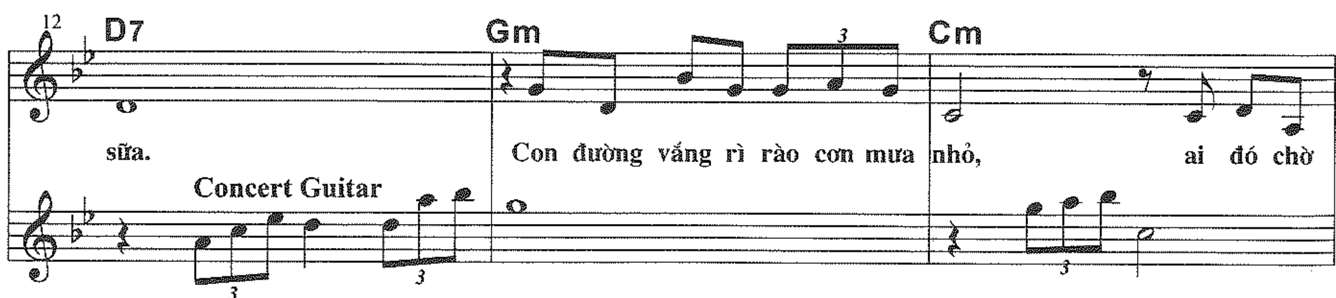
Track 8

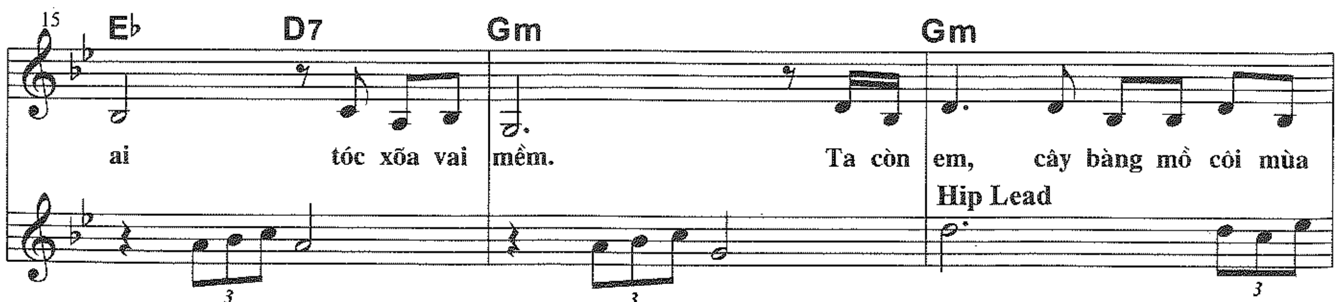
Nhạc: Phú Quang
Lời: *Phỏng thơ* Phan Vũ
Soạn phần đệm: Minh Nhật

18 Gm7 Cm C#dim7

đông. Ta còn em, nóc phố mồ côi mùa đông, mảnh trăng mồ côi mùa

3

21 D7 *FILL B* Gm Gm7

đông. Mùa đông năm ấy, tiếng dương cầm trong căn nhà đổ, tan lễ

3

Concert Guitar

24 E♭ D7 *FILL B*

chiều sao còn vọng tiếng chuông ngân. Ta còn

Strings

3

26 Gm Cm Gm F

em, một màu xanh thời gian, một chiều mái tóc em

28 E♭ Cm D7 Gm F

bay, chợt nhòa chợt hiện, người nghệ sĩ lang thang hoài trên

31 C#dim7 Adim D7 Gm *FILL B*

phố, bỗng thấy mình chẳng nhớ nổi một con đường. Ta còn

Soprano Sax

34 Gm Cm Gm F

em, hàng phố cũ rêu phong, và từng mái ngói xô

36 E♭ Cm D7 Gm F

nghiêng, nao nao kỷ niệm. Chiều Hồ Tây, lao xao hoài con

39 C#dim7 Adim D7 3 Gm *FILL A*

sóng, chợt hoàng hôn về tự bao giờ.

42 Cm F E♭

Em ơi! Hà Nội phố, ta còn em mùi hoàng lan, ta còn em mùi hoa

45 D7 Gm Cm

sữa. Con đường vắng rì rào cơn mưa nhỏ, ai đó chờ

Concert Guitar

48 E♭ D7 Gm E♭ *Poco rit.*

ai tóc xõa vai mềm, ai đó chờ ai

51 D7 *Nhịp tự do* *A tempo* Gm *ENDING*

tóc xõa vai mềm.

* **Chuẩn bị** dữ liệu và một số **lưu ý** khi đệm bài ***Em ơi! Hà Nội phố***:

- ***STYLE (RHYTHM)***: **16Beat Ballad 1**
- ***TEMPO***: ♩= 62
- ***VOICE (TONE)***: **Hip Lead, Concert Guitar, Soprano Sax, Strings**,...

- Giai điệu bài hát cao nhất nốt FA 2, có thể dịch giọng: +1 –> +2 cho giọng nam có cữ giọng cao hơn; +4 –> +7 (-5) cho giọng nữ không giả thanh.

- Nếu cần có thể xem các thế bấm hợp âm giọng SON thứ ở trang 52. Ngoài ra, xuất hiện thêm hợp âm **Gm7** và **C#dim**^{7} xem thế bấm dưới đây.

Hợp âm **Gm7** thế gốc	Hợp âm **Gm7/F**	Hợp âm **C#dim**^{7}
5 3 2 1	5 4 2 1	5 3 2 1

- Có thể trình diễn tác phẩm theo sơ đồ sau: Nhạc dạo – hát lần 1 từ đầu đến ô nhịp 41 – Nhạc dạo – hát lần 2, đến ô nhịp 50, có thể giảm dần tốc độ, hát ngân dài ở dấu miễn nhịp (𝄐) tại ô nhịp 51, từ đầu nhịp 52 trở lại tốc độ ban đầu (***A tempo***) và nhấn *ENDING*.

HỢP ÂM PHẦN ĐỆM GIỌNG LA TRƯỞNG

Trên bảy bậc của giọng LA trưởng, người ta xếp chồng các âm theo quãng ba tạo nên các hợp âm khác nhau. Dưới đây là những hợp âm hay dùng khi đệm các ca khúc giọng LA trưởng (trừ hợp âm **G$^{\#}$dim**).

Bậc:	I Chủ	II	III	IV	V	V7 (Át)	VI	VII	VIII (I)
Hợp âm:	A	Bm	C#m	D	E	E7	F#m	G#dim	(A)

Trong cơ cấu hợp âm giọng LA trưởng, mỗi hợp âm chúng tôi lựa chọn một thế bấm để các bạn ghi nhớ trong bước đầu luyện tập.

Bảng 1: ***Hợp âm chính***

Hợp âm **A**	Hợp âm **D**	Hợp âm **E**	Hợp âm **E7**
5 3 1	5 2 1	5 3 1	5 3 2 1

Bảng 2: ***Hợp âm phụ*** (1)

Hợp âm **Bm**	Hợp âm **C$^{\#}$m**	Hợp âm **Dm**	Hợp âm **F$^{\#}$m**
4 2 1	4 2 1	5 2 1	5 3 1

Bảng 3: ***Hợp âm phụ*** (2)

Hợp âm **F$^{\#}$7**	Hợp âm **G$^{\#}$7**	Hợp âm **A7**	Hợp âm **B7**	Hợp âm **C$^{\#}$7**
5 3 2 1	5 3 2 1	5 4 2 1	5 3 2 1	4 3 2 1

*** Bạn cần biết:**

- Ở giọng LA trưởng, các hợp âm **A**, **D**, **E7** (hoặc **E**) là những hợp âm chính, trong đó **A** gọi là *hợp âm chủ*; hợp âm **D** gọi là *hợp âm hạ át* (trưởng); hợp âm **E7** gọi là *hợp âm bảy át*.

- *Hợp âm chủ* (**A**) hình thành từ **bậc I**; *hợp âm hạ át* (**D**) hình thành từ **bậc IV**; riêng **bậc V** có thể dùng cả *hợp âm bảy át* (**E7**) và *hợp âm át* (**E**), tùy từng trường hợp cụ thể mà ta sẽ xét xem nên xếp đặt *hợp âm bảy át* hay *hợp âm át*.

- Hợp âm **Dm** (bảng 2) gọi là *hợp âm hạ át thứ*, hợp âm này là sản phẩm của điệu trưởng hòa thanh do có âm bậc VI hạ thấp nửa cung từ âm FA$^{\#}$ thành FA$^{\natural}$. Tuy nhiên, không nhất thiết giai điệu giọng LA trưởng phải có âm FA$^{\natural}$ thì mới xếp hợp âm **Dm** mà việc ứng dụng thường có sự linh hoạt (xem bài *Mong ước kỷ niệm xưa* trang 60, nhịp 39 và 49). Việc sắp xếp hợp âm đòi hỏi sự sáng tạo trên nền những hiểu biết cơ bản về lý thuyết hòa âm cũng như phong cách của từng loại hình âm nhạc.

- *Hợp âm bảy át* luôn có xu hướng hút về *hợp âm chủ* (**E7 -> A**). Trong trường hợp giai điệu chuyển giọng hoặc chuyển giọng tạm (ly điệu), các cặp hợp âm bảy át - chủ **của giọng mới** cũng được dùng để tăng sức hút hòa thanh. Như đã liệt kê ở trang 58, giọng LA trưởng thường dùng các hợp âm: **A**, **Bm**, **C$^{\#}$m**, **D**, **E** (**E7**), **F$^{\#}$m**. Ngoài hợp âm chủ **A**, nếu coi một số hợp âm còn lại (**Bm**, **C$^{\#}$m**, **D**, **E**, **F$^{\#}$m**) là các hợp âm chủ của giọng mới, ta sẽ có thêm các cặp hợp âm bảy át - chủ (mới) như sau:

- **F$^{\#}$7 -> Bm**

- **G$^{\#}$7 -> C$^{\#}$m** (ít gặp).

- **A7 -> D** (xem bài *Mong ước kỷ niệm xưa* trang 60, nhịp 32 - 33).

- **B7 -> E**

- **C$^{\#}$7 -> F$^{\#}$m** (xem bài *Mong ước kỷ niệm xưa* trang 60, nhịp 14 - 15 và 25 - 26).

Ngoài ra, trong nhiều trường hợp giai điệu bài hát không thực sự ly điệu mà mới chỉ **có xu hướng** ly điệu thì ta vẫn có thể sử dụng một số cặp hợp âm bảy át - chủ (mới) nêu trên để pha màu hòa âm, tạo điểm nhấn cho tác phẩm.

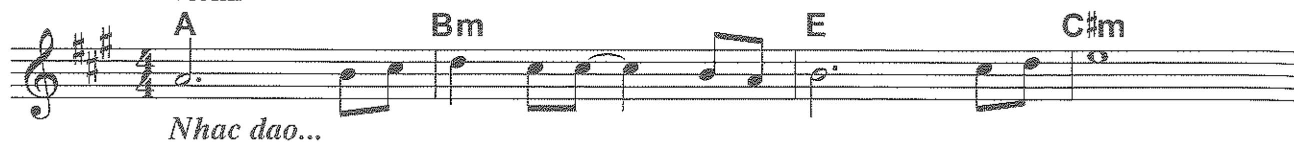
MONG ƯỚC KỶ NIỆM XƯA

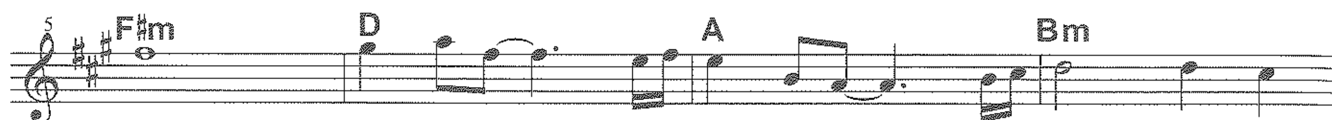
Track 9

Nhạc và lời: Xuân Phương
Soạn phần đệm: Minh Nhật

MAIN B

Violin

9 E *FILL A* | A | F#m

Thời gian trôi qua mau chỉ còn lại những kỷ niệm. Kỷ niệm

Sweet DX

12 D | C#m | C#7

thân yêu ơi___ sẽ còn nhớ mãi tiếng thầy cô.___ Bạn bè mến thương ơi___ sẽ còn nhớ

15 F#m | D | C#m

những lúc giận hờn. Để rồi mai chia xa___ lòng chợt dâng niềm thiết tha___ nhớ bạn bè

18 Bm | A | E *FILL A*

— nhớ mái trường xưa. Đặt bàn

Violin

Nhạc nối...

21 A | F♯m | D

tay lên môi — giữ chặt tiếng nấc — nghẹn ngào. — Thời gian sao đi mau xin hãy ngừng

Bell Heaven

24 C♯m7 | C♯7 | F♯m

— trôi — dù vẫn mãi luyến tiếc khi đã xa — rồi — bạn bè ơi —

27 D | C♯m | Bm

vang đâu đây còn giọng nói — tiếng cười. Những nỗi nhớ niềm — thương

30 E | A | A7 *FILL B*

— gửi cho ai.

Strings

33 D C#m

Nếu có ước muốn___ trong cuộc đời_________ này.

35 F#m C#m

Hãy nhớ ước muốn___ cho thời gian trở lại.____ Cho

37 D A Dm

bao khát vọng___ đam mê cháy bỏng sẽ còn mãi_____ trong tim mọi

40 F#m Bm7 E *FILL B*

người. Để tình yêu___ ước mơ mãi__ không phai.

43 D C#m

Nếu có ước muốn___ trong cuộc đời_________ này.

45 F#m C#m

Hãy nhớ ước muốn__ cho thời gian trở lại.____ Bên

47 D A Dm

nhau tháng ngày cho nhau những hoài niệm. Để nụ cười còn mãi__ lắng trên hàng

50 F#m Bm E 1. A *FILL B*

__ mi__ trên bờ môi và trong những kỷ niệm xưa.

1.

54 A Harmonica D Bm E

Nhạc dạo giữa...

58 C#m F#m *8va* D

62 A Bm E D *FILL A* 2. A *ENDING Rall.*

Đặt bàn... ...xưa.

(*8va*)

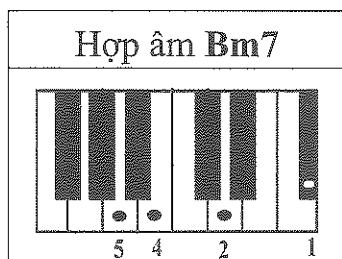
2.

* **Chuẩn bị** dữ liệu và một số **lưu** ý khi đệm bài ***Mong ước kỷ niệm xưa***:

- ***STYLE*** (***RHYTHM***): **80's EP Ballad**
- ***TEMPO***: ♩ = 105
- ***VOICE*** (***TONE***): **Violin, Sweet DX, Bell Heaven, Strings, Harmonica,...**

- Bài hát soạn riêng cho giọng nữ (giai điệu cao nhất nốt SI), có thể dịch giọng: - 1 -> 2 cho giọng nữ thấp hơn; +3 –> +5 cho giọng nữ giả thanh và đa số giọng nam.

- Nếu cần có thể xem các thế bấm hợp âm giọng LA trưởng ở trang 58. Ngoài ra, xuất hiện thêm hợp âm **Bm7** xem thế bấm dưới đây:

- Nếu đàn của bạn không có âm sắc **Sweet DX** có thể thay thế bằng một âm sắc đàn piano điện (**E. Piano**) thích hợp; nếu không có âm sắc **Bell Heaven**, có thể thay thế bằng âm sắc **Sweet Heaven** hoặc **Heaven Dream**.

- Tập kỹ phần *nhạc dạo* và *nhạc dạo giữa*.

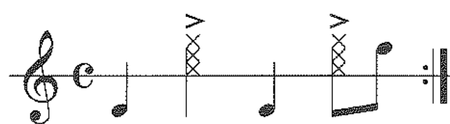
- Nâng giai điệu đệm thuộc phần *nhạc dạo giữa* từ ô nhịp 60 đến nửa đầu ô nhịp 63 cao hơn so với nốt viết một quãng tám theo ký hiệu *8va*................................

- Có thể trình diễn tác phẩm một lần từ đầu đến cuối theo các ký hiệu nhắc lại ghi trên bản nhạc.

TIẾT ĐIỆU MAMBO

Mambo là một thể loại âm nhạc khiêu vũ có nguồn gốc từ Cuba, thành quả của sự kết hợp giữa nhạc Jazz Mỹ với vũ điệu Rumba trữ tình. Xuất hiện lần đầu trong một hộp đêm ở La Havana vào năm 1943, Mambo dần trở thành vũ điệu được ưa chuộng khắp Âu Mỹ. Chỉ vài năm sau, một trong số những âm hình của điệu Mambo có tên là 'chatch" đã phát triển thành điệu Cha cha cha ngày nay.

Về mặt âm nhạc, Mambo có tốc độ không nhanh lắm nhưng âm thanh rất sống động và lôi cuốn. Trên khuông nhạc, chúng tôi tạm mô phỏng một trong những âm hình cơ bản nhất của tiết điệu Mambo như sau:

*** *Chú thích***:

- Các nốt trầm phía dưới dòng kẻ ngang biểu thị cho tiếng *bass drum* của bộ gõ.

- Các nốt phía trên dòng kẻ ngang biểu thị cho tiếng *tom toms* của bộ gõ.

- Các chồng nốt câm phía trên dòng kẻ ngang biểu thị cho tiếng *snare drum* của bộ gõ.

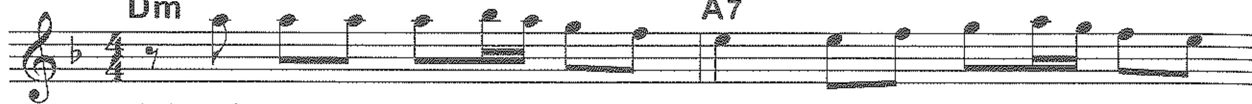
Để đệm các ca khúc soạn cho điệu Mambo, chúng ta có thể sử dụng các âm sắc có màu tươi sáng như Piano, Harmonica, Trumpet, Brass, Strings,...

Không có nhiều bài hát Việt viết riêng cho điệu Mambo, bởi vậy trong cuốn sách, chúng tôi chọn hai ca khúc là *Alibaba* và *Phố hoa* để soạn phần đệm với điệu nhạc này.

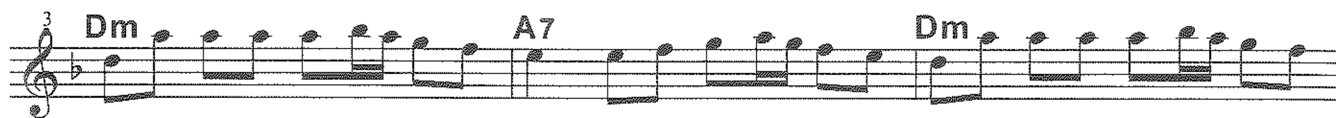
ALIBABA
Track 10

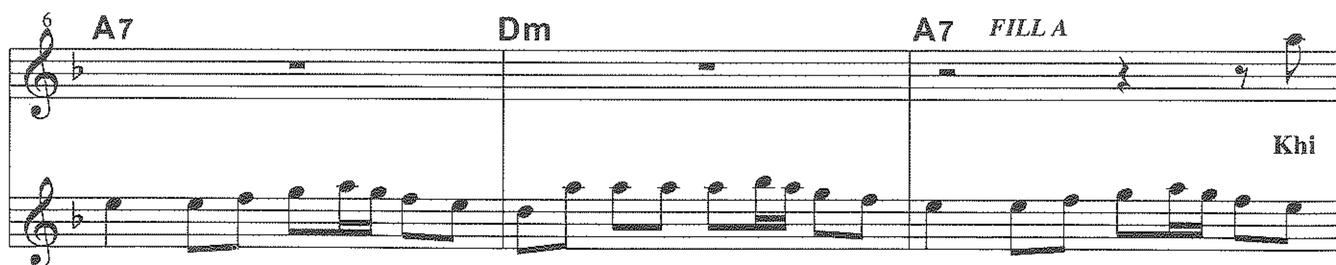
Nhạc nước ngoài
Lời Việt: Sưu tầm
Soạn phần đệm: Minh Nhật

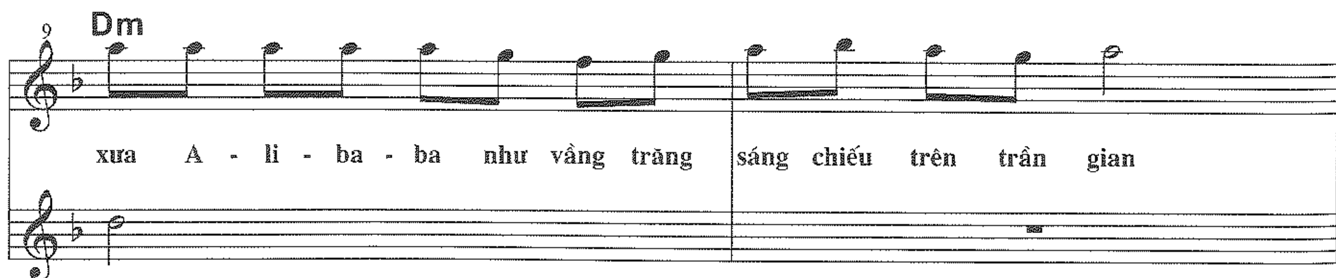
MAIN B
Sitar + Bagpipe

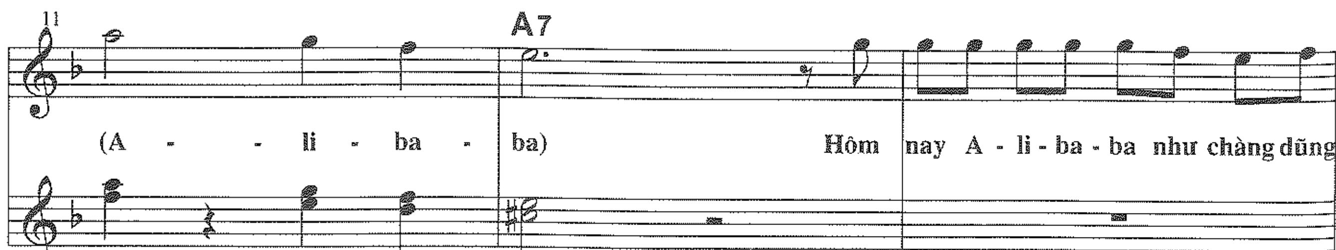

Nhạc dạo...

14 Dm

sĩ hát bao lời ca (A - - - li - ba - ba). Khi

17 Dm

xưa A - li - ba - ba như vầng trăng sáng chiếu trên trần gian

19 A7

(A - - li - ba - ba). Hôm nay A - li - ba - ba như chàng dũng

22 Dm *FILL B*

sĩ hát bao lời ca (A - - - li - ba - ba). Chuyện

25 Gm Dm A7 Dm

xưa nói đến rất hay vầng trăng sáng ước mơ mùa xuân về. Để

Strings

27 Gm Dm A7 Dm

xóa hết những áng mây mù che khuất tháng năm nào êm đềm. Nào

29 F

ta cùng hát vang___ hòa theo điệu trống chuyện

Sweet Trumpet

31 D7 Gm

xưa cho em khúc ca với bao lời ca ngọt ngào. Vầng

33 Gm

trăng rực sáng soi___ trần gian để thấy chàng

35 B♭ C F

dũng sĩ đáng yêu mang niềm vui đến cho mọi người. Nào

37 F

ta cùng hát vang___ hòa theo điệu trống và

8va

Strings

39 F D7 Gm

hãy nói với tinh thần chàng dũng sĩ A - li - ba - ba.___ Để mùa

(8va)

41 B♭ Bdim C Dm

xuân và khúc hát vui tươi__ đem theo ước mơ đã

8va

43 B♭ C F *FILL B* A7

đến theo nhịp mùa xuân hoa nở.__

8va

Sitar + Bagpipe

Nhạc kết...

46 Dm A7 Dm

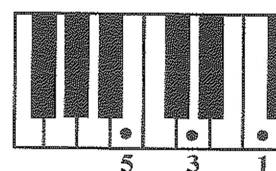
49 A7 Dm A7 *FILL B* Dm

* **Chuẩn bị** dữ liệu và một số **lưu ý** khi đệm bài *Alibaba:*

- ***STYLE*** (***RHYTHM***): **Pop Mambo**
- ***TEMPO***: ♩= 116
- ***VOICE*** (***TONE***): **Sitar, Sweet Trumpet, Brass, Strings,...**

- Bài hát soạn riêng cho giọng thiếu nhi (giai điệu cao nhất nốt SI^b), có thể dịch giọng: - 3 -> + 5 tùy theo cữ giọng.

Hợp âm **Bdim**

- Nếu cần có thể xem các thế bấm hợp âm giọng RÊ thứ ở trang 38. Riêng hợp âm **Bdim** xem thế bấm ở bên.

- Để tạo hiệu quả âm thanh tốt hơn, có thể pha trộn các nhóm âm sắc **Sitar + Bagpipe** và **Trumpet + Brass** như CD mẫu - track 10.

- Nâng giai điệu đệm ở phần nhạc từ ô nhịp 37 – 43 (âm sắc **Strings**) cao hơn so với nốt viết một quãng tám theo ký hiệu 8va..............................

- Có thể trình diễn tác phẩm theo sơ đồ sau: Nhạc dạo – hát lần 1 từ đầu đến ô nhịp 44 – Nhạc dạo – hát lần 2 – Nhạc kết.

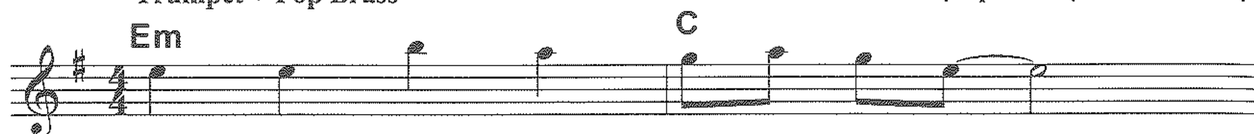
PHỐ HOA

Track 11

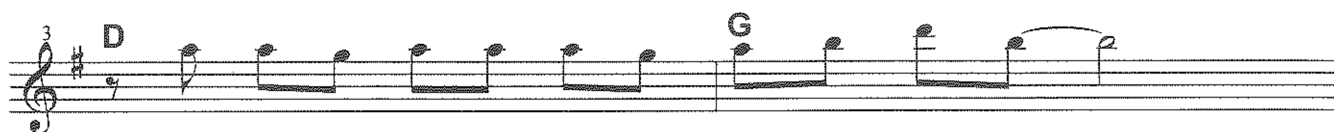
MAIN B

Trumpet + Pop Brass

Nhạc và lời: Hoài An
Soạn phần đệm: Minh Nhật

Nhạc dạo...

5 Em C

7 D Em *FILL A*

Nụ hoa

9 Em Bm Em

thấm những giọt sương ban mai.___ Nhìn làn mây

11 C D G

trắng đang nhẹ trôi chân trời.___ Thênh thang phố

13 Am D G

hoa nắng vừa lên bối rối.___ Anh đi với

15 Bm D B7

FILL A

em giữa trời hoa anh hối.___ Nụ hôn

Trumpet + Pop Brass

17 Em Bm Em

đó những lời yêu mê say.___ Là mùa xuân

19 C D G

mãi mãi chỉ cần em bên người.___ Đôi khi hờn

21 Am D G

ghen đôi khi giận nhau vu vơ. Nhưng trong lòng

23 Bm D Em *FILL B*

em con tim tình yêu trao anh.

25 Em C

Một ngày nắng rơi hồng má em cười.
Một điều ước ao tình mãi ban đầu.

Strings

27 A D G

Em như nàng tiên bao câu chuyện xưa ru ước mơ.
Yêu nhau dài lâu bên nhau ngày sau ta có nhau.

29 Em C

Một lời nói theo làn gió êm đềm.
Một lời nói với em rất chân tình.

31 D Bm 1. Em *FILL B*

Cho anh ngất ngây___ vì yêu em.

Con tim khổ đau chỉ vì yêu...______

1.

33 2. Em C

...em. Một lời nói với em rất chân tình.

2.

Trumpet + Pop Brass

36 D Bm Em *ENDING*

Con tim khổ đau chỉ vì yêu em.

* **Chuẩn bị** dữ liệu và một số **lưu ý** khi đệm bài *Phố hoa:*

- ***STYLE*** (***RHYTHM***): **Pop Mambo**
- ***TEMPO***: ♩= 119
- ***VOICE*** (***TONE***): **Trumpet, Brass, Strings,...**

- Giai điệu bài hát cao nhất nốt RÊ 2, có thể dịch giọng: +2 –> +5 cho giọng nam có cữ giọng cao hơn; - 2 –> - 5 cho giọng nữ không giả thanh.

- Nếu cần có thể xem các thế bấm hợp âm giọng MI thứ ở trang 32.

- Để tạo hiệu quả âm thanh tốt hơn, có thể pha trộn nhóm âm sắc **Trumpet + Pop Brass**.

- Tập kỹ nét giai điệu đệm tại ô nhịp 16, lưu ý nhấn vào chồng âm ở phách 4 của ô nhịp này (tham khảo CD mẫu - track 11). Với phần đệm ở ô nhịp 35, có thể chơi với tiết tấu đơn giản hơn như ở hình bên.

C

em rất chân tình.

Trumpet + Pop Brass

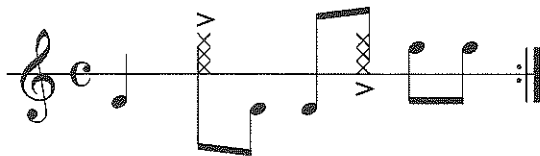
- Có thể trình diễn tác phẩm theo sơ đồ sau: Nhạc dạo – hát lần 1 từ đầu đến nhịp 33 – Nhạc dạo – hát lần 2 – nhắc lại câu "*Một lời nói với em rất chân tình, con tim khổ đau chỉ vì yêu em.*" thêm 1 lần – nhấn *ENDING*.

TIẾT ĐIỆU CHA CHA CHA

Cha cha cha là một điệu nhạc khiêu vũ có nguồn gốc từ Cuba, xuất hiện vào đầu thập niên 50 của thế kỷ XX, là sự kế thừa, phát triển từ hai vũ điệu có trước là điệu Rumba và Mambo. Với tính chất vui nhộn, sôi động và đầy đam mê, điệu nhạc Cha cha cha nhanh chóng được phổ biến và ưa chuộng trên khắp thế giới.

Ở Việt Nam, vũ điệu Cha cha cha nói chung, các bản thu âm ca khúc điệu Cha cha cha nói riêng rất được yêu thích, thể hiện qua việc có hàng trăm ca khúc viết hoặc phối âm ở điệu nhạc này đã nổi tiếng và có sức sống với thời gian, chẳng hạn như: *Besame mucho, Mơ hoa, Bức họa đồng quê, Yêu em dài lâu, Vũ điệu thần tiên,...*

Về mặt âm nhạc, Cha cha cha có tốc độ khá nhanh, đa số thường dao động trong khoảng ♩ = 128 -> 132. Có thể mô phỏng âm hình cơ bản nhất của điệu Cha cha cha như sau:

*** Chú thích**:

- Các nốt trầm phía dưới dòng kẻ ngang biểu thị cho tiếng *bass drum* của bộ gõ.
- Các nốt phía trên dòng kẻ ngang biểu thị cho tiếng *tom toms* của bộ gõ.
- Các chồng nốt câm phía trên dòng kẻ ngang biểu thị cho tiếng *snare drum* của bộ gõ.

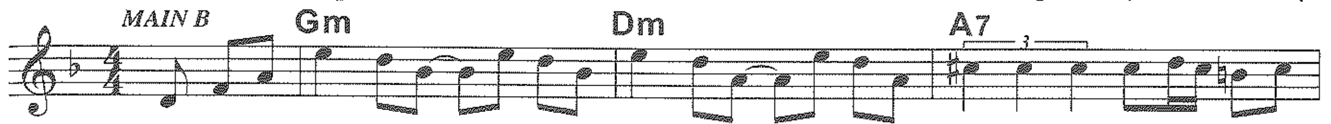
Với các ca khúc soạn cho điệu Cha cha cha mang phong cách tân nhạc, ta có thể sử dụng các âm sắc như: Octave Piano, Nhóm Guitar, Sweet Trumpet, Brass,... Với những ca khúc mang phong cách dân gian, ngoài việc sử dụng những âm sắc giả tiếng nhạc cụ dân tộc, tùy từng trường hợp cụ thể, ta có thể dùng thêm âm sắc của nhạc cụ nhạc nhẹ, hoặc pha trộn các loại âm sắc với nhau sao cho hợp lý.

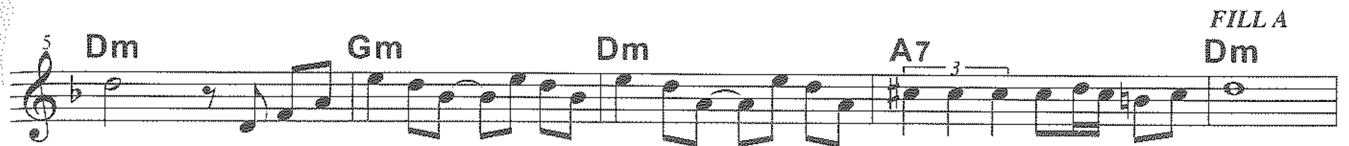
BESAME MUCHO
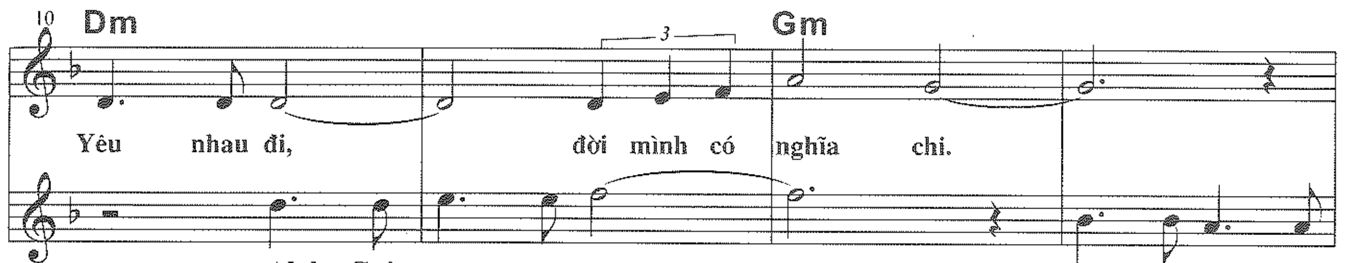
Track 12

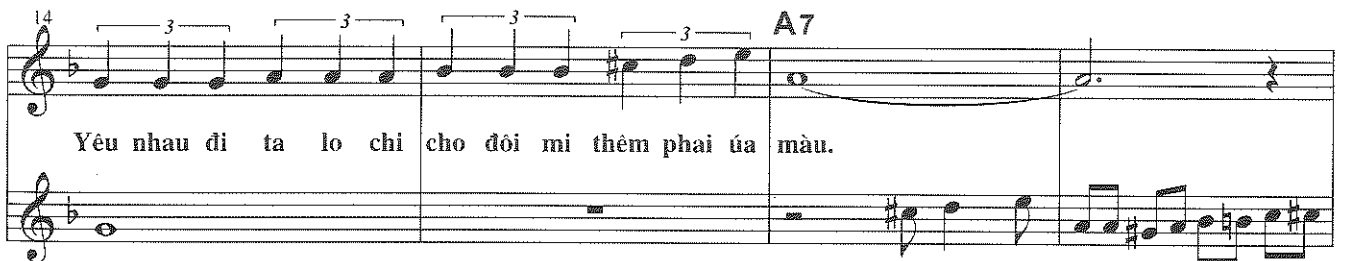
Nhạc: Consuelo Velázquez
Lời Việt: Sưu tầm
Soạn phần đệm: Minh Nhật

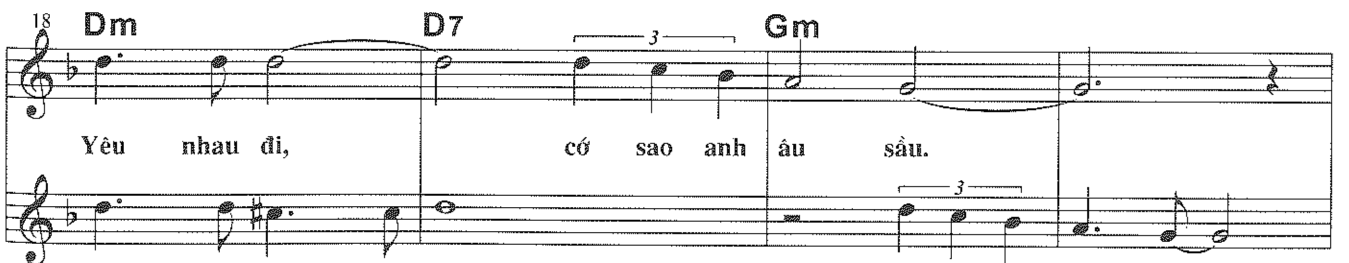
Brass Shake + Pop Brass
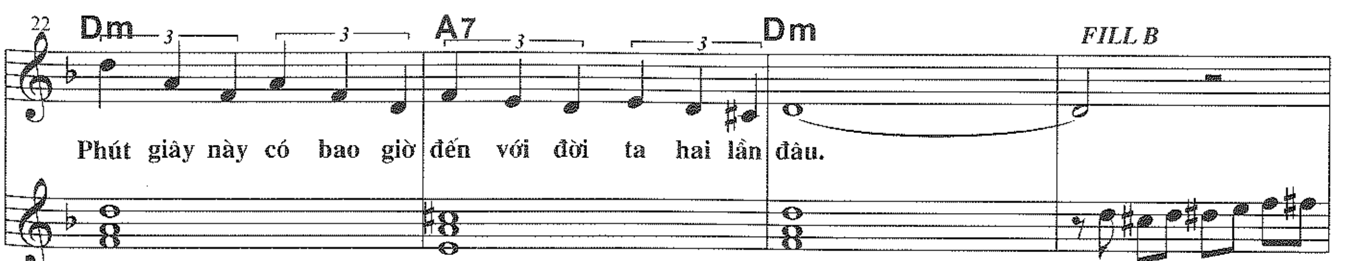

26 Gm Dm

Bên nhau đêm nay ta cùng vui vui say sưa trong niềm

Brass Shake + Pop Brass

28 A7 Dm Gm

hoan ca hòa ngàn câu ân ái. Vui lên đi anh trong triền

31 Dm E7 A7 *FILL A*

miên vui bao la trong hồn nhiên say trong đắm đuối ngất ngây.

34 Dm Gm

Yêu nhau đi, mình không nên tiếc chi.

Aloha Guitar

A7

Yêu nhau ta trao nhau muôn môi hôn và đam mê ngút ngàn.

41 Dm D7

Ta yêu nhau, có trăng sao

44 Gm Dm

trên trời. Chiếu muôn ngàn ánh soi tình

47 A7 1. Dm FILL B 2. Dm FILL B

chúng ta bừng muôn sắc hồng. hồng.

50 Gm Dm A7 Dm

54 Gm Dm A7 Dm

* **Chuẩn bị** dữ liệu và một số **lưu ý** khi đệm bài *Besame mucho:*

- ***STYLE*** (***RHYTHM***): **Cha cha cha**
- ***TEMPO***: ♩= 128
- ***VOICE*** (***TONE***): **Brass Shake + Pop Brass, Aloha Guitar**,...

- Giai điệu bài hát cao nhất nốt MI 2, có thể dịch giọng: +1 –> +3 cho giọng nam có cữ giọng cao hơn; +5 –> +8 (- 4) cho giọng nữ không giả thanh.

- Nếu cần có thể xem các thế bấm hợp âm giọng RÊ thứ ở trang 38.

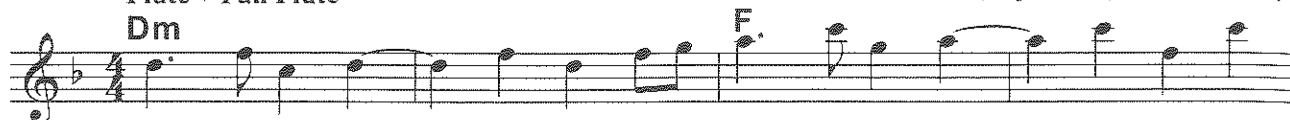
- Với nốt cuối cùng thuộc phần *nhạc dạo* (nốt RÊ tròn), nếu muốn tạo hiệu ứng rung tiếng giống như CD mẫu - track 12, bạn cần kết hợp với việc điều khiển chức năng *MODULATION* (thường đặt cạnh *PITCH* BEND). Cách thực hiện: chơi nốt RÊ gần như cùng lúc với việc đẩy *MODULATION* lên mức cao nhất (*MAX*), ước lượng sao cho khi trường độ của nốt RÊ tròn vừa kết thúc thì kéo *MODULATION* vừa trở về mức thấp nhất (*MIN*).

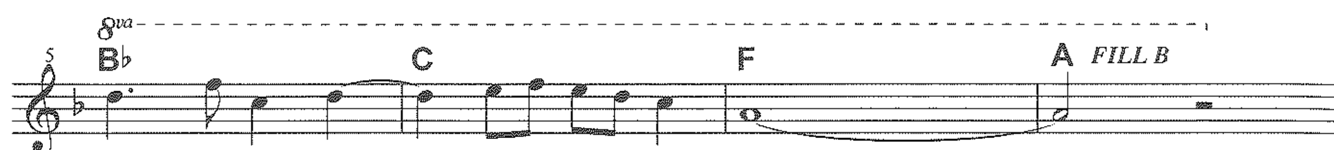
- Có thể trình diễn tác phẩm theo sơ đồ sau: Nhạc dạo – hát lần 1 từ đầu đến ô nhịp 48 – Nhạc dạo – hát lần 2 – nhắc lại câu "*Chiếu muôn ngàn ánh soi tình chúng ta bừng muôn sắc hồng*" thêm 1 đến 2 lần – Nhạc kết.
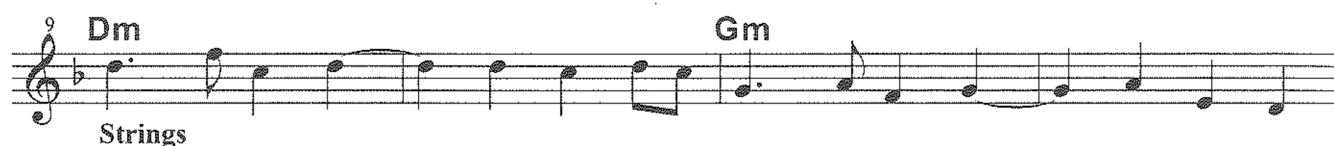
CÂY CẦU DỪA

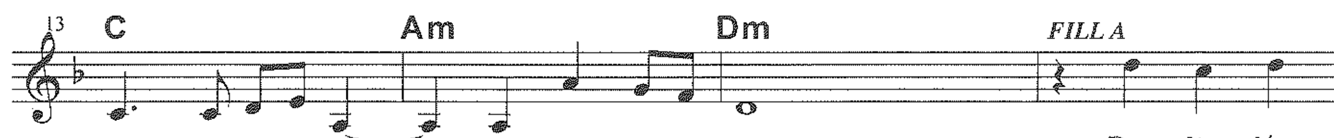
Track 13

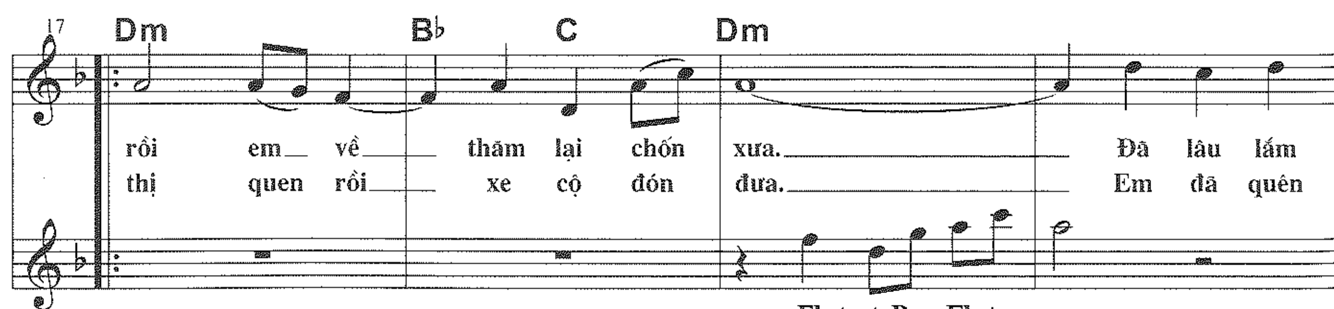
Nhạc và lời: Hàn Châu
Soạn phần đệm: Minh Nhật

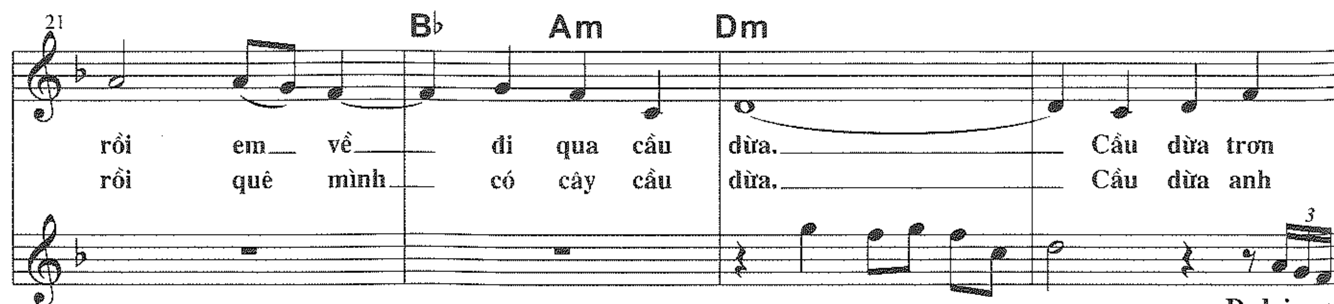

25 Dm F B♭

trượt lắm em___ ơi,___ đi mà không khéo té như___ chơi.___
chạy trước em___ sau,___ em cùng anh quấn quýt bên___ nhau.___

28 C F Am

___ Môi son má đào chân guốc cao gót làm sao qua cầu
___ Cây me trước nhà cây khế sau ngõ trèo leo___ cùng...

31 1. Dm FILL A 2. Dm FILL B

dừa.___ Em ở phố... ...cười.___ Thuở thiếu

1. Flute + Pan Flute 2. Flute + Pan Flute

35 F B♭

thời vui lắm ai___ ơi,___ em đâu rồi đã bỏ cuộc chơi. Bỏ___ anh bơ

Strings

39 G Dm Am

vơ với cây___ cầu dừa, cây cầu dừa nắng sớm chiều mưa.

43 F Dm F B♭

Em bước theo chồng___ khoe áo hồng bao kẻ đón đưa. Làm sao em nhớ đến cây cầu

Flute + Pan Flute

48 F Am Dm *FILL A*

dừa, nhớ giàn bông bí nhớ con ong bầu sớm trưa.___ Bây giờ em

52 Dm B♭ C Dm

về xa___ lạ___ cả người lẫn___ quê.___ Bây giờ em

56 Dm B♭ Am Dm

về anh buồn___ với bao kỷ niệm.___ Cầu dừa vẫn

Dulcimer

60 F B♭ C

là lối đi___ chung,___ em giờ chân bước thấy mông lung.___ Cây me trước

64 F Am Dm

nhà cây khế sau ngõ nhìn em sao lạnh lùng.___ Cầu dừa vẫn

Flute + Pan Flute Dulcimer

68 Dm F B♭ C

là lối đi___ chung,___ em giờ chân bước thấy mông lung.___ Cây me trước

72 F Am Dm

nhà cây khế sau ngõ nhìn em sao lạnh lùng.___________

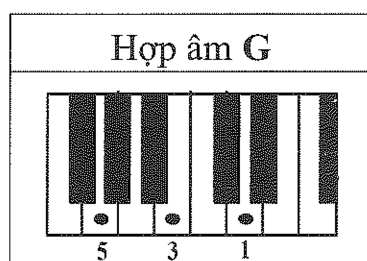
Flute + Pan Flute

* **Chuẩn bị** dữ liệu và một số **lưu ý** khi đệm bài ***Cây cầu dừa:***

- ***STYLE*** (***RHYTHM***): **Cha cha cha**
- ***TEMPO***: ♩= 128
- ***VOICE*** (***TONE***): **Flute, Dulcimer, Strings,...**

- Giai điệu bài hát cao nhất nốt FA 2, có thể dịch giọng: +1 –> +2 cho giọng nam có cữ giọng cao hơn; +4 –> +7 (-5) cho giọng nữ không giả thanh.

- Nếu cần có thể xem các thế bấm hợp âm giọng RÊ thứ ở trang 38. Ngoài ra, xuất hiện thêm hợp âm **G**, xem thế bấm dưới đây:

- Để tạo hiệu quả âm thanh tốt hơn, có thể pha trộn nhóm âm sắc **Flute + Pan Flute** đồng thời thể hiện ký hiệu láy rền ở ô nhịp 43 và ô nhịp 50 sao cho đều và rõ nốt. Với âm sắc **Dulcimer**, có thể điều khiển *PITCH BEND* khéo léo giả tiếng đàn Tranh.

- Nâng giai điệu phần *nhạc dạo* từ ô nhịp 5 –> 8 cao hơn so với nốt viết một quãng tám theo ký hiệu *8va*..............................

- Nên nhấn các nút đảo trống (*FILL A, FILL B*...) vào phách đầu tiên của nhịp.

- Có thể trình diễn tác phẩm theo sơ đồ sau: Nhạc dạo – hát lần 1 từ đầu đến nhịp 66 – Nhạc dạo – hát lần 2 từ nhịp 34 trở đi – nhắc lại câu "*Cầu dừa vẫn là... ...sao lạnh lùng*" thêm 1 lần để kết.

HỢP ÂM PHẦN ĐỆM GIỌNG RÊ TRƯỞNG

Trên bảy bậc của giọng RÊ trưởng, người ta xếp chồng các âm theo quãng ba tạo nên các hợp âm khác nhau. Dưới đây là những hợp âm hay dùng khi đệm các ca khúc giọng RÊ trưởng (trừ hợp âm **C#dim**).

Bậc:	I (Chủ)	II	III	IV	V (Át)	V7	VI	VII	VIII (I)
Hợp âm:	D	Em	F#m	G	A	A7	Bm	C#dim	(D)

Trong cơ cấu hợp âm giọng RÊ trưởng, mỗi hợp âm chúng tôi lựa chọn một thế bấm để các bạn ghi nhớ trong bước đầu luyện tập.

Bảng 1: ***Hợp âm chính***

Hợp âm **D**	Hợp âm **G**	Hợp âm **A**	Hợp âm **A7**
5 2 1	5 3 1	5 3 1	5 4 2 1

Bảng 2: ***Hợp âm phụ*** (1)

Hợp âm **Em**	Hợp âm **F#m**	Hợp âm **Gm**	Hợp âm **Bm**
5 3 1	5 3 1	5 3 1	4 2 1

Bảng 3: ***Hợp âm phụ*** (2)

Hợp âm **B7**	Hợp âm **C#7**	Hợp âm **D7**	Hợp âm **E7**	Hợp âm **F#7**
5 3 2 1	4 3 2 1	5 4 2 1	5 3 2 1	5 3 2 1

*** Bạn cần biết:**

- Ở giọng RÊ trưởng, các hợp âm **D**, **G**, **A7** (hoặc **A**) là những hợp âm chính, trong đó **D** gọi là *hợp âm chủ*; hợp âm **G** gọi là *hợp âm hạ át* (trưởng); hợp âm **A7** gọi là *hợp âm bảy át*.

- *Hợp âm chủ* (**D**) hình thành từ **bậc I**; *hợp âm hạ át* (**G**) hình thành từ **bậc IV**; riêng **bậc V** có thể dùng cả *hợp âm bảy át* (**A7**) và *hợp âm át* (**A**), tùy từng trường hợp cụ thể mà ta sẽ xét xem nên xếp đặt *hợp âm bảy át* hay *hợp âm át*.

- Hợp âm **Gm** (bảng 2) gọi là *hợp âm hạ át* thứ, hợp âm này là sản phẩm của điệu trưởng hòa thanh do có âm bậc VI^b là âm SI^b. Tuy nhiên, không nhất thiết giai điệu giọng RÊ trưởng phải có âm SI^b thì mới xếp hợp âm **Gm** mà việc ứng dụng thường có sự linh hoạt (xem bài *Niệm khúc cuối* cuốn số 2). Việc sắp xếp hợp âm đòi hỏi sự sáng tạo trên nền những hiểu biết cơ bản về lý thuyết hòa âm cũng như phong cách của từng loại hình âm nhạc.

- *Hợp âm bảy át* luôn có xu hướng hút về *hợp âm chủ* (**A7 -> D**). Trong trường hợp giai điệu chuyển giọng hoặc chuyển giọng tạm (ly điệu), các cặp hợp âm bảy át - chủ **của giọng mới** cũng được dùng để tăng sức hút hòa thanh. Như đã liệt kê ở trang 82, giọng RÊ trưởng thường dùng các hợp âm: **D, Em, F#m, G, A** (A7), **Bm**. Ngoài hợp âm chủ **D**, nếu coi một số hợp âm còn lại (**Em, F#m, G, A, Bm**) là các hợp âm chủ của giọng mới, ta sẽ có thêm các cặp hợp âm bảy át - chủ (mới) như sau:

- **B7 -> Em** (xem nhạc dạo *Buồn ơi chào mi* cuốn số 3, bài *Xuân hợp mặt* trang 84).

- **C#7 -> F#m** (ít gặp).

- **D7 -> G** (xem bài *Niệm khúc cuối*, *Hoài cảm* cuốn số 3).

- **E7 -> A** (xem bài *Niệm khúc cuối*, bài *Buồn ơi chào mi*, *Tuổi đời mênh mông* cuốn số 3).

- **F#7 -> Bm**

Ngoài ra, trong nhiều trường hợp giai điệu bài hát không thực sự ly điệu mà mới chỉ **có xu hướng** ly điệu thì ta vẫn có thể sử dụng một số cặp hợp âm bảy át - chủ (mới) nêu trên để pha màu hòa âm, tạo điểm nhấn cho tác phẩm.

XUÂN HỌP MẶT

Track 14

Nhạc và lời: Văn Phụng
Soạn phần đệm: Minh Nhật

MAIN B Warm Solid

D Em A

Nhạc dạo...

5 D Bm Em A

9 D *FILL A* D Em

Xuân đã về xuân vẫn mơ màng, trong nắng
(Xuân đã) về xuân vẫn mơ màng, trong nắng
(Xuân đã) về xuân vẫn mơ màng, trong nắng

Lời 1 + lời 3: Warm Solid

Lời 2: Trumpet

12 A D

vàng khắp chốn tiếng reo vang. Xuân đã về xuân vẫn
vàng khắp chốn tiếng reo vang. Xuân đã về xuân vẫn
vàng khắp chốn tiếng reo vang. Xuân đã về xuân vẫn

15 Em A D *FILL B*

huy hoàng, trong gió ngàn mừng đón xuân sang.
huy hoàng, trong gió ngàn mừng đón xuân sang.
huy hoàng, trong gió ngàn mừng đón xuân sang.

Strings

18 G Em A

Vui mùa xuân năm nay gần nhau nhớ khi
Vui mùa xuân năm nay gần nhau nhớ khi
Vui mùa xuân năm nay gần nhau hát vang

20 D B7 Em

xưa lúc ngây thơ cầm tay hỏi nhau ngẩn
nao lúc ra đi cầm tay hẹn câu chờ
câu mến thương nhau cầm tay nhìn nhau cùng

22 A D

ngơ đến bao giờ đón xuân
nhau đến bến cầu nắng xuân
mơ ước mơ xuân đến bao...

24 C 1.,2. BREAK A 3. C

mơ.______ Xuân đã...

sau.______ Xuân đã...

Tutti ...lần.

1.,2. 3.

BREAK

27 A D Em

Xuân đã về xuân vẫn mơ màng, trong nắng

Tutti

Trumpet

30 A D

vàng khắp chốn tiếng reo vang. Xuân đã về xuân vẫn

33 Em A

huy hoàng, trong gió ngàn mừng đón xuân

35 D A

sang, nâng phím đàn cùng hát ca

37 D A

vang, trong gió ngàn mừng đón xuân

39 D BREAK ENDING

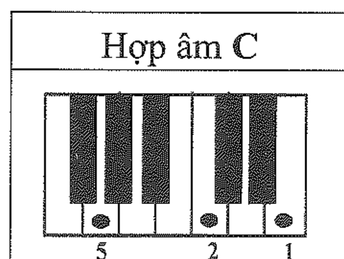
sang, mừng một ngày gần nhau,

* **Chuẩn bị** dữ liệu và một số **lưu ý** khi đệm bài *Xuân họp mặt:*

- ***STYLE*** (***RHYTHM***): **Cha cha cha**
- ***TEMPO***: ♩= 128
- ***VOICE*** (***TONE***): **Warm Solid (Guitar), Trumpet, Strings,...**

- Giai điệu bài hát cao nhất nốt RÊ 2, có thể dịch giọng: +2 –> +5 cho giọng nam có cữ giọng cao hơn; - 2 –> - 5 cho giọng nữ không giả thanh.

- Nếu cần có thể xem các thế bấm hợp âm giọng RÊ trưởng ở trang 82. Ngoài ra, xuất hiện thêm hợp âm **C** xem thế bấm dưới đây:

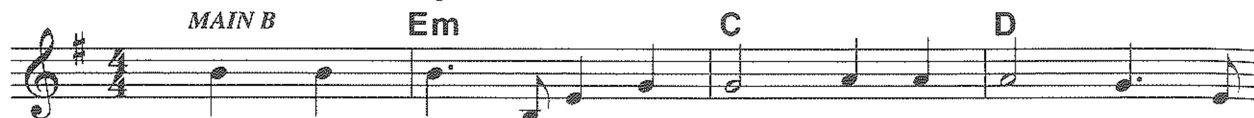
- Với ký hiệu **Tutti** ở ô nhịp 25, 27 và 40, nhấn nút *BREAK*. Nếu đàn của bạn không có nút chức năng này, có thể dùng chức năng *SYNE STOP* và dằn nhấn cùng lúc hợp âm ở cả hai tay; hoặc chỉ cần dằn nhấn riêng tay phải kết hợp nhấn nút đảo trống (*FILL A*), nên nhấn *FILL A* vào phách đầu tiên của các nhịp này.
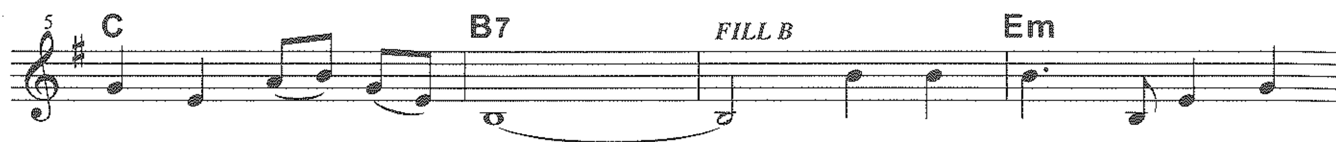
- Có thể trình diễn tác phẩm theo sơ đồ sau: Nhạc dạo – hát lần 1 từ đầu đến nhịp 35 – Nhạc dạo – hát lần 2 từ đầu đến cuối – Nhấn *ENDING*.

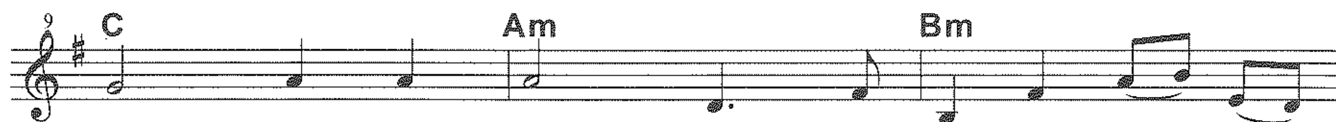
ĐÁM CƯỚI TRÊN ĐƯỜNG QUÊ
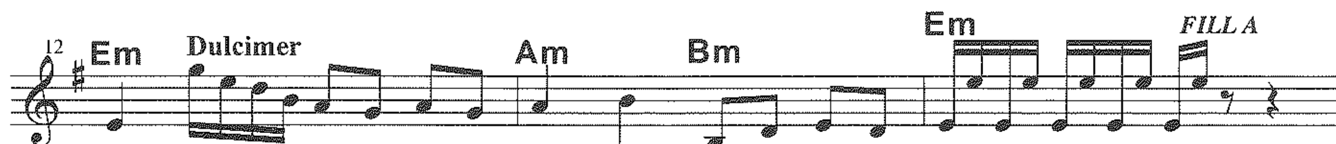
Track 15
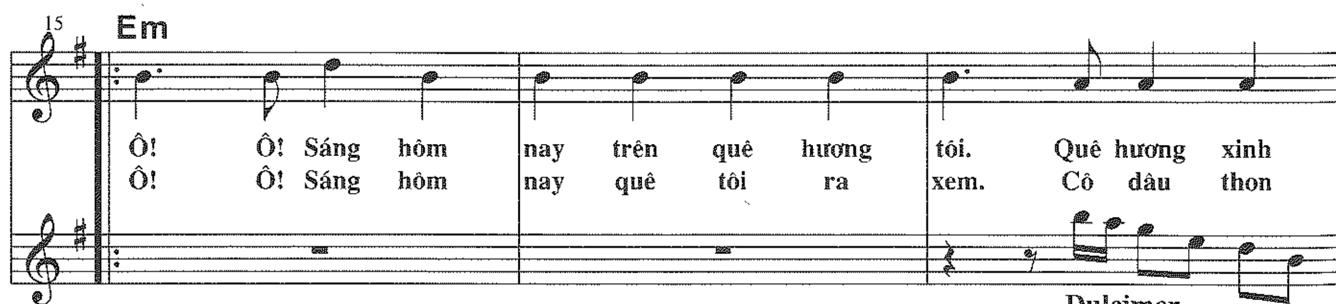
Nhạc và lời: Hoàng Thi Thơ
Soạn phần đệm: Minh Nhật

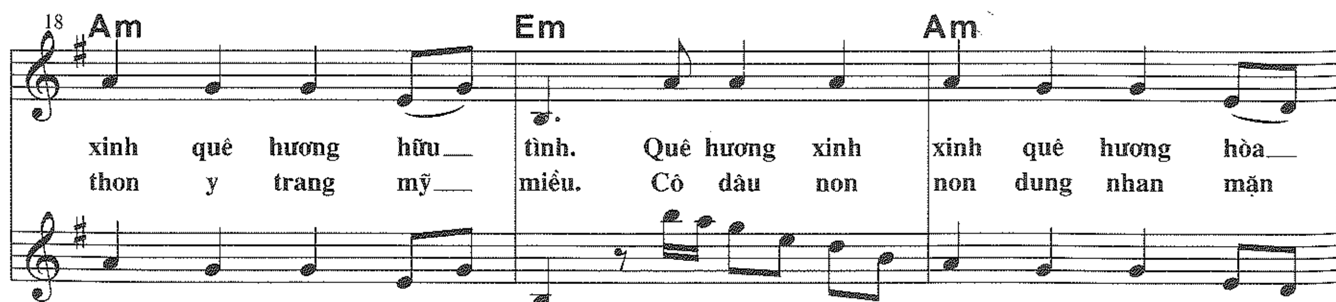

21 Em G

bình. Đường nở hoa trắng, xanh, vàng, tím. Đẹp làm

mà. Chà! Nhà ai có ông__ rể quý. Chà! Nhà

24 Em G

sao bướm bay__ chập chờn. Đàn chim non véo von__ ngọn

ai có cô__ dâu hiền. Ồ! Ngộ thay có con__ lợn

27 Am BREAK BREAK Em

tre. Khăn màu son, áo màu vàng. Ơi, bà

quay. Xôi đầy mâm, cau đầy buồng. Đây nguồn

Brass

30 Am Em BREAK Am

con đến xem__ ngày cưới. Chân hài cong, tay dù

vui hiếm hoi__ ngày cưới. Trông thật hay, trông buồn

BREAK

33 Em Am Bm 1.Em

hồng. Lâu thật lâu mới thấy được một ngày vui!__

cười. Ra mà xem mới thấy được cả niềm...

1. Dulcimer

Nhạc nối...

36 Am Bm Em *FILL A* 2. Em Am Bm

...vui!

2. Dulcimer

Nhạc nối...

40 Em *FILL B* Em C

Anh anh ơi! Người tình tôi ơi! Anh anh

Anh anh ơi! Người tình tôi ơi! Anh anh

Strings

43 D C B7 *FILL B*

ơi! Xem người ta họ cưới nhau rồi! Em em

ơi! Xem người ta họ cưới nhau rồi! Em em

47 Em C Am

ơi! Người tình tôi ơi! Em em ơi! Chuyện chúng

ơi! Người tình tôi ơi! Em em ơi! Chuyện chúng

50 Bm 1. Em Am Bm

mình đã tính sao chưa?

mình cũng tính đi...

1. Dulcimer

Nhạc nối...

53 Em FILL B 2. Em Bm

Anh anh... ...thôi! Chuyện chúng mình

2.

56 BREAK Em Am Bm

cũng tính đi thôi!

Dulcimer

Nhạc kết...

59 Em Am Bm Em

* **Chuẩn bị** dữ liệu và một số **lưu ý** khi đệm bài ***Đám cưới trên đường quê:***

- ***STYLE*** (***RHYTHM***): **Cha cha cha**
- ***TEMPO***: ♩= 128
- ***VOICE*** (***TONE***): **Flute, Dulcimer, Brass, Strings,...**

- Giai điệu bài hát cao nhất nốt RÊ 2, có thể dịch giọng: +2 –> +5 cho giọng nam có cữ giọng cao hơn; - 2–> - 5 cho giọng nữ không giả thanh.

- Nếu cần có thể xem các thế bấm hợp âm giọng MI thứ ở trang 32.

- Tại nhóm ô nhịp 28 - 29 và 32 - 33, nhấn nút *BREAK*. Nếu đàn của bạn không có nút chức năng này, có thể dùng chức năng *SYNE STOP* và dằn nhấn cùng lúc hợp âm ở cả hai tay; hoặc chỉ cần dằn nhấn riêng tay phải kết hợp nhấn nút đảo trống (*FILL A*), nên nhấn *FILL A* vào phách đầu tiên của nhịp 28 và 32.

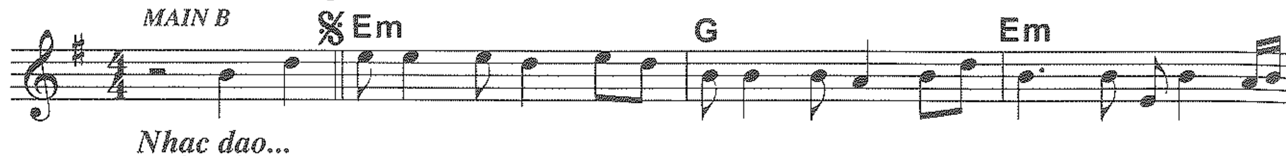
- Với các chùm bốn móc kép ở cuối của các phần *nhạc dạo*, *nhạc nối* và *nhạc kết*, ta chỉ việc dang rộng bàn tay trên hai phím cách nhau quãng tám và lắc đều, tốc độ có thể nhanh hơn độ dài quy định của nốt kép một chút (tham khảo CD mẫu - track 15).

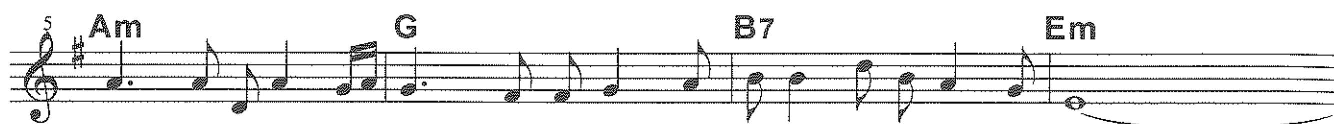
- Có thể trình diễn tác phẩm theo sơ đồ sau: Nhạc dạo – hát lần 1 từ đầu đến nhịp 54 – Nhạc dạo – hát lần 2 từ nhịp 40 trở đi – Nhắc lại câu cuối "*Chuyện chúng mình cũng tính đi thôi*" thêm 1 lần – Nhạc kết.
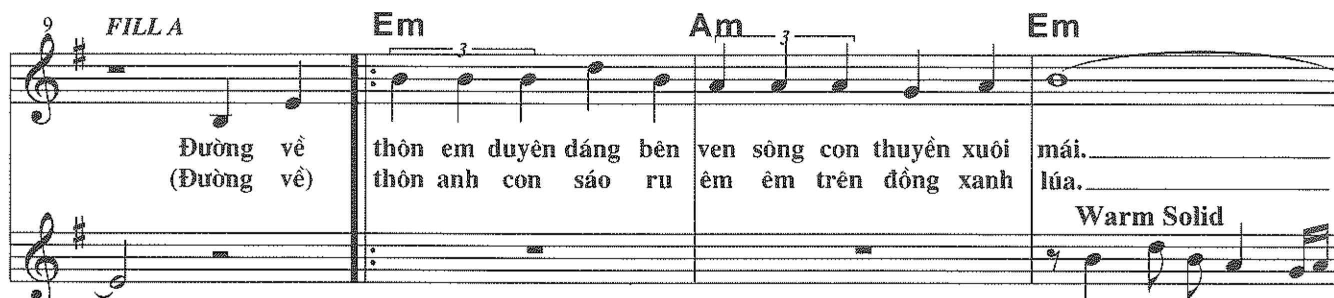
ĐƯỜNG VỀ HAI THÔN

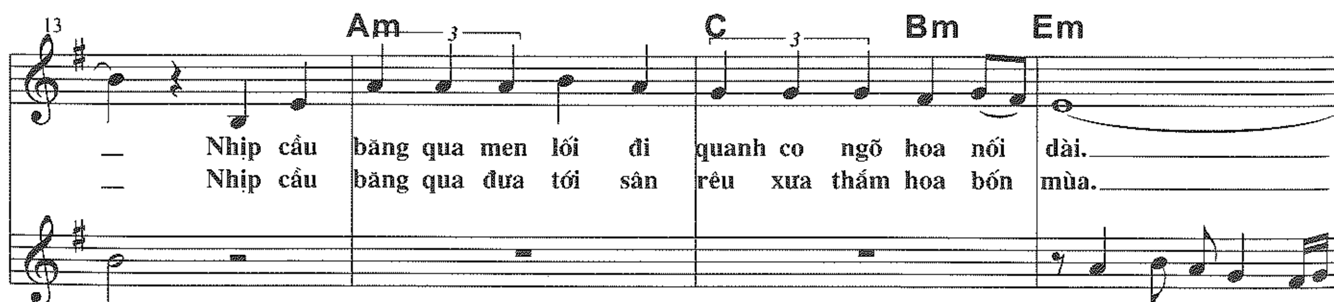
Track 16
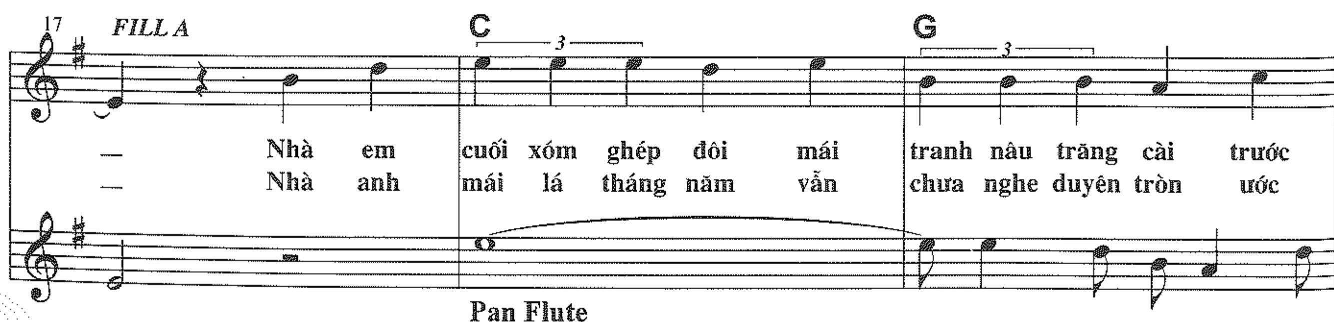
Sáng tác: Phạm Thế Mỹ-Hồ Đình Phương
Soạn phần đệm: Minh Nhật

20 Em | Am | G

sau. Có tằm mến thương dâu, có trầu vấn vương cau và đào tơ thơm
mơ. Có giàn mướp xanh lơ, có hồ cá nên thơ mà lòng chim quê

23 B7 | 1. Em | FILL A

ngát ngát hương trinh ban đầu. Đường về...
vẫn hát bao câu mong...

26 2. Em | FILL B

...chờ.

Strings

28 Em | G | C D | G

Mỗi đêm thanh trăng ngà hội mùa lên tiếng ca góp tay cần lao.

8va

32 Am | C | G | B7

Ôi hai thôn giao đầu nhịp cầu tre bước chung vui êm dường bao. Tình

36 Am G Am B7

ta lên men rồi còn | chi ngăn cách lòng mà | chưa trao giấc mơ xuân cùng | nhau. Chày

Trumpet

40 Em D G B7 Em

dâng lên trăng màu bà | con đang mong cầu rằng | đôi ta sớm nên duyên ban | đầu. Đường về

44 Em Am Em

hai thôn mai mốt đôi | uyên ương qua cầu soi | bóng, | nhủ thầm

Warm Solid

48 Am C Bm Em FILL A

sông ơi gương nước chưa | phôi phai ta còn vui | hoài. | Trời quê

52 C G

bát ngát sẽ trông thấy | tương lai qua tình lứa | đôi, lúa đồng mãi xanh

Pan Flute

55 Am G B7 1.Em

tươi, mướp cà thắm nơi | nơi và vành môi trai | gái góp câu ca yêu | đời.

1.

59 FILL B 2.Em Em

Nhạc dạo... ...đời. Nhịp cầu đưa lối, chung bước hai

2. Trumpet

63 Am C *FILL B* Bm Em

thôn ta đón trăng về mừng duyên quê.

Tutti

* **Chuẩn bị** dữ liệu và một số **lưu ý** khi đệm bài ***Đường về hai thôn:***

- ***STYLE (RHYTHM)*: Cha cha cha**
- ***TEMPO*:** ♩= 120
- ***VOICE (TONE)*: Piccolo, Pan Flute, Warm Solid (Guitar), Trumpet, Strings,...**

- Giai điệu bài hát cao nhất nốt MI 2, có thể dịch giọng: +1 –> +3 cho giọng nam có cữ giọng cao hơn; +5 –> +8 (- 4) cho giọng nữ không giả thanh.

- Nếu cần có thể xem các thế bấm hợp âm giọng MI thứ ở trang 32.

- Để tạo hiệu quả âm thanh tốt hơn, có thể pha trộn nhóm âm sắc **Piccolo + Strings**.

- Nâng giai điệu đệm ở ô nhịp 28 -> 31 (âm sắc **Strings**) cao hơn so với nốt viết một quãng tám theo ký hiệu ***8va***.................................

- Với ký hiệu ***Tutti*** ở ô nhịp 64, có thể dùng chức năng *SYNE STOP* và dằn nhấn cùng lúc hợp âm ở cả hai tay; hoặc có thể chỉ cần dằn nhấn riêng tay phải kết hợp với nhấn nút *FILL B*.

- Với các chùm bốn móc kép ở các ô nhịp 25, 27, 59 và 61, ta có thể láy hai nốt cách nhau quãng ba (MI - SON) với tốc độ nhanh hơn độ dài quy định của nốt kép một chút (tham khảo CD mẫu - track 16).

- Có thể trình diễn tác phẩm theo sơ đồ sau: Nhạc dạo – hát lần 1 từ đầu đến nhịp 59 – Nhạc dạo – hát lần 2 từ nhịp 28 trở đi, bắt vào cọc 2 (|2) hát câu cuối *"Nhịp cầu đưa lối.. ...mừng duyên quê"* để về kết.

HỢP ÂM PHẦN ĐỆM GIỌNG FA TRƯỞNG

Trên bảy bậc của giọng FA trưởng, người ta xếp chồng các âm theo quãng ba tạo nên các hợp âm khác nhau. Dưới đây là những hợp âm hay dùng khi đệm các ca khúc giọng FA trưởng (trừ hợp âm **Edim**).

Bậc I (Chủ)	II	III	IV	V	Át V7	VI	VII	VIII (I)
Hợp âm F	Gm	Am	Bb	C	C7	Dm	Edim	(F)

Trong cơ cấu hợp âm giọng FA trưởng, mỗi hợp âm chúng tôi lựa chọn một thế bấm để các bạn ghi nhớ trong bước đầu luyện tập.

Bảng 1: ***Hợp âm chính***

Hợp âm **F**	Hợp âm **B^b**	Hợp âm **C**	Hợp âm **C7**
5 3 1	4 2 1	5 2 1	5 3 2 1

Bảng 2: ***Hợp âm phụ*** (1)

Hợp âm **Gm**	Hợp âm **Am**	Hợp âm **B^{b}m**	Hợp âm **Dm**
5 3 1	5 3 1	4 2 1	5 2 1

Bảng 3: ***Hợp âm phụ*** (2)

Hợp âm **D7**	Hợp âm **E7**	Hợp âm **F7**	Hợp âm **G7**	Hợp âm **A7**
5 4 2 1	5 3 2 1	5 3 2 1	5 4 2 1	5 4 2 1

** Bạn cần biết:*

- Ở giọng FA trưởng, các hợp âm **F**, **B^b**, **C7** (hoặc **C**) là những hợp âm chính, trong đó **F** gọi là *hợp âm chủ*; **B^b** gọi là *hợp âm hạ át* (trưởng); **C7** gọi là *hợp âm bảy át*.

- *Hợp âm chủ* (**F**) hình thành từ **bậc I**; *hợp âm hạ át* (**B^b**) hình thành từ **bậc IV**; riêng **bậc V** có thể dùng cả *hợp âm bảy át* (**C7**) và *hợp âm át* (**C**), tùy từng trường hợp cụ thể mà ta sẽ xét xem nên xếp đặt *hợp âm bảy át* hay *hợp âm át*.

- Hợp âm **B^bm** (bảng 2) gọi là *hợp âm hạ át thứ*, hợp âm này là sản phẩm của điệu trưởng hòa thanh do có âm bậc VI^b là âm $RÊ^b$. Tuy nhiên, không nhất thiết giai điệu giọng FA trưởng phải có âm $RÊ^b$ thì mới xếp hợp âm **B^bm** mà việc ứng dụng thường có sự linh hoạt (xem phần nhạc dạo bài *Chuyện hẹn hò* cuốn số 1, *Dư âm* cuốn số 3). Cũng có trường hợp trong giai điệu giọng FA trưởng có âm $RÊ^b$ nhưng người ta lại không dùng hợp âm **B^bm** mà xếp hợp âm **D^b** tạo màu sắc hòa âm mới mẻ (xem phần nhạc dạo bài *Biển tình* cuốn số 1). Việc sắp xếp hợp âm đòi hỏi sự sáng tạo trên nền những hiểu biết cơ bản về lý thuyết hòa âm cũng như phong cách của từng loại hình âm nhạc.

- *Hợp âm bảy át* luôn có xu hướng hút về *hợp âm chủ* (**C7 -> F**). Trong trường hợp giai điệu chuyển giọng hoặc chuyển giọng tạm (ly điệu), các cặp hợp âm bảy át - chủ **của giọng mới** cũng được dùng để tăng sức hút hòa thanh. Như đã liệt kê ở trang 96, giọng FA trưởng thường dùng các hợp âm: **F**, **Gm**, **Am**, **B^b**, **C (C7)**, **Dm**. Ngoài hợp âm chủ **F**, nếu coi một số hợp âm còn lại (**Gm**, **Am**, **B^b**, **C**, **Dm**) là các hợp âm chủ của giọng mới, ta sẽ có thêm các cặp hợp âm bảy át - chủ (mới) như sau:

- **D7 -> Gm** (xem bài *Chuyện hẹn hò* cuốn số 1, *Lâu đài tình ái* cuốn số 3, *Mơ hoa* trang 98).

- **E7 -> Am** (ít gặp).

- **F7 -> B^b** (xem bài *Ô mê ly* cuốn số 2, *Lâu đài tình ái* cuốn số 3).

- **G7 -> C** (xem bài *Đón xuân* cuốn số 2, *Lâu đài tình ái* cuốn số 3).

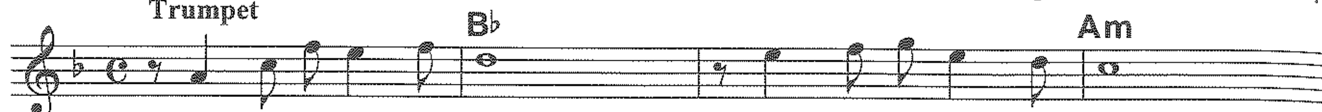
- **A7 -> Dm** (xem bài *Tiến quân ca* cuốn số 2, *Lâu đài tình ái* cuốn số 3).

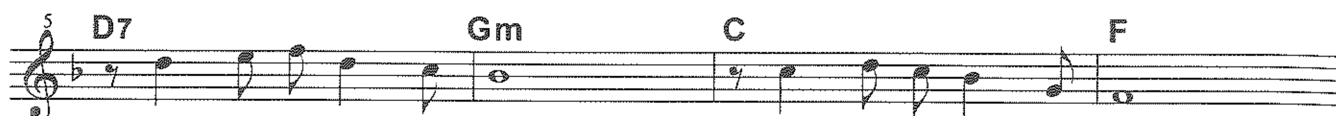
Ngoài ra, trong nhiều trường hợp giai điệu bài hát không thực sự ly điệu mà mới chỉ **có xu hướng** ly điệu thì ta vẫn có thể sử dụng một số cặp hợp âm bảy át - chủ (mới) nêu trên để pha màu hòa âm, tạo điểm nhấn cho tác phẩm.

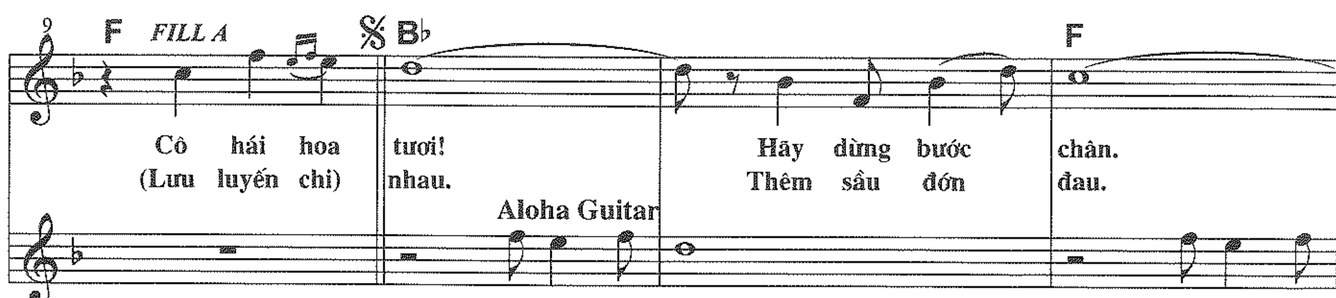
MƠ HOA
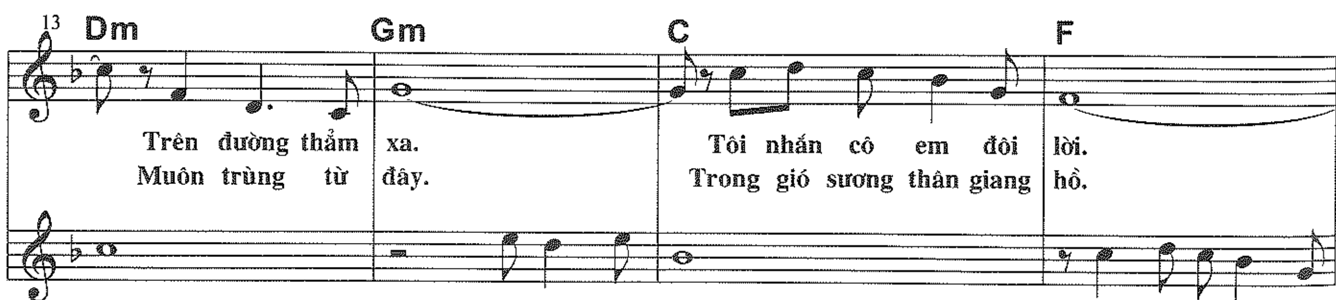
Track 17

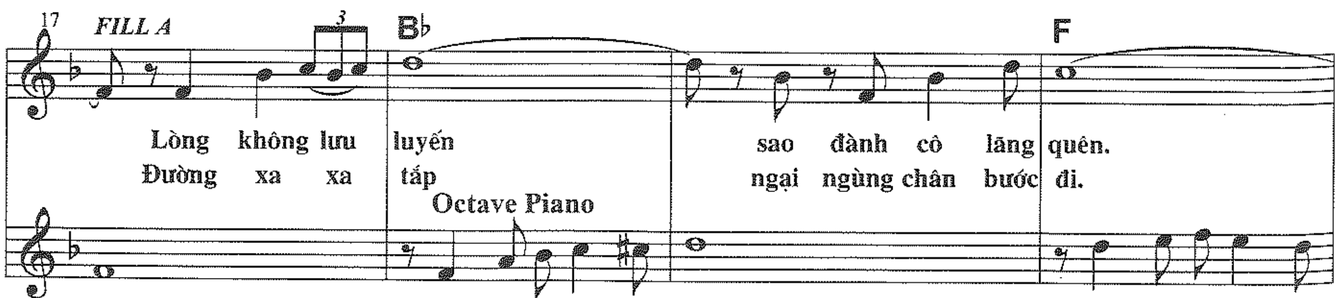
Nhạc và lời: Hoàng Giác
Soạn phần đệm: Minh Nhật

21 Dm C F

Quên người gặp gỡ trong một chiều mơ.

Bên lòng thầm nhớ bóng hình người mơ.

25 *FILL B* F Am

Chuông chiều ngân tiếng, vấn vương lòng trông theo cô hái hoa.

Trên đường xa vắng bóng ai mờ khuất lòng thêm vấn vương.

Trumpet

29 D7 Gm C F

Bước đi bâng khuâng muôn ngàn sầu nhớ, bóng mờ mờ xa.

Gió thông xa đưa reo buồn chiều nhớ tới người chiều xưa.

33 *FILL A* B♭ F

Tan giấc mơ hoa. Bóng người khuất xa.

Cô hái hoa ơi! Mắt mờ đoái trông.

Aloha Guitar

37 Dm Gm C F

Đôi đường từ đây. Ai bước đi không hẹn ngày.

Sao đành thờ ơ. Trong giấc mơ ta mong chờ.

41 FILL B — Bb — F

Người tuy xa cách. Nhưng lòng ta khắc ghi.
Dù hoa quên bướm. Âm thầm riêng có ta.

45 Dm — C — 1 F

Bên đèn một bóng. Tháng ngày chờ mong.
Hoa còn tàn úa. Tơ lòng còn...

49 FILL A — 2. F — Dm

Lưu luyến chi... ...vương Hoa còn tàn úa.

53 C — F — ENDING

Tơ lòng còn vương.

* **Chuẩn bị** dữ liệu và một số **lưu ý** khi đệm bài *Mơ hoa:*

- ***STYLE (RHYTHM)*: Cha cha cha**
- *TEMPO*: ♩= 128
- ***VOICE (TONE)*: Trumpet, Aloha Guitar, Octave Piano,...**

- Giai điệu bài hát cao nhất nốt FA 2, có thể dịch giọng: +1 –> +2 cho giọng nam có cữ giọng cao hơn; +4 –> +7 (-5) cho giọng nữ không giả thanh.

- Nếu cần có thể xem các thế bấm hợp âm giọng FA trưởng ở trang 96.

- Nên nhấn các nút đảo trống (*FILL A, FILL B...*) vào phách đầu tiên của nhịp.

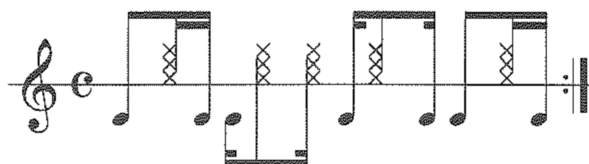
- Có thể trình diễn tác phẩm theo sơ đồ sau: Nhạc dạo – hát lần 1 (cả hai lời, từ đầu đến nhịp 50) – Nhạc dạo – hát lần 2 (riêng lời 2) – nhắc lại câu "*Hoa còn tàn úa tơ lòng còn vương*" thêm 1 lần – nhấn *ENDING*.

TIẾT ĐIỆU SAMBA

Samba là thể loại âm nhạc khiêu vũ đặc sắc, được xem là một biểu tượng văn hóa của Brazil và lễ hội Carnival ở quốc gia này. Thực chất, Samba có nguồn gốc từ châu Phi, được những nô lệ da đen mang tới Brazil vào thế kỷ XVI, khi mà nước này đang là thuộc địa của Bồ Đào Nha. Vũ điệu Samba là sự giao thoa giữa văn hóa châu Phi và văn hóa bản địa.

Về mặt âm nhạc, tốc độ của tiết điệu Samba tuy không nhanh lắm nhưng người nghe luôn có cảm giác rất nhộn nhịp, sôi động bởi âm thanh của bộ gõ phối hợp rất sinh động và ít khe hở, trong khi đó giai điệu đệm thường mang tính ngẫu hứng với các nét chạy lướt nhanh.

Để cho dễ hình dung, chúng tôi mô phỏng một trong những âm hình cơ bản của tiết điệu Samba như sau:

**** Chú thích:***

- Các nốt trầm phía dưới dòng kẻ ngang biểu thị cho tiếng *bass drum* của bộ gõ.
- Các chồng nốt câm phía trên dòng kẻ ngang biểu thị cho tiếng *snare drum* của bộ gõ.

Đệm cho điệu Samba, người ta thường sử dụng những âm sắc có màu tươi sáng như: Piano, Guitar, Piccolo, Flute, Trumpet, Brass,... và chơi với những nét giai điệu chạy lướt nhanh.

Giống như điệu Mambo, không nhiều ca khúc Việt viết cho điệu nhạc này, bởi vậy trong cuốn sách chúng tôi chỉ giới thiệu hai ca khúc là *Trái tim anh trôi về em và Khúc hát Samba*.

TRÁI TIM ANH TRÔI VỀ EM

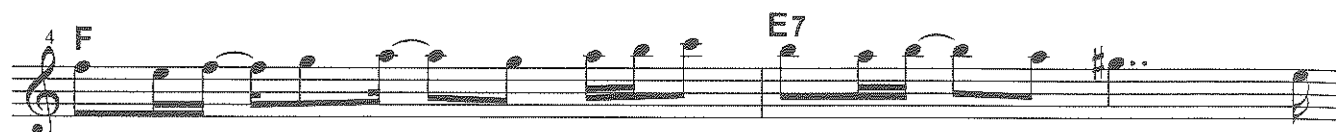
Track 18

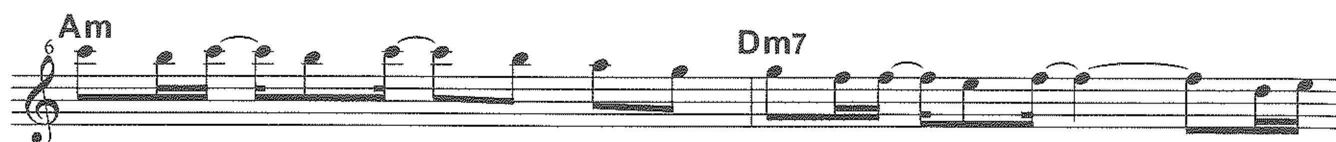
Nhạc và lời: Quốc Bảo
Soạn phần đệm: Minh Nhật

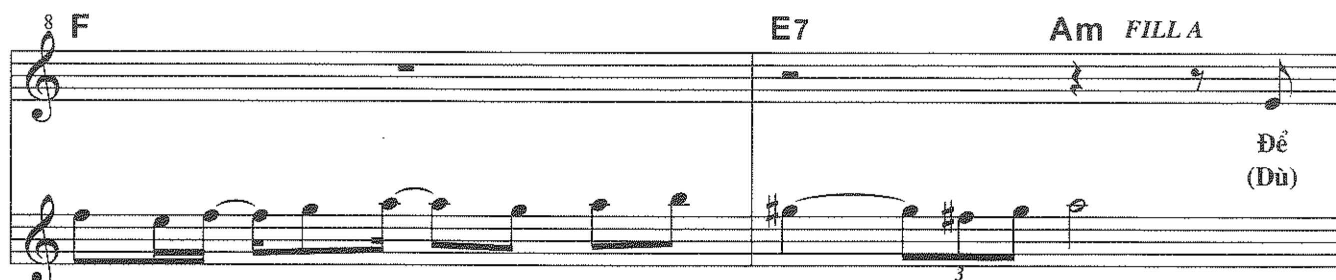
Concert Guitar

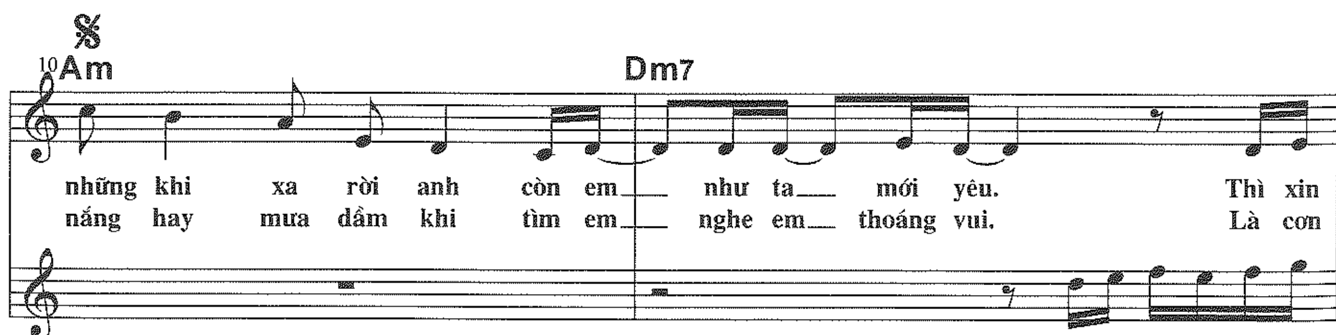
MAIN B Am Dm7
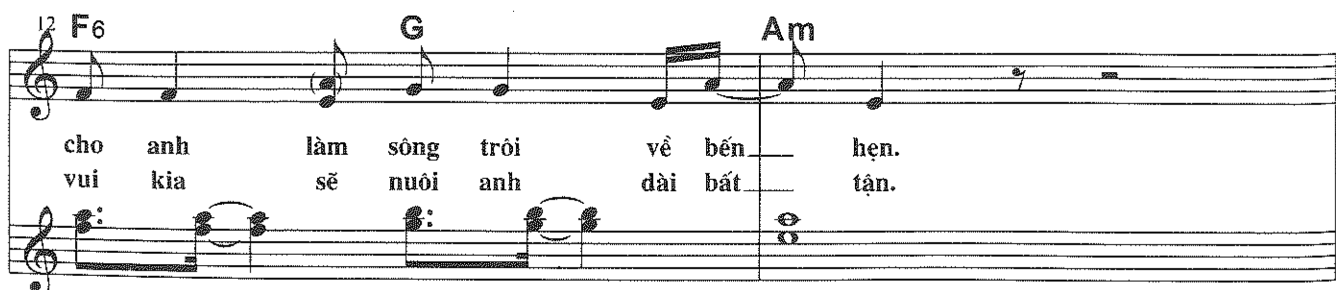
Nhạc dạo...

14 Am Dm7

Những khi đau buồn em ngồi yên___ bên sông nước xanh. Là anh
Đến nghe em cười anh về nghe___ thêm trong giấc mơ. Một khi

16 F6 G Am *FILL D*

trôi vào trong em___ bình yên nhé.___
yêu đầy anh yêu___ đầy như thế.___

18 Am Dm7

Dù đi phương nào Dòng sông vẫn___ theo.
Tình yêu trôi___ về thành sông mát___ trong.

Mmh + Hah Choir

20 F G Am E7 *FILL B*

Sông theo chân em đi để mãi___ không cách___ chia.___
Anh trôi theo tim em để mãi___ không cách___ chia.___

23 Am E7

Trái tim anh luôn trôi về em. Đời
Trái tim anh luôn trôi về em. Đời

Concert Guitar

25 Am E7

sống anh đang tan vào em.
sống anh đang tan vào em.

27 Dm F

Yêu như là yêu thôi, vì sống như là thế thôi,
Yêu như là yêu thôi, vì sống như là thế thôi,

29 C E7

cứ âm thầm hát âm thầm trôi.
cứ âm thầm hát âm thầm trôi.

31 Am E7

Trái tim anh tìm được nhịp rồi.
Trái tim anh tìm được nhịp rồi.

33 *FILL D* 1. Am *FILL A*

Sẽ trôi xuôi về tim em. Dù...
Sẽ trôi xuôi về tim...

1.

35 2.Am FILL B | E7

...em. Trái tim anh tìm được nhịp rồi.

2.

38 FILL D | Am

Sẽ trôi xuôi___ về tim em.

* **Chuẩn bị** dữ liệu và một số **lưu ý** khi đệm bài ***Trái tim anh trôi về em:***

- ***STYLE*** (***RHYTHM***): **Brazilian Samba**
- ***TEMPO***: ♩= 96
- ***VOICE*** (***TONE***): **Concert Guitar, Mmh, Hah Choir,...**

- Giai điệu bài hát cao nhất nốt MI 2, có thể dịch giọng: +1 –> +3 cho giọng nam có cữ giọng cao hơn; +5 –> +8 (- 4) cho giọng nữ không giả thanh.

- Nếu cần có thể xem các thế bấm hợp âm giọng LA thứ ở trang 16. Ngoài ra, xuất hiện thêm hợp âm **Dm7** và **F**^{6} xem thế bấm ở bên.

Hợp âm **Dm7**	Hợp âm **F**^{6}
5 3 2 1	5 3 2 1

- Để tạo hiệu quả âm thanh tốt hơn, có thể pha trộn nhóm âm sắc **Mmh + Hah Choir**.

- Tập kỹ phần *nhạc dạo* và các nét giai điệu đệm chạy chùm móc kép tại các ô nhịp 17, 24, 32 và 37 (tham khảo CD mẫu - track 18).

- Nếu đàn của bạn chỉ có hai *MAIN A, B*, có thể dùng *FILL B* tạm thay cho *FILL D.* Nên nhấn các nút đảo trống (*FILL A, FILL B...*) vào phách đầu tiên của nhịp.

- Có thể trình diễn tác phẩm theo sơ đồ sau: Nhạc dạo – hát lần 1 (cả hai lời, từ đầu đến ô nhịp 35) – Nhạc dạo – hát lần 2 (riêng lời 2) – nhắc lại câu cuối "*Trái tim anh tìm được nhịp rồi, sẽ trôi xuôi về tim em*" thêm 1 lần để kết.

KHÚC HÁT SAMBA

Track 19

Nhạc và lời: Quốc Hùng
Soạn phần đệm: Minh Nhật

MAIN B

Dm C Dm

Hãy hát khúc Sam - ba khúc Sam - ba!

Big Band Brass + Sax Section

3 B♭ C F

Hãy hát khúc Sam - ba khúc Sam - ba!

Glissando

5 Dm C Dm

Hãy hát khúc Sam - ba khúc Sam - ba!

7 B♭ C F FILL B

Hãy hát khúc Sam - ba khúc Sam - ba!

Glissando

Big Band Brass + Sax Section

9 Dm A7 Dm

Glissando

Nhạc dạo...

13 Dm A7

16 Dm *FILL A* Dm A7

Hè đến rồi chúng ta đi tìm,
Biển thét gào chúng ta quay về,

Glissando

Big Band Brass + Sax Section

19 Gm Dm

tìm con sóng vỗ tung tăng. Biển sóng cồn nhấp
về tổ ấm có đôi ta. Hè đến rồi chúc

22 A7 Gm Dm *FILL B*

nhô con tàu, đừng như sóng trôi vô tình. Vô
nhau câu cười, cười con sóng nó vô tình. Vô

25 C Dm C Dm

tình sóng trôi, chôn vùi mắt em.
tình sóng trôi, chôn vùi mắt em.

29 Gm Dm C F

Một làn gió tuyệt vời, anh đang đứng chơi vơi.
Một làn gió tuyệt vời, anh đang đứng chơi vơi.

Violin + Strings

33 Gm Dm Gm 1. Dm *FILL B*

Xin em hãy quay về, rộn ràng khúc Sam - ba.
Xin em hãy quay về, rộn ràng khúc Sam...

1.

37 2. Dm *FILL B* C Dm

...ba. Hãy hát khúc Sam - ba khúc Sam - ba!

2.

Big Band Brass + Sax Section

40 B♭ C F

Hãy hát khúc Sam - ba khúc Sam - ba!

Glissando

42 Dm C Dm

Hãy hát khúc Sam - ba khúc Sam - ba!

44 B♭ C F FILL B

Hãy hát khúc Sam - ba khúc Sam - ba!____

Glissando

46 Dm A7 Dm

Nhạc kết...

50 Dm A7 Dm

* **Chuẩn bị** dữ liệu và một số **lưu ý** khi đệm bài ***Khúc hát Samba:***

- ***STYLE*** (***RHYTHM***): **Brazilian Samba**
- ***TEMPO***: ♩= 118
- ***VOICE*** (***TONE***): **Brass, Violin, Strings,...**

- Giai điệu bài hát cao nhất nốt FA 2, có thể dịch giọng: +1 –> +2 cho giọng nam có cữ giọng cao hơn; +4 –> +7 (-5) cho giọng nữ không giả thanh.

- Nếu cần có thể xem các thế bấm hợp âm giọng RÊ thứ ở trang 38.

- Tập kỹ các nét giai điệu đệm tại các ô nhịp 2, 4, 6, 8. Với ký hiệu glissando ở ô nhịp 4 và 8, ta chỉ việc vuốt một đường từ phải qua trái trên hàng phím trắng của đàn, bắt đầu từ nốt LA đi xuống quãng 4 hoặc quãng 5. Thực hiện chơi glissando tương tự như vậy tại các ô nhịp 12, 16, 41 và 45.

- Để tạo hiệu quả âm thanh tốt hơn, có thể pha trộn các nhóm âm sắc **Big Band Brass + Sax Section** và **Violin + Strings**.

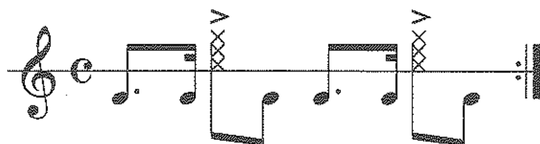
- Có thể trình diễn tác phẩm một lần từ đầu đến cuối theo các ký hiệu nhắc lại ghi trên bản nhạc.

TIẾT ĐIỆU RAP

Rap là một hình thức nghệ thuật có nguồn gốc từ cộng đồng những người nghèo, người da màu ở Mỹ.

Về mặt phong cách, Rap là sự kết hợp của âm nhạc với nghệ thuật nhảy múa tạo hình, trong đó điểm đặc trưng là nghệ thuật đọc lời có vần điệu với tốc độ nhanh trên nền tiết tấu trống, kết thúc bài đọc thường bằng những từ biểu cảm như: *Oh yeah!, Yeah!, Ố ồ!, Ú ù ú ù,...*

Về mặt âm nhạc, Rap cùng dòng với Hip-hop, tiết điệu Rap rành mạch, rõ ràng và sôi động, tốc độ thường dao động trong khoảng trên dưới 100 phách mỗi phút (♩ = 100). Trên đàn Organ, có thể sẽ bạn không tìm thấy tiết điệu này nhưng ở Việt Nam, đây là dạng tiết tấu khá thông dụng, thường dùng để phối khí cho khá nhiều ca khúc Việt nổi tiếng như: *Yêu nhau ghét nhau, Hôn môi xa, Tình ca muôn đời, Cây đa quán dốc, Vào hạ,...* Âm hình dưới đây mô phỏng tiết tấu đặc trưng của điệu Rap kể trên:

**** Chú thích***:

- Các nốt phía dưới dòng kẻ ngang biểu thị cho tiếng *bass drum*.

- Các chồng nốt câm phía trên dòng kẻ ngang biểu thị cho tiếng *snare drum* của bộ gõ.

Nếu trên đàn của bạn không có tiết điệu Rap, có thể tìm trong nhóm Hip-hop một tiết điệu phù hợp để thay thế. Do nhu cầu cấp thiết, rất nhiều nhạc công đàn Organ ở nước ta đã "tự chế" ra tiết điệu Rap. Bạn có thể xin tiết điệu này của những nhạc công đàn Organ chuyên nghiệp hoặc hãy gửi thư điện tử yêu cầu theo địa chỉ minhnhat76@gmail.com, chúng tôi sẽ cung cấp cho bạn.

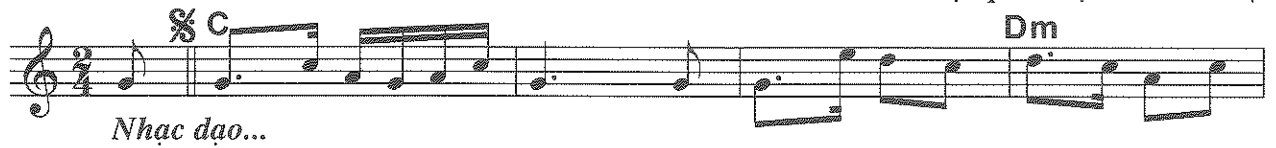
Về cách chọn âm sắc, tùy vào nội dung và tính chất bài hát mà chúng ta có những lựa chọn thích hợp. Chẳng hạn, với các bài hát mang phong cách dân gian, chúng ta vẫn có thể sử dụng âm sắc Piccolo, Dulcimer,... để mô phỏng các nhạc cụ dân tộc Sáo trúc, đàn Tranh,... và các âm sắc thuộc nhóm đàn dây, Brass,... nhằm thể hiện sự pha trộn giữa âm nhạc Đông-Tây; còn với các bài hát mang phong cách hiện đại, ta có thể dùng các tiếng ảo thuộc nhóm Dance, Hip-hop,...

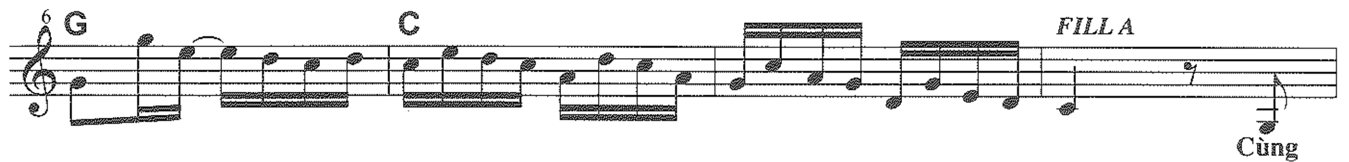
CÂY ĐA QUÁN DỐC

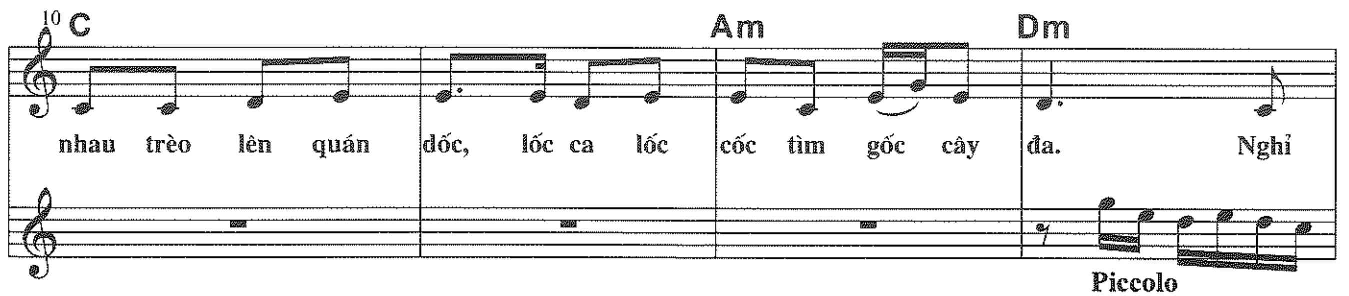
Track 20
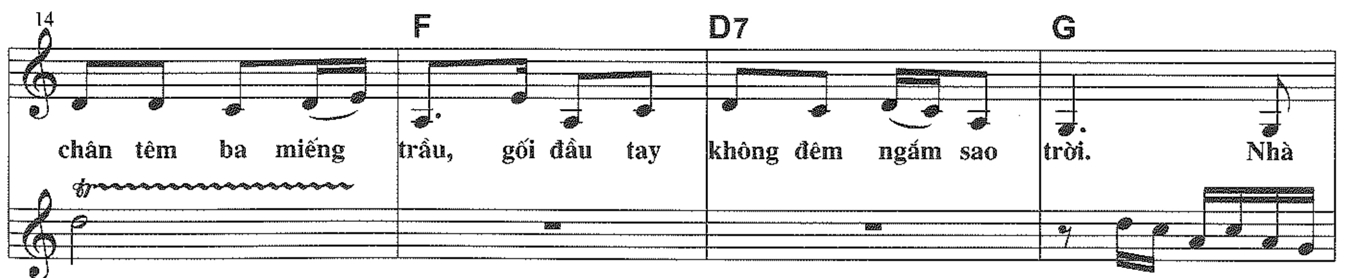
MAIN B
Slap Solid + Piccolo

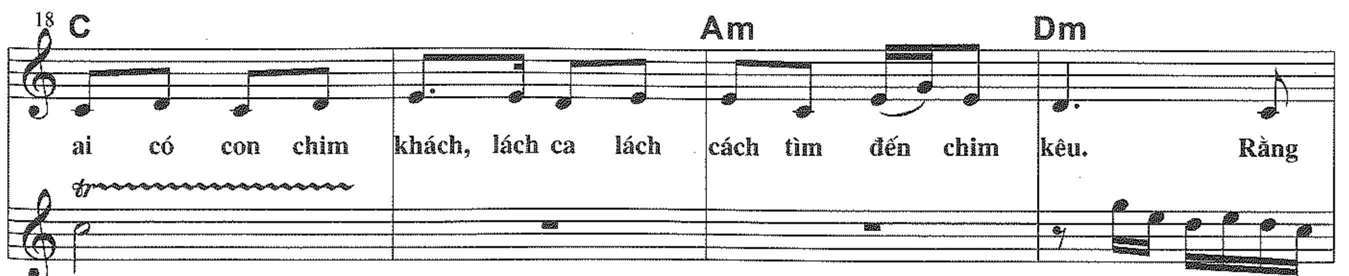
Nhạc và lời: Quang Vinh
Soạn phần đệm: Minh Nhật

22 F G C

a có ba cô nàng, má đỏ môi hồng chúm chím đồng tiền.

Slap Solid + Piccolo

Nhạc nối...

26 C Dm G C *FILL B*

Hỏi

Strings

30 F C

cây đa sao vắng gió, mỗi khi đêm về tang tính tình tang. Gốc

34 Am Dm F C

đa nghiêng bóng đầu làng, nối dây tơ hồng để ai ngóng trông. Rằng

38 F C

ai đi qua quán dốc, nhớ chân quay về têm miếng trầu cay. Gốc

42 Am Dm G C *FILL B*

đa soi bóng từng ngày đợi ai ai chờ đợi ai. Cây

46 F C F C

đa chờ mất em buồn, tang tình tang tính tình tang. Cây

Pop Brass

50 F C F 1.C

đa buồn mất em chờ, tang tình tang tính tình tang.

1.

Nhạc dạo...

54 2.C *FILL B* Dm

...tang.

2. Slap Solid + Piccolo

Nhạc kết...

59 G C

* **Chuẩn bị** dữ liệu và một số **lưu ý** khi đệm bài ***Cây đa quán dốc:***

- ***STYLE (RHYTHM)***: **Rap**
- ***TEMPO***: ♩= 86
- ***VOICE (TONE)***: **Slap Solid, Piccolo, Pop Brass, Strings,...**

- Giai điệu bài hát cao nhất nốt RÊ 2, có thể dịch giọng: - 2 –> - 5 cho giọng nữ không giả thanh; +2 –> +5 cho giọng nam.

- Nếu cần có thể xem các thế bấm hợp âm giọng ĐÔ trưởng ở trang 26.

- Tập kỹ phần *nhạc dạo, nhạc dạo giữa* và *nhạc kết*. Ngoài ra, để tạo hiệu quả âm thanh tốt hơn, có thể pha trộn nhóm âm sắc **Slap Solid + Piccolo** để chơi các phần nhạc này như CD mẫu - track 20.

- Thể hiện ký hiệu láy rền (âm sắc **Piccolo**) ở các ô nhịp 14, 18 và 22 sao cho đều và rõ nốt.

- Nên nhấn các nút đảo trống (*FILL A, FILL B...*) vào phách đầu tiên của nhịp.

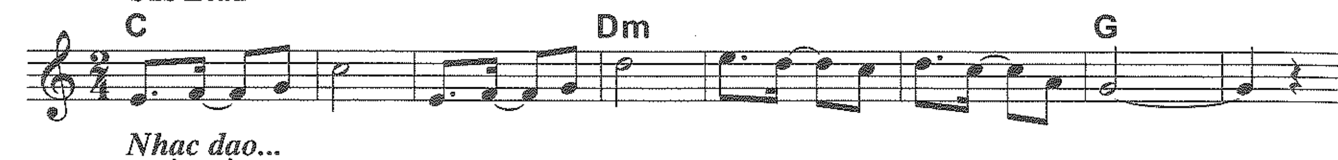
- Có thể trình diễn tác phẩm theo sơ đồ sau: Nhạc dạo – hát lần 1 từ đầu đến nhịp 53 – Nhạc dạo – hát lần 2, bắt vào cọc 2 (2) – Nhạc kết.

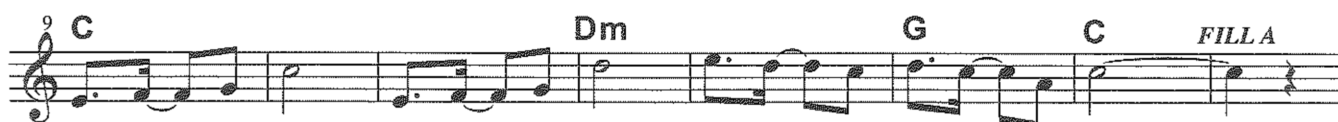
VÀO HẠ

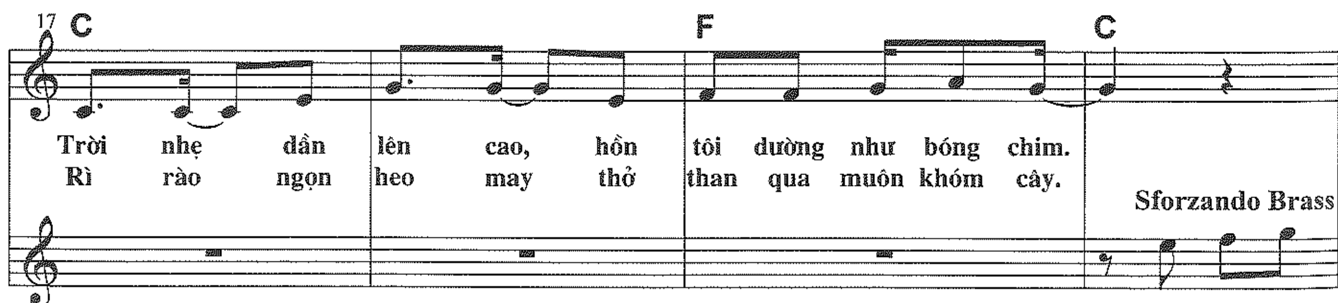
Track 21

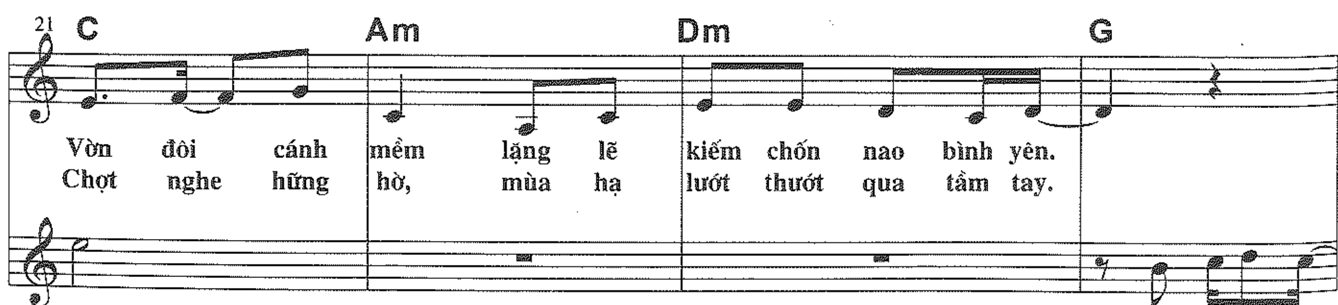
Nhạc và lời: Lê Hựu Hà
Soạn phần đệm: Minh Nhật

MAIN B
Sub Lead

25 C F C

Và dòng sông xanh kia nằm im như không muốn trôi.
Kìa vầng mây lang thang tìm bạn đời không đối gian.

29 F C G C

Phơi màu áo rêu vỗ về đánh giấc trưa nghỉ ngơi.
Để cùng nhỏ to câu chuyện nắng mưa trần gian.

Sub Lead

33 F C G C

Nhạc nối...

37 F C G C *FILL B*

41 F Dm

Ta rong chơi phiêu lãng cuối trời,

Strings

45 Em Am

đời bọt bèo phù du kiếp người. Dù

49 Dm F

qua bao nhiêu đắng cay vẫn cười.

53 G

FILL B

Vì đời còn mùa hạ tươi vui và lòng còn nhiều điều muốn nói.

Sforzando Brass

57 C Am

Hãy thắp sáng tâm hồn, cháy lên trong tim mỗi người, những

61 Dm G

yêu thương cho cuộc đời, mùa hạ ơi,

Tutti

65 G C

tình phơi phới! Bạn ơi xin hãy vứt hết nỗi buồn, xóa

Tutti

69 Am Dm

tan đi bao đêm trường, bước ung dung trong cuộc đời

72 G C *FILL B*

hạ ơi!

Sub Lead

76 C Dm G

Nhạc kết...

84 C Dm G C

* **Chuẩn bị** dữ liệu và một số **lưu** ý khi đệm bài *Vào hạ:*

- ***STYLE*** (***RHYTHM***): **Rap**
- ***TEMPO***: ♩ = 90
- ***VOICE*** (***TONE***): **Sub Lead, Sforzando Brass, Strings,...**

- Giai điệu bài hát cao nhất nốt MI 2, có thể dịch giọng: +1 –> +3 cho giọng nam có cữ giọng cao hơn; +5 –> +8 (- 4) cho giọng nữ không giả thanh.

- Nếu cần có thể xem các thế bấm hợp âm giọng ĐÔ trưởng ở trang 26.

- Với ký hiệu **Tutti** ở ô nhịp 63 và 65, có thể dùng chức năng *SYNE STOP* và dằn nhấn cùng lúc hợp âm ở cả hai tay; hoặc có thể chỉ cần dằn nhấn riêng tay phải.

- Nên nhấn các nút đảo trống (*FILL A, FILL B...*) vào phách đầu tiên của nhịp.

- Có thể trình diễn tác phẩm theo sơ đồ sau: Nhạc dạo – hát lần 1 từ đầu đến nhịp 75 – Nhạc dạo – hát lần 2 – Nhạc kết.

MẶT TRỜI BÉ CON

Track 22

Nhạc và lời: Trần Tiến
Soạn phần đệm: Minh Nhật

MAIN B

Dm Hip Lead 𝄋 B♭ C F

Nhạc dạo...

4 B♭ C 1.Dm Soft Saw 2.Dm *FILL A*

Ngoài
Ngày

8 Dm B♭ C

kia có cô bé___ nhìn qua khe nghe tiếng đàn___ của
xưa cũng như bé___ tuổi còn thơ tôi vẫn thường trộm

10 Dm

tôi.___ Ngoài
nghe.___ Nhà

Soft Saw

12 Dm B♭ C

kia có chú bé___ trèo cành me mắt xoe tròn lắng___
bên có anh lính___ rời xa quê hay chơi đàn rất___

14 Dm

nghe.
khuya.

Đàn
Đàn

16 B♭ C Gm Asus4 A

tôi hát câu gì mà sao cô bé cười ngộ ghê. Đàn
anh đã cho tôi trời xanh như ước mơ tuổi thơ. Đàn

Strings

19 B♭ C Gm Asus4 A

tôi hát câu gì mà sao chú bé ngồi mơ màng. Hạnh
anh đã cho tôi dòng sông mang cánh buồm khát vọng. Tuổi

22 Dm Gm C F B♭ C

phúc quá đơn sơ, đời tôi đâu có ngờ. Từng đêm cô bé chờ
thơ đã đi qua, giờ đây hát bên em. Từng đêm đứng quanh tôi

Hip Lead

25 Am 1. Dm 𝄋 2. Dm

như chờ từng giấc mơ.
như mặt trời bé... ...thơ. Trời

1. 2.

Nhạc dạo...

28 B♭ C Gm Asus4 A

mưa quá em ơi, bài ca ướt mất rồi còn đâu. Trời

Strings

31 B♭ C Gm Asus4 A

mưa đến bao lâu, mà sao em vẫn chờ vẫn đợi. Hạnh

34 Dm Gm C F B♭ C

phúc quá đơn sơ, đời tôi đâu có ngờ Từng đêm em vẫn chờ,

Hip Lead

37 Am Dm Dm Gm

vẫn chờ đợi dưới mưa. Hạnh phúc vốn đơn sơ, đừng

40 C F B♭ C Am

quên các em thơ từng đêm vẫn đón chờ, ôi mặt trời bé

43 Dm | Bb | C | F

thơ. Là la | la lá la la là la la la | là.______ Là la

Hip Lead

Nhạc kết...

46 Bb | C | Dm | Soft Saw | Dm

la lá la la là la la la | la. Là la... | ...la.

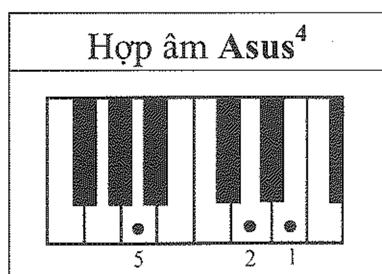
1. | 2.

* **Chuẩn bị** dữ liệu và một số **lưu ý** khi đệm bài ***Mặt trời bé con:***

- ***STYLE*** (***RHYTHM***): **Rap**
- ***TEMPO***: ♩= 83
- ***VOICE*** (***TONE***): **Hip Lead, Soft Saw, Strings,...**

- Giai điệu bài hát cao nhất nốt MI 2, có thể dịch giọng: +1 –> +3 cho giọng nam có cữ giọng cao hơn; +5 –> +8 (- 4) cho giọng nữ không giả thanh. Riêng phần *nhạc kết*, giai điệu giọng hát cao nhất nốt SON, nếu âm vực hạn chế, bạn có thể bỏ qua, hoặc chuyển "giọng gió" hát lướt qua những nốt cao.

- Nếu cần có thể xem các thế bấm hợp âm giọng RÊ thứ ở trang 38, Ngoài ra, xuất hiện thêm hợp âm **Asus**[4] xem thế bấm dưới đây:

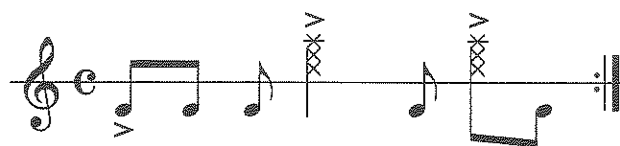

- Có thể trình diễn tác phẩm theo sơ đồ sau: Nhạc dạo – hát lần 1 từ đầu đến nhịp 27 – Nhạc dạo – hát lần 2 từ đầu đến cuối – Nhạc kết.

TIẾT ĐIỆU HARD ROCK

Hard Rock là một trong những tiết điệu mạnh mẽ vào bậc nhất của phong cách nhạc Rock. Hard Rock ra đời vào những năm 1960 và khoảng năm 1970 thì định hình về phong cách âm nhạc. Cùng với tiết tấu nhanh và những điểm dằn nhấn dữ dội, tiết điệu Hard Rock thường dùng để đệm cho các bài hát có tính chất cuồng nhiệt, bốc lửa. Sau khi ra đời không lâu, nó còn được bổ sung thêm tên gọi là Heavy Rock với dụng ý chỉ sức nặng, sự mạnh mẽ với tính chất gia tăng hơn so với ban đầu. Thành phần dàn nhạc Hard Rock thường gồm trống da, guitar bass, guitar lead, về sau có thêm một số nhạc cụ khác như: piano, keyboard,... trong đó tất cả các nhạc cụ đệm không những được chơi với cường độ mạnh mà còn cần phải đi kèm với thiết bị âm thanh có khả năng khuếch đại âm lượng cực lớn. Vào thập niên 1980, xuất hiện một nhánh của nhạc Rock tên là Metal Rock. Theo tiếng Anh "Hard" có nghĩa là "cứng" còn "Metal" có nghĩa là "kim loại". Như vậy, trong quá trình phát triển Hard Rock đã có những biến thể, sự mạnh mẽ, "cứng rắn" như đá ban đầu đã được gia tăng thành sự "chát chúa" như kim loại.

Dưới đây là một trong những âm hình của tiết điệu Hard Rock:

**** Chú thích:***

- Các nốt trầm phía dưới dòng kẻ ngang biểu thị cho tiếng *bass drum* của bộ gõ.
- Các chồng nốt câm phía trên dòng kẻ ngang biểu thị cho tiếng *snare drum* của bộ gõ.

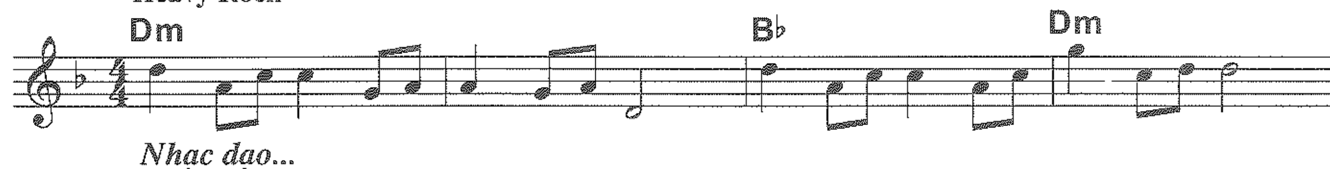
Để lựa chọn âm sắc cho phần đệm, trước hết ta cần hiểu về một đặc điểm nổi bật khác của dàn nhạc chơi Hard Rock đó là vai trò chủ đạo của guitar điện. Nhạc cụ này tạo tín hiệu đầu vào thông qua một kênh trên âm li guitar chuyên dụng hoặc một thiết bị điện tử tiêu biểu gọi là over drive, distortion hoặc hi-gain làm biến dạng và kéo dài độ ngân của tiếng đàn, tạo ra sự mãnh liệt và dữ dằn. Ngoài ra, nó khai thác được nhiều hiệu ứng âm thanh như: Chorus, Phase, Flanger,... làm tiếng đàn có thêm nhiều âm sắc khác nhau. Còn về cách chơi guitar điện trong Hard Rock, ngoài phần solo đặc trưng, phần đệm của guitar điện phần lớn lại mang tính phức điệu, có câu cú, khúc thức rõ ràng, luôn chạy song song với giai điệu chính của phần ca để hỗ trợ tạo nên màu sắc đặc trưng. Do đó, ngoài việc sử dụng những âm sắc khác nhau của đàn guitar điện, bạn có thể khai thác thêm các âm sắc mạnh, thích hợp với tốc độ nhanh như: Piano, Brass, Strings f,... Về cách hát, bạn có thể thử tập trình diễn với giọng khàn, đôi chỗ hơi gằn giọng thể hiện sự mạnh mẽ và cá tính.

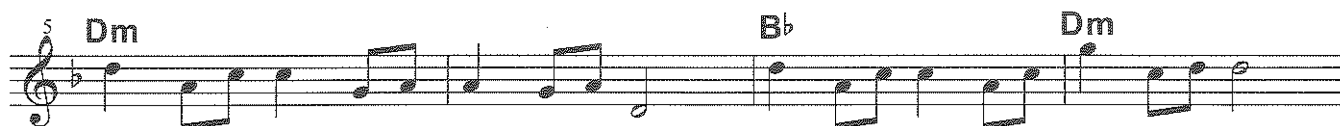
LÝ KÉO CHÀI

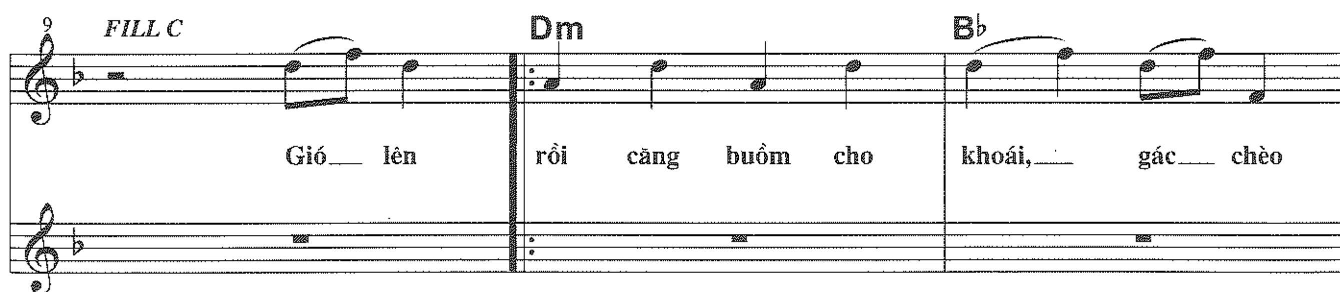
Track 23
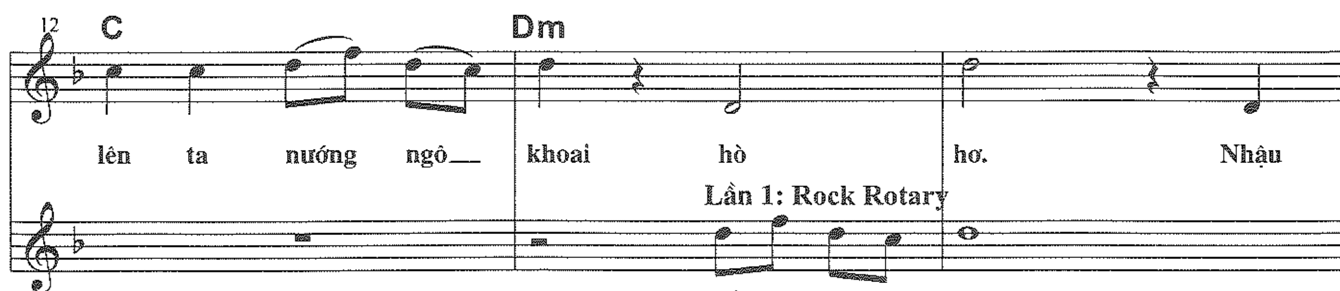
MAIN C
Heavy Rock

Dân ca Nam Bộ
Soạn phần đệm: Minh Nhật

15 F Am

cho tiêu hết mấy | chai khoan hỡi khoan

Dm Am Dm *FILL D*

hò, bỏ ghe mà nghiêng | ngửa ơ ơ là | hò.

20 C F Am

Không ai chống | chèo không ai chống | chèo ơ______

Am 1. Dm

hò ơ______ | hò là hò ơ | hơ.______

1.

26 *FILL C* 2. Dm *FILL D* C

— Gió___ lên... | ...hơ. | Không ai chống

2.

29 F Am 30

chèo không ai chống chèo ơ hò ơ

32 Am Dm ENDING

hò là hò ơ hơ.

* **Chuẩn bị** dữ liệu và một số **lưu ý** khi đệm bài ***Lý kéo chài***:

• ***STYLE*** (***RHYTHM***): **Hard Rock** hoặc **Power Rock**

• ***TEMPO***: ♩ = 140

• ***VOICE*** (***TONE***): **Heavy Rock, Rock Rotary,...**

- Nếu trên đàn của bạn không có các âm sắc trên, có thể thay thế **Heavy Rock** bằng **Rock Guitar** hoặc **Power Rock Guitar**, **Rock Rotary** bằng **Rock Organ**.

- Giai điệu bài hát cao nhất nốt FA 2, có thể dịch giọng: +1 –> +2 cho giọng nam có cữ giọng cao hơn; +4 –> +7 (-5) cho giọng nữ.

- Nếu cần có thể xem các thế bấm hợp âm giọng RÊ thứ ở trang 38.

- Nếu đàn của bạn chỉ có hai *MAIN* có thể dùng *FILL A* tạm thay cho *FILL C*, *FILL B* thay cho *FILL D*. Nên nhấn các nút đảo trống (*FILL A, FILL B...*) vào phách đầu tiên của nhịp.

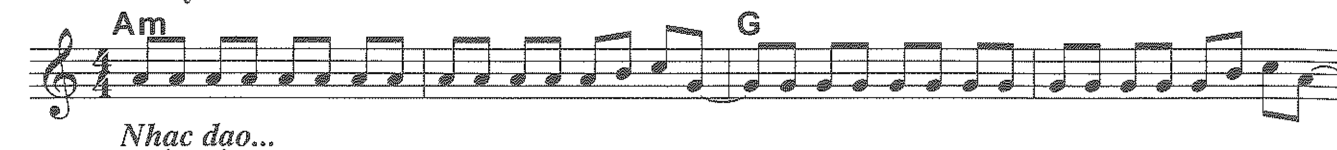
- Có thể trình diễn tác phẩm theo sơ đồ sau: Nhạc dạo – hát lần 1 từ đầu đến nhịp 27 – Nhạc dạo – hát lần 2 – nhắc lại thêm 1 lần câu cuối "*Không ai chống chèo không ai chống chèo ơ hò ơ hò là hò ơ hơ*" – Nhấn *ENDING*.

TÔI LÀ AI EM LÀ AI

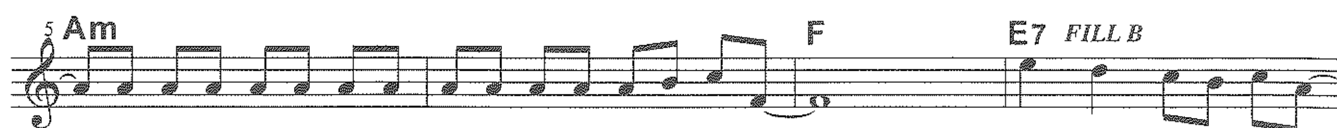
Track 24

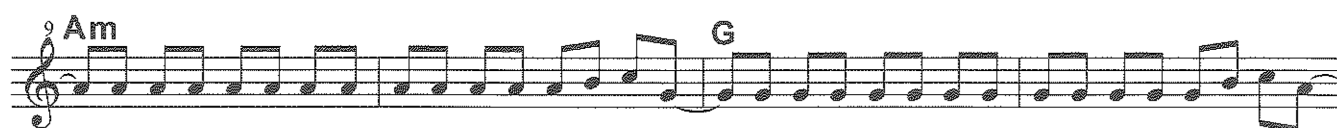
MAIN B
Heavy Rock

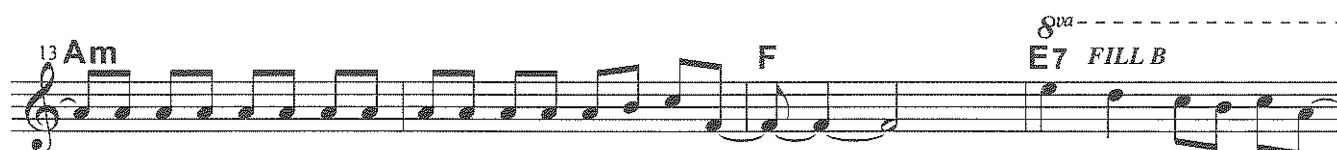
Nhạc và lời: Lê Quang
Soạn phần đệm: Minh Nhật

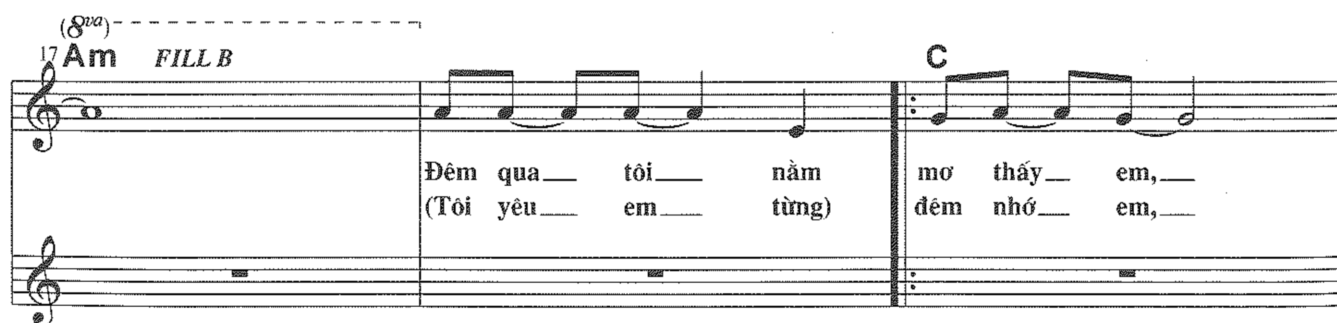

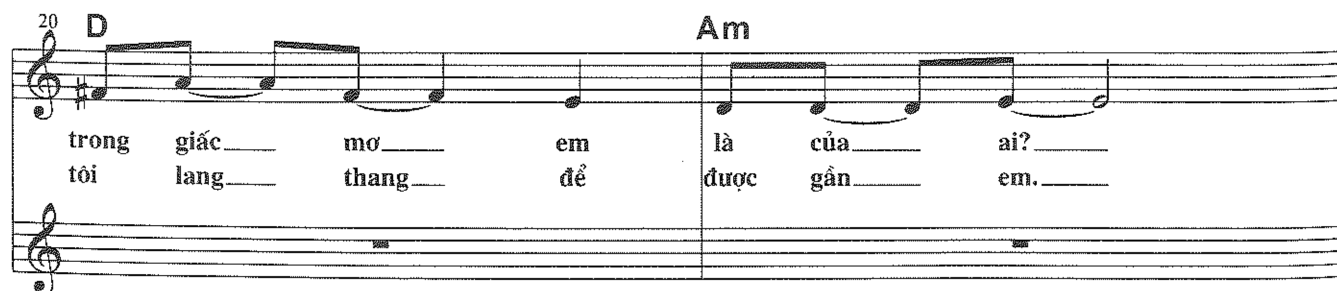
Nhạc dạo...

22 F G

Đêm qua___ em___ nằm mơ thấy___ tôi,___

Tôi không___ tin___ rằng trong giấc___ mơ...

24 1. E7 Am

nhưng giấc___ mơ___ không phải là___ tôi?___

1. Heavy Rock

Nhạc nối...

26 Am F E7 *FILL B*

29 2. E7 Am

Tôi yêu___ em___ từng... ...em bên___ ai___ không phải là___ tôi.___

2. Heavy Rock

Nhạc nối...

32 Am F E7 *FILL C*

35 C G

Em dịu___ dàng___ như tia sáng trong___ đêm,___

Mưa thì___ thầm___ như anh nói yêu___ em,___

37 Dm Am

đem yêu___ thương___ phủ lên trên cuộc___ đời.___
em đưa___ tay___ đón cơn mưa vào___ lòng.

39 1. G

Tôi ngập___ ngừng___ bước đến bên___ em,___

1.

41 E7 *FILL C*

ôi bỗng___ nhiên___ sao em lại tan___ biến.___

43 2. F G

Nhưng đừng___ là___ giấc mơ đêm___ qua,___

2.

45 E7 Am *FILL D*

tôi cho___ em___ nụ hôn ban___ đầu.___

48 F | G | Em

Tôi là___ ai___ mà cứ | mãi yêu___ em,___ | em là___ ai___ mà cứ

51 Am | F | G

mãi yêu___ tôi?___ | Tôi là___ ai___ mà cứ | mãi yêu___ em,___

54 Em | | Am

em là___ ai___ mà cứ | mãi yêu | tôi?

57 | F | 8va E7 *FILL D* | Am *ENDING*

* **Chuẩn bị** dữ liệu và một số **lưu** ý khi đệm bài ***Tôi là ai em là ai***:

• ***STYLE (RHYTHM)***: **Hard Rock** hoặc **Power Rock**

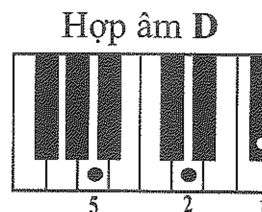
• ***TEMPO***: ♩ = 143

• ***VOICE (TONE)***: **Heavy Rock (Rock Guitar), Rock Rotary (Rock Organ)**,...

- Giai điệu bài hát cao nhất nốt FA 2, có thể dịch giọng: +1 –> +2 cho giọng nam có cữ giọng cao hơn; +4 –> +7 (-5) cho giọng nữ.

- Nếu cần có thể xem các thế bấm hợp âm giọng LA thứ ở trang 16. Ngoài ra, xuất hiện thêm hợp âm D xem thế bấm ở bên.

Hợp âm **D**

- Nếu đàn của bạn chỉ có hai MAIN có thể dùng *FILL B* thay cho *FILL C* và *FILL D*. Nên nhấn các nút đảo trống (*FILL A, FILL B*...) vào phách đầu tiên của nhịp.

- Nâng giai điệu ở hai ô nhịp cuối phần nhạc dạo và phần nhạc kết (âm sắc **Heavy Rock**) cao hơn so với nốt viết một quãng tám theo ký hiệu *8va*...............................

- Có thể trình diễn tác phẩm theo sơ đồ sau: Nhạc dạo – hát lần 1 từ đầu đến nhịp 46 – Nhạc dạo – hát lần 2 từ đầu đến cuối – Nhạc kết.

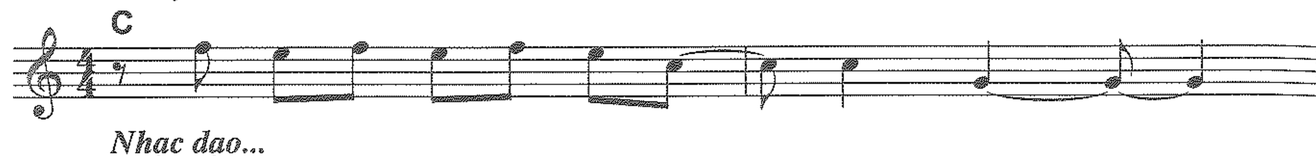
EM MUỐN SỐNG BÊN ANH TRỌN ĐỜI

Track 25

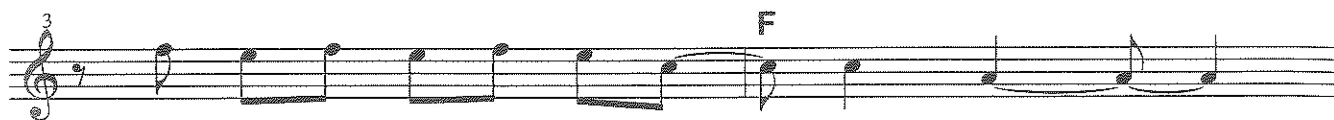
MAIN B

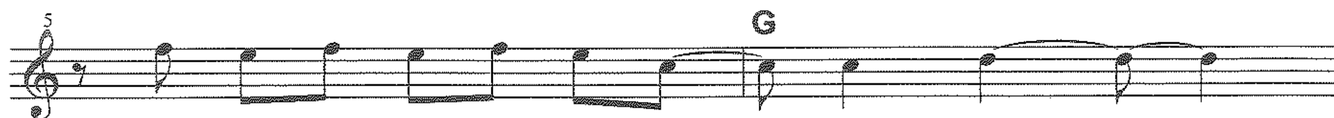
Heavy Rock

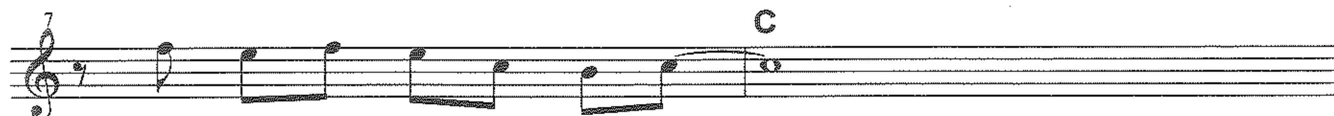
Nhạc và lời: Nguyễn Cường
Soạn phần đệm: Minh Nhật

Nhạc dạo...

9 *FILL A* C

Em muốn sống bên anh trọn đời.

Heavy Rock

12 C F

Như núi Chư Proong đứng bên mặt trời,

15 F C

để ngày ngày mặt trời say mê gọi núi,___

19 C *FILL A*

Em muốn sống bên anh trọn đời,___

Heavy Rock

22 C F

Như áng mây khát khao khát khao bầu trời,___

25 G

bầu trời của em tình yêu của em,

28 C *FILL B*

mùa xuân ơi ê ê ê ê ê. Tình

31 Em | G | Am

yêu tôi như màu xanh ngàn lá___ rừng, giọt sương ơi ê ê ê ê ê.

Rock Rotary

34 C | Em | G

Tình yêu tôi như dòng Xê - xan tuôn___ trào,

37 F | Dm | F | G

không bao giờ khô cạn,___ không khi nào tàn phai.___
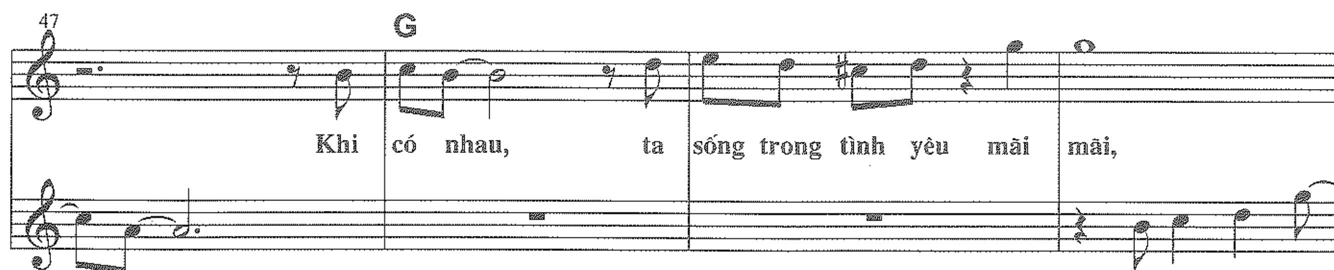
41 G *FILL A* | C

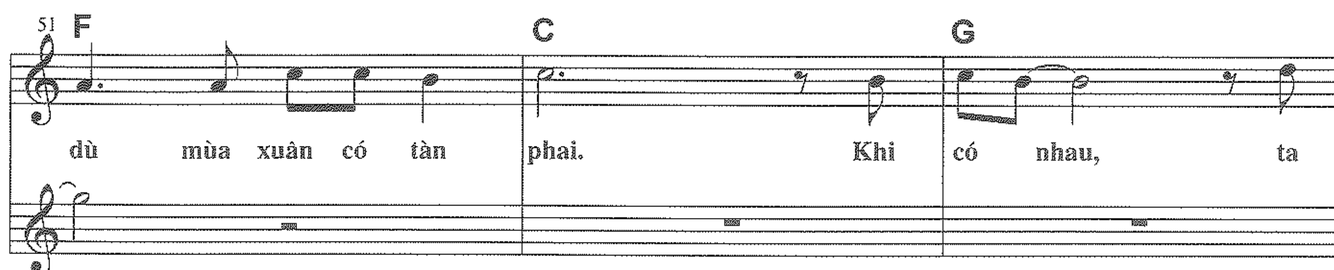
___ Xin mãi mãi như___ con sông dài,___
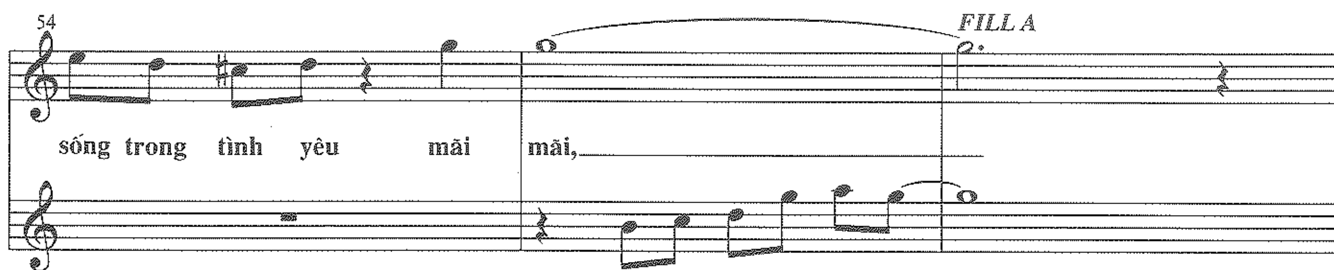
Heavy Rock

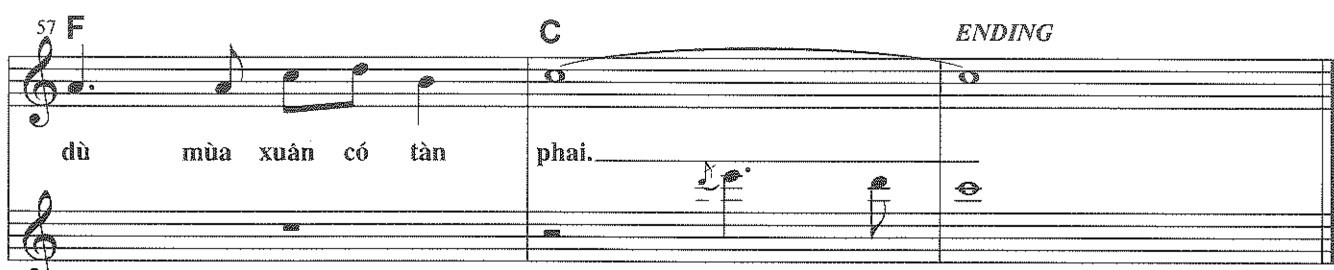
44 C | F

dâng sóng theo anh tới nơi chân trời.___

* **Chuẩn bị** dữ liệu và một số **lưu ý** khi đệm bài ***Em muốn sống bên anh trọn đời:***

- ***STYLE (RHYTHM)***: **Hard Rock** hoặc **Power Rock**
- ***TEMPO***: ♩= 129
- ***VOICE (TONE)***: **Heavy Rock (Rock Guitar), Rock Rotary (Rock Organ)**,...

- Giai điệu bài hát cao nhất nốt SON 2, có thể dịch giọng: -2 –> -5 cho giọng nam có cữ giọng thấp hơn và giọng nữ giả thanh; +2 –> +5 cho giọng nữ.

- Nếu cần có thể xem các thế bấm hợp âm giọng ĐÔ trưởng ở trang 26.

- Tập kỹ nhóm giai điệu đảo phách của âm sắc **Heavy Rock**, đồng thời kết hợp với điều khiển *PITCH BEND* mô phỏng âm điệu phong cách nhạc Rock.

- Có thể trình diễn bài hát theo sơ đồ sau: Nhạc dạo – hát lần 1 từ đầu đến nhịp 52 – Nhạc dạo – hát lần 2 – nhắc lại câu cuối "*Khi có nhau……tàn phai*" thêm 1 lần để kết.

Lời cuối sách

Như vậy, qua bộ tài liệu "**Học đệm Organ**" gồm 4 cuốn, chúng ta đã cơ bản hoàn thành việc thực hành đệm với hầu hết các tiết điệu nhạc nhẹ thông dụng (xem danh mục ở trang bên). Ngoài ra, có một số tiết điệu chúng tôi chưa giới thiệu vì nhiều lý do như: tài liệu chính thống không nhiều, bài minh họa cho tiết điệu quá ít ỏi hoặc không tiêu biểu, bài hát viết ở nhịp 2/4 không thuận lợi khi làm CD đệm mẫu,... Mặt khác dù rằng một số điệu nhạc như: Valse, Boston, Tango, Boléro, Rumba, Cha cha cha, Disco, 8Beat, Slow Rock, Slow Blues, Piano Ballad, 16Beat Ballad,... có nguồn bài hát phong phú hơn, nhưng do dung lượng mỗi cuốn sách có hạn nên còn nhiều tình khúc bất hủ hoặc đang thịnh hành chưa được giới thiệu qua bộ sách này. Trong thời gian tới, chúng tôi sẽ tiếp tục tìm tòi, biên soạn để sớm ra mắt bộ sách "***Thực hành đệm Organ***" (dự kiến gồm 4 tập) với nhiều bài hát được yêu thích, phù hợp đệm với đàn Organ và không trùng lặp các bài hát trong bộ sách này.

Chúc bạn đọc sức khỏe, thành công và hẹn sớm gặp lại các bạn!

Danh mục các ca khúc sử dụng trong bộ sách:

HỌC ĐỆM ORGAN (1)

Tiết điệu

Waltz, Tango, Boléro, Rumba

Track	Tên bài hát / Tên tác giả	Tiết điệu
1	*Happy birthday* - Patty Hill & Mildred J.Hill	Country Waltz
2	*Việt Nam quê hương tôi* - Đỗ Nhuận	English Waltz
3	*We wish you a merry Christmas* - Nhạc nước ngoài	Country Waltz
4	*Bài tango cho em* - Lam Phương	Tango
5	*La paloma* - Yradier	Tango
6	*Chiều* - Dương Thiệu Tước / Hồ Dzếnh	Tango
7	*Bóng chiều xưa* - Dương Thiệu Tước / Minh Trang	Tango
8	*Tình cây và đất* -Tô Thanh Tùng	Rumba
9	*Ai lên xứ Hoa đào* - Hoàng Nguyên	Rumba
10	*Nhạc rừng* - Hoàng Việt	Scand Waltz
11	*Mẹ yêu con* - Nguyễn Văn Tý	Christmas Waltz
12	*Xuân và tuổi trẻ* - La Hối / Thế Lữ	Scand Waltz
13	*Chuyện tình yêu* (Histoire d'un amor)-C.E.Almarán	Beguine
14	*Tuyết rơi* (Tomble la neige) - S. Adamo	Rumba
15	*Đừng xa em đêm nay* - Đức Huy	Rumba
16	*Nỗi buồn gác trọ* - Hoài Linh / Mạnh Phúc	Tango
17	*Tango dĩ vãng* - Anh Bằng	Tango
18	*Mùa xuân đầu tiên* - Văn Cao	Country Waltz
19	*Hoa cau vườn trầu* - Nguyễn Tiến	Rumba
20	*Chiếc áo bà ba* - Trần Thiện Thanh	Boléro Lento
21	*Sợi nhớ sợi thương* - Phan Huỳnh Điểu / Thúy Bắc	Rumba
22	*Ngày mùa* - Văn Cao	Country Waltz
23	*Con kênh xanh xanh* - Ngô Huỳnh	Scand Waltz
24	*Trường làng tôi* - Phạm Trọng Cầu	Country Waltz
25	*Chiều hạ vàng* - Nguyễn Bá Nghiêm	Rumba
26	*Chuyện hẹn hò* - Trần Thiện Thanh	Rumba Island
27	*Biển tình* - Lam Phương	Rumba

28	***Đêm đông*** - Nguyễn Văn Thương / Kim Minh	Tango
29	***Tình yêu đến trong giã từ*** - Nguyễn Ánh 9	Tango
30	***Thu ca*** - Phạm Mạnh Cương	Tango

HỌC ĐỆM ORGAN (2)

Tiết điệu

Disco, Techno, Dance, Polka Pop, March, Swing, Pasodoble, Twist, Rock&Roll

Track	**Tên mục / Tên bài hát**	**Tiết điệu**
1	***Mùa hè xanh*** - Vũ Hoàng	70's Disco
2	***Hãy hát lên*** - Vũ Quốc Việt	Ibiza 2002
3	***Búp bê không tình yêu*** - Nhạc Pháp, lời Việt sưu tầm	Dream Dance
4	***Một thời để nhớ*** - Nguyễn Văn Hiên	70's Disco
5	***Đi tìm chúa tôi*** - Ban nhạc Boney M, lời Việt sưu tầm	80's Disco
6	***Bài ca sinh viên*** - Trần Hoàng Tiến	70's Disco
7	***Đến với con người Việt Nam tôi*** - Xuân Nghĩa	70's Disco
8	***Con bướm xuân*** - Nhạc Hoa, lời Việt sưu tầm	Trance Pop
9	***Tuổi trẻ thế hệ Bác Hồ*** - Triều Dâng	Polka Pop
10	***Ca-chiu-sa*** - Blanter / Phạm Tuyên	Polka Pop
11	***Nối vòng tay lớn*** - Trịnh Công Sơn	Polka Pop
12	***Người đến từ Triều Châu***- Nhạc Hoa, lời Việt sưu tầm	Polka Pop
13	***Lên đàng*** - Lưu Hữu Phước / Huỳnh Văn Tiểng	Polka Pop
14	***Thanh niên làm theo lời Bác*** (Đoàn ca) - Hoàng Hòa	6/8 March
15	***Tiến quân ca*** (Quốc ca) - Văn Cao	German March
16	***Hát mãi khúc quân hành*** - Diệp Minh Tuyền	6/8 March
17	***Con mắt còn lại*** - Trịnh Công Sơn	MOR Swing
18	***Điệp khúc mùa xuân*** - Quốc Dũng	Swing Fox
19	***Jingle bell*** – J.S.Pierpont, lời Việt sưu tầm	Swing Fox
20	***Say tình*** - Nhạc Ý, lời Việt: Quốc Tuấn	Country Swing
21	***Đón xuân*** - Phạm Đình Chương	Swing Fox
22	***Ô mê ly*** – Văn Phụng / Văn Khôi	Pasodoble
23	***Dừng bước giang hồ*** - Hoàng Trọng	Pasodoble
24	***Một trái tim một quê hương*** - Phạm Trọng Cầu	Twist
25	***Sầu đông*** - Khánh Băng	60's Rock&Roll
26	***Sáu mươi năm cuộc đời*** - Y Vân	60's Rock&Roll

HỌC ĐỆM ORGAN (3)

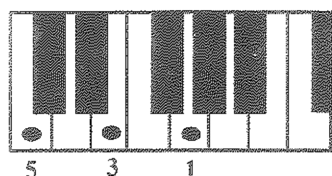
Tiết điệu

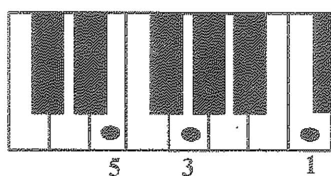
Slow Rock (6/8 Ballad), Slow Blues, Boston, 8Beat, Soul, Bossa Nova

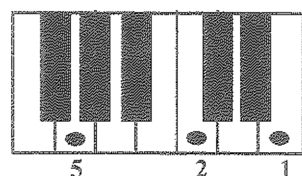
Track	Tên mục / Tên bài hát	Tiết điệu
1	***Bài thánh ca buồn*** - Nguyễn Vũ	Slow Rock
2	***Hai mùa No-el*** - Nguyễn Vũ	Slow Rock
3	***Một cõi đi về*** - Trịnh Công Sơn	Slow Rock
4	***Tình cha*** - Ngọc Sơn	Slow Rock
5	***Lâu đài tình ái*** - Trần Thiện Thanh	Slow Rock
6	***Giai điệu Tổ quốc*** - Trần Tiến	
7	***Thuyền và biển*** - Phan Huỳnh Điểu / Xuân Quỳnh	Slow Rock
8	***Lệ đá*** - Trần Trịnh	Slow Blues
9	***Tình nghệ sĩ*** - Đoàn Chuẩn / Từ Linh	Slow Blues
10	***Dư âm*** - Nguyễn Văn Tý	Slow Blues
11	***Khi tóc thầy bạc*** - Trần Đức	8Beat Modern
12	***Về quê ngoại*** - Hàn Châu	8Beat Adria
13	***Lời của gió*** - Duy Thái	Classic 8Beat
14	***Silent night*** - Franz Xaver Gruber / Hùng Lân	Boston
15	***Không còn mùa thu*** - Việt Anh	Boston
16	***Riêng một góc trời*** - Ngô Thụy Miên	Boston
17	***Niệm khúc cuối*** - Ngô Thụy Miên	Boston
18	***Buồn ơi chào mi*** - Nguyễn Ánh 9	Boston
19	***Hoài cảm*** - Cung Tiến	Boston
20	***Mắt biếc*** - Ngô Thụy Miên	Boston
21	***Tuổi đời mênh mông*** - Trịnh Công Sơn	Soul
22	***Và tôi cũng yêu em*** - Đức Huy	Soul
23	***Người mẹ*** - Nguyễn Ngọc Thiện	Bossa Nova
24	***Bây giờ tháng mấy*** - Từ Công Phụng	Bossa Nova
25	***Về đây nghe em*** - Trần Quang Lộc / A Khuê	Bossa Nova

PHỤ LỤC

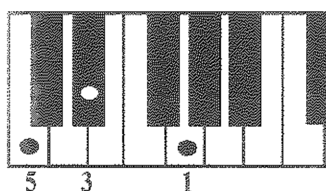
Hợp âm C

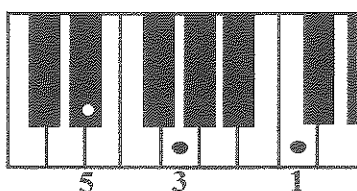

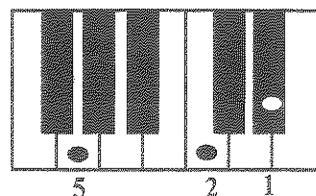

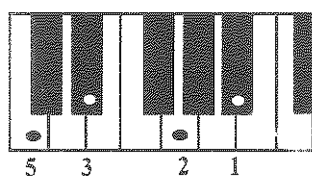
Hợp âm Cm

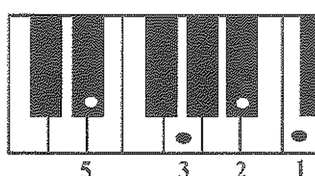

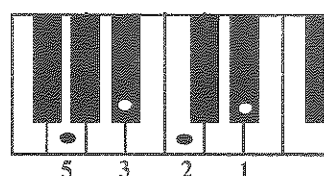

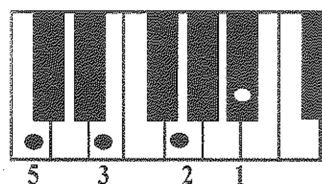
Hợp âm Cm7

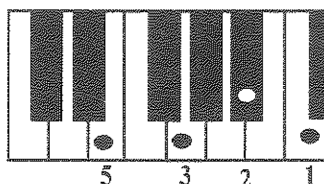

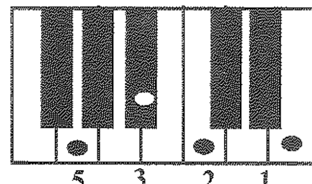

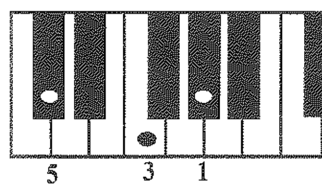
Hợp âm C7

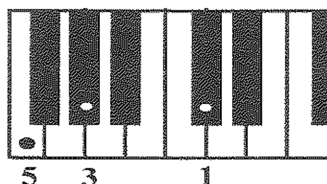

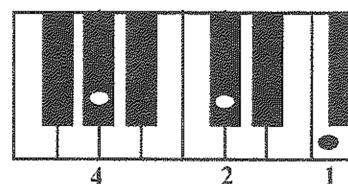

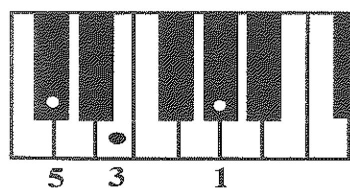
Hợp âm C# (Db)

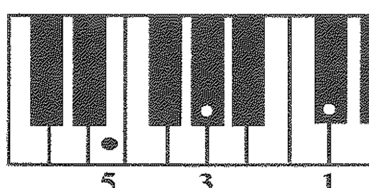

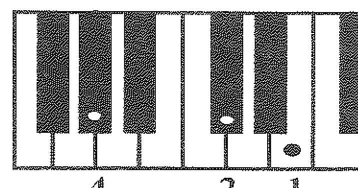

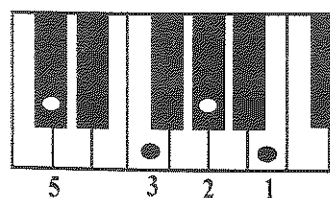
Hợp âm C#m (Dbm)

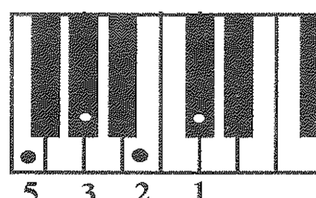

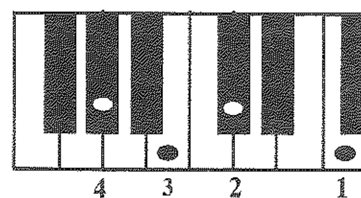

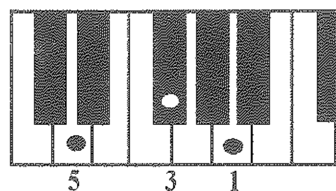
Hợp âm C#7 (Db7)

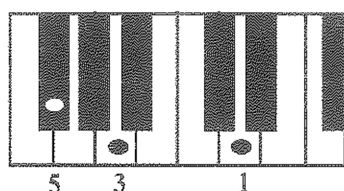

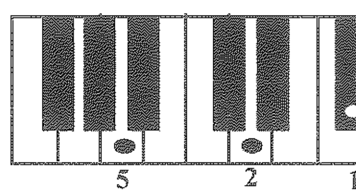

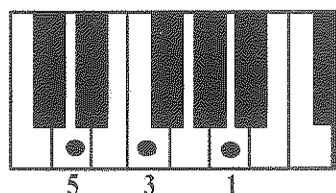
Hợp âm D

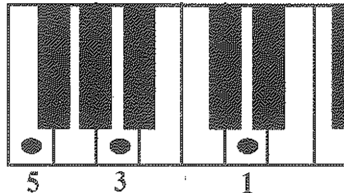

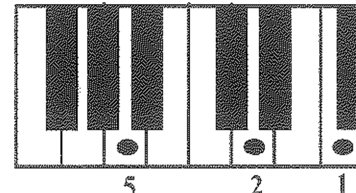

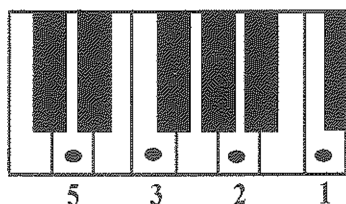
Hợp âm Dm

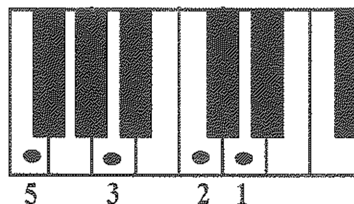

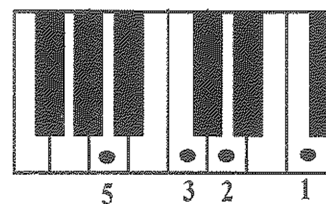

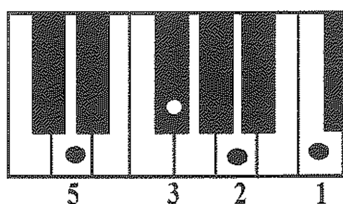
Hợp âm Dm7

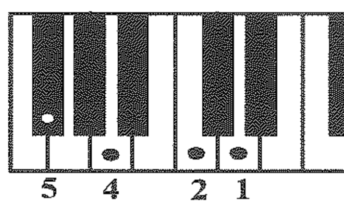

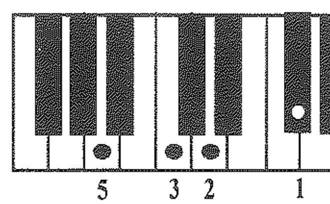

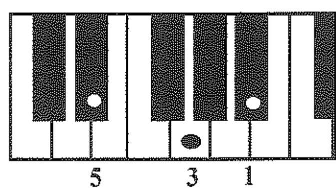
Hợp âm D7

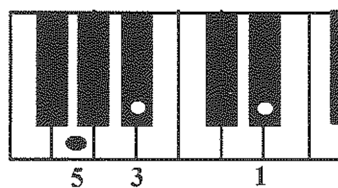

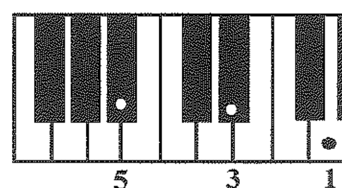

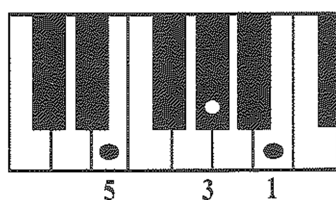
Hợp âm D# (E^b)

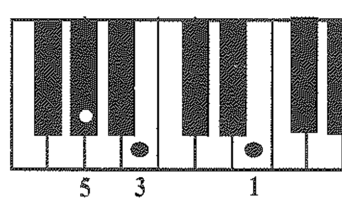

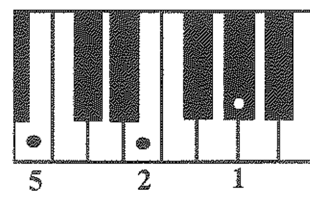

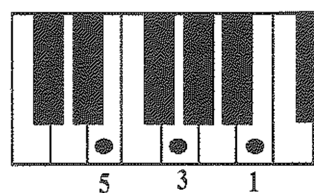
Hợp âm E

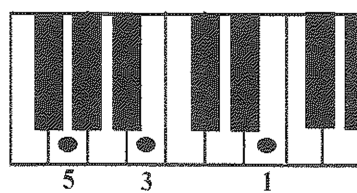

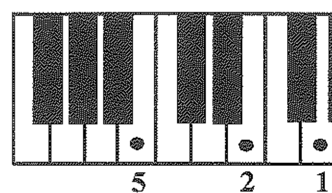

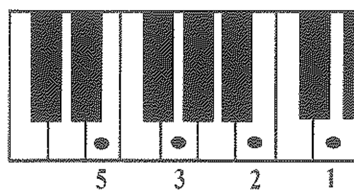
Hợp âm Em

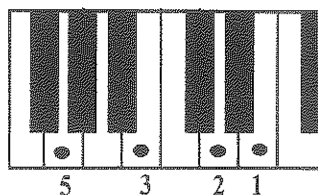

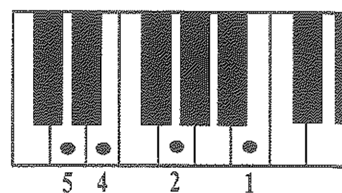

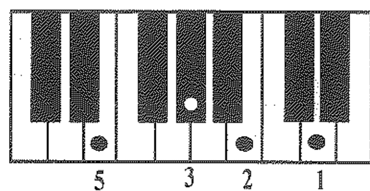
Hợp âm Em7

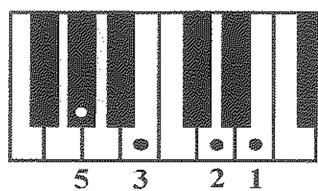

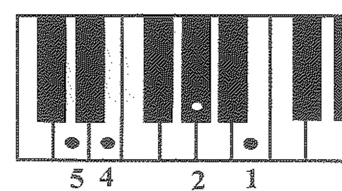

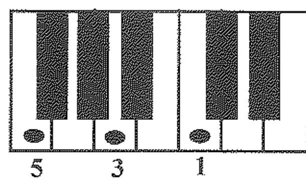
Hợp âm E7

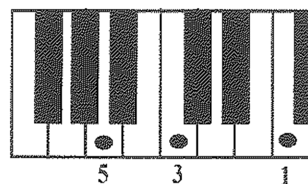

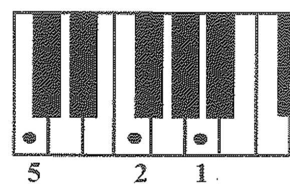

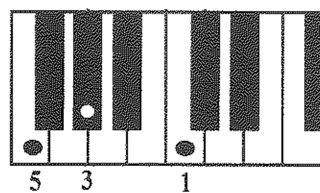
Hợp âm F

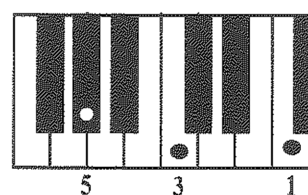

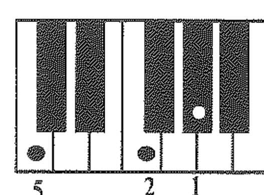

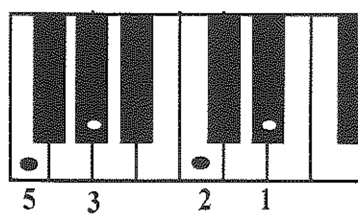
Hợp âm Fm

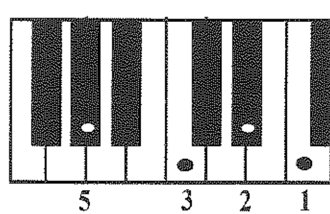

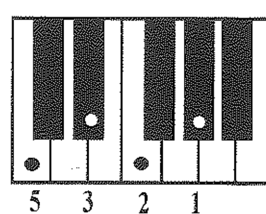

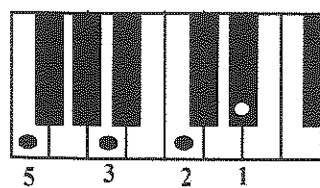
Hợp âm Fm7

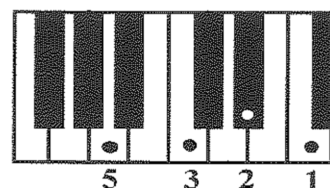

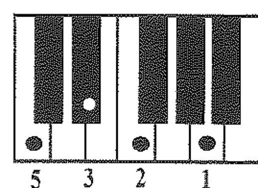

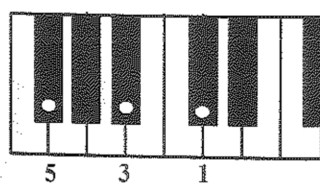
Hợp âm F7

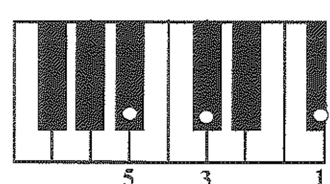

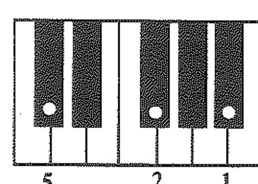

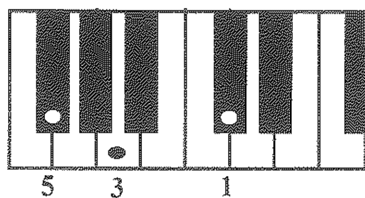
Hợp âm F#

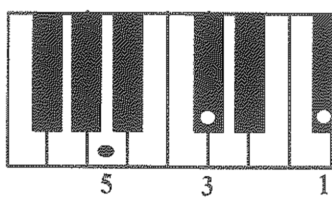

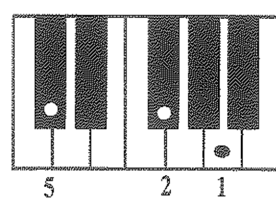

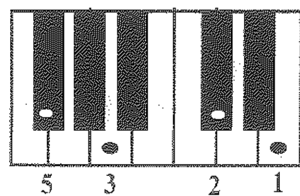
Hợp âm F$^{\#}$m

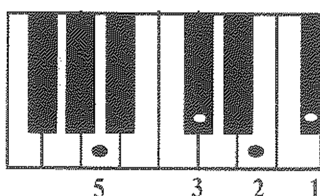

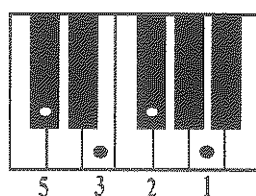

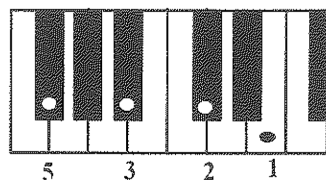
Hợp âm F$^{\#}$m^{7}

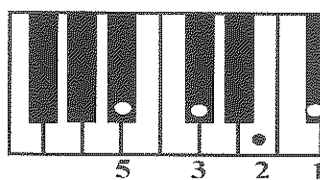

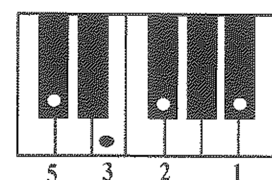

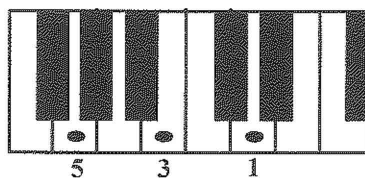
Hợp âm F$^{\#}$7

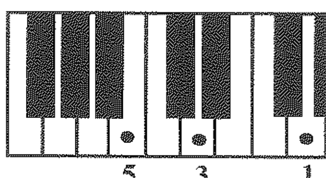

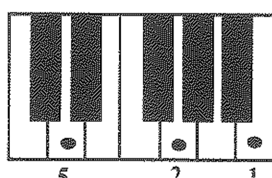

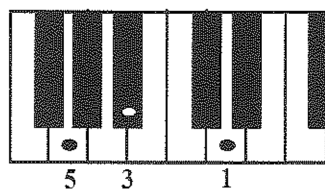
Hợp âm G

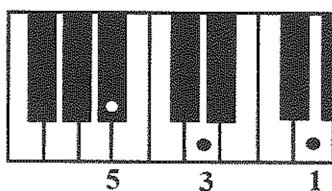

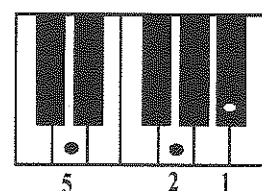

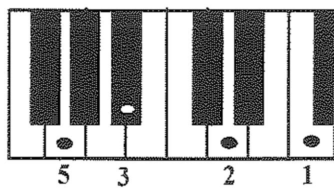
Hợp âm Gm

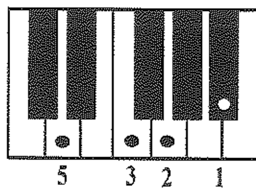

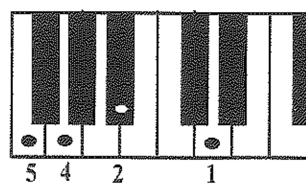

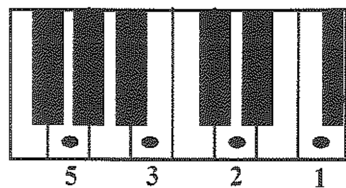
Hợp âm Gm7

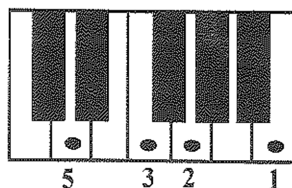

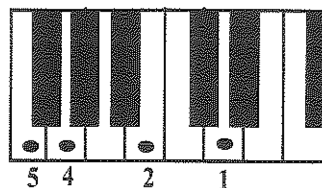

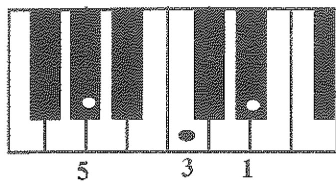
Hợp âm G7

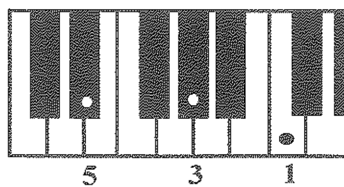

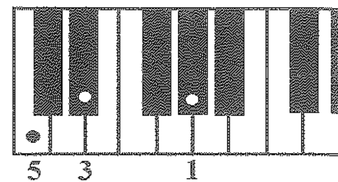

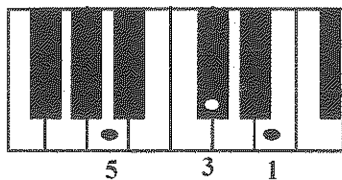
Hợp âm A^b

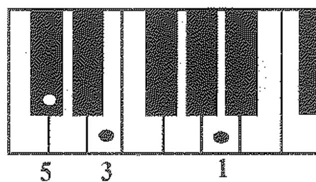

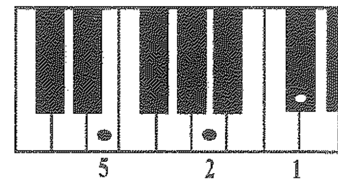

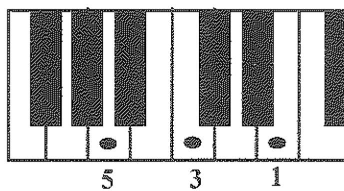
Hợp âm A

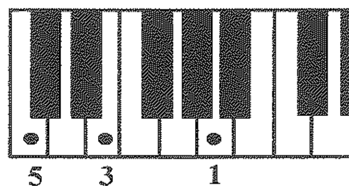

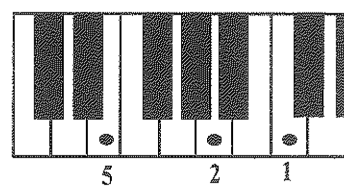

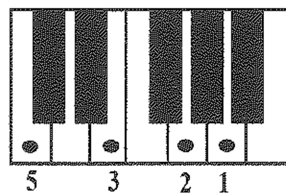
Hợp âm Am

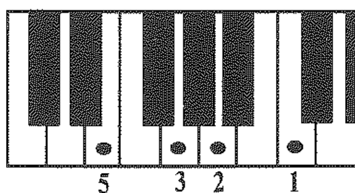

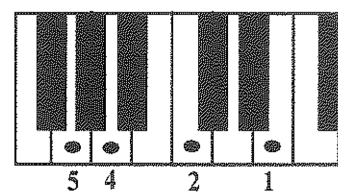

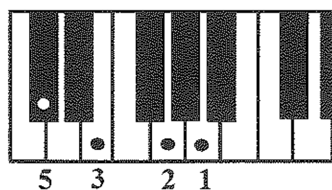
Hợp âm Am7

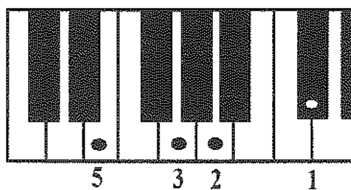

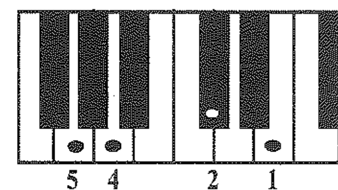

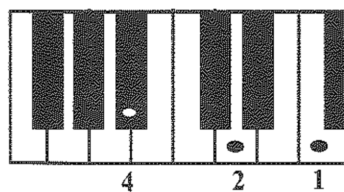
Hợp âm A7

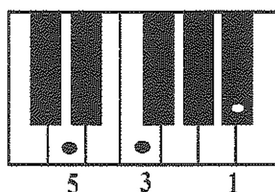

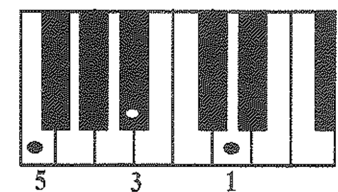

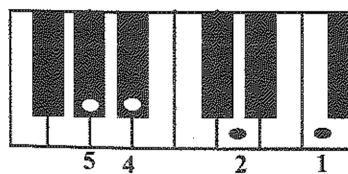
Hợp âm B^b

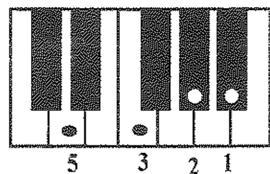

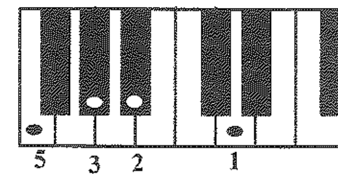

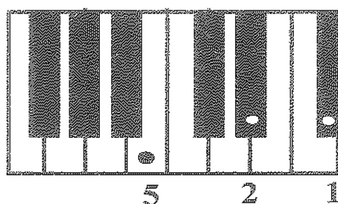
Hợp âm B^b7

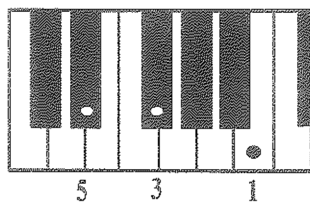

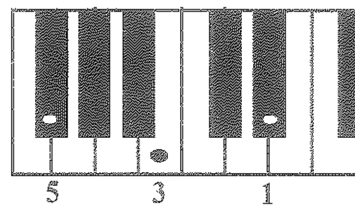

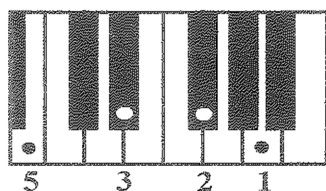
Hợp âm B

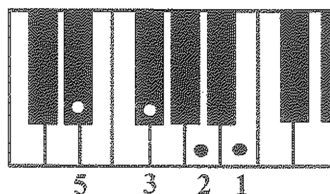

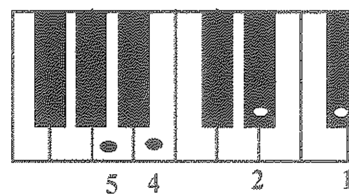

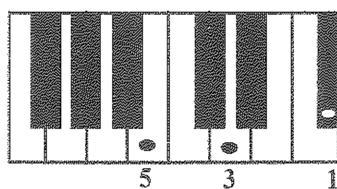
Hợp âm B7

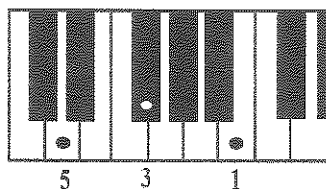

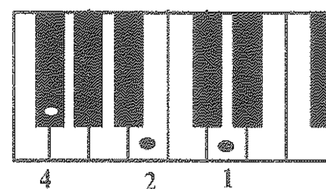

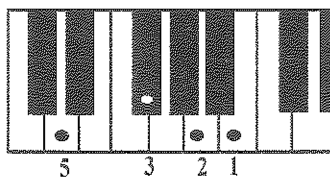
Hợp âm Bm

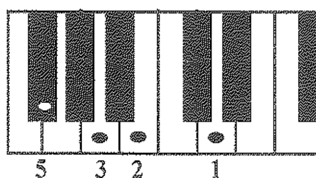

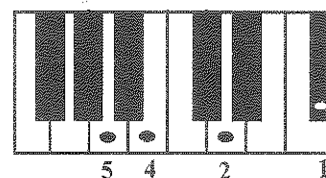

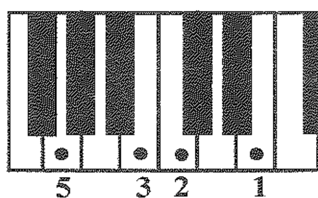
Hợp âm Bm7

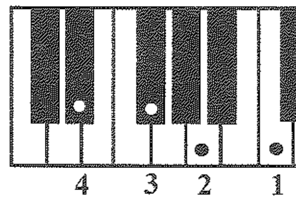

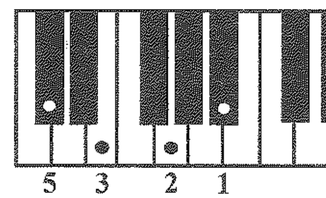
Hợp âm Cmaj^7

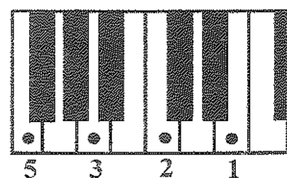
Hợp âm C$^{\#}$dim7

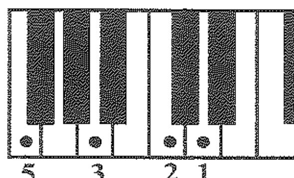
Hợp âm D$^{\#}$dim7

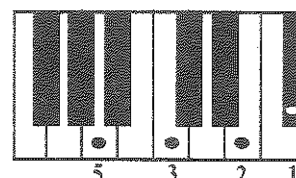
Hợp âm Fmaj^7

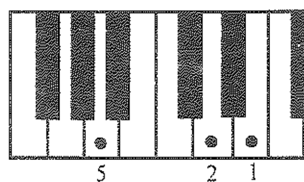
Hợp âm F^6

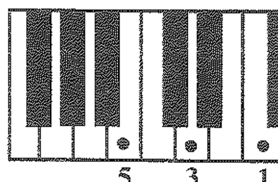
Hợp âm Am^6

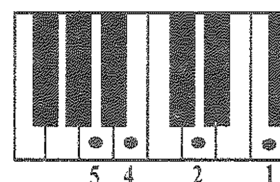
Hợp âm Asus^4

Hợp âm Bdim

Hợp âm Bm7^{b5}

Mục lục sách và CD-ROM

MỜI CÁC BẠN TÌM ĐỌC:

TÀI LIỆU HỌC ĐÀN PIANO

* **Học đệm piano cơ bản** - Phần 1 (kèm CD đệm mẫu)
* **Học đệm piano cơ bản** - Phần 2 (kèm CD đệm mẫu)

* **Piano Méthode Rose** (kèm CD đánh mẫu)
* **Piano cho thiếu nhi tuyển tập 220 tiểu phẩm nổi tiếng** - Phần 1 (kèm CD đánh mẫu)
* **Piano cho thiếu nhi tuyển tập 220 tiểu phẩm nổi tiếng** - Phần 2 (kèm CD đánh mẫu)
* **Piano cho thiếu nhi tuyển tập 220 tiểu phẩm nổi tiếng** - Phần 3 (kèm CD đánh mẫu)
* **Piano cho thiếu nhi tuyển tập 220 tiểu phẩm nổi tiếng** - Phần 4 (kèm CD đánh mẫu)
* **Piano cổ điển được yêu thích** - Phần 1 (CD-Rom tặng kèm theo sách)
* **Piano cổ điển được yêu thích** - Phần 2 (CD-Rom tặng kèm theo sách)
* **Nhạc sĩ thiên tài và những bài tập piano quen thuộc**- Tập 1 (CD-Rom kèm theo sách)
* **Nhạc sĩ thiên tài và những bài tập piano quen thuộc**- Tập 2 (CD-Rom kèm theo sách)

SÁCH DÀNH CHO GIÁO VIÊN DẠY NHẠC

* **Giúp giáo viên sử dụng tốt đàn phím điện tử trong thiết kế bài giảng Âm nhạc lớp 1** (kèm CD đánh mẫu)
* **Giúp giáo viên sử dụng tốt đàn phím điện tử trong thiết kế bài giảng Âm nhạc lớp 2** (kèm CD đánh mẫu)
* **Giúp giáo viên sử dụng tốt đàn phím điện tử trong thiết kế bài giảng Âm nhạc lớp 3** (kèm CD đánh mẫu)
* **Giúp giáo viên sử dụng tốt đàn phím điện tử trong thiết kế bài giảng Âm nhạc lớp 4** (kèm CD đánh mẫu)
* **Giúp giáo viên sử dụng tốt đàn phím điện tử trong thiết kế bài giảng Âm nhạc lớp 5** (kèm CD đánh mẫu)

SÁCH DÀNH CHO NGƯỜI TỰ HỌC

- **Tự học nhạc lý cơ bản**
- **Bài tập vui giúp bé thuộc nhanh nốt nhạc**
- **30 ngày biết đệm Guitar-** điệu nhạc **Valse, Boston, Tango, Boléro, Rumba, Cha cha cha** (kèm CD đệm đàn và hát mẫu)
- **45 ngày biết đệm guitar-** điệu nhạc **Slow Fox, Disco, March, Bebop, Hard Rock** (kèm CD đệm đàn và hát mẫu)
- **36 ngày biết đệm guitar-** điệu nhạc **Slow Ballad, 16Beat Ballad, Slow Rock, Rap, Twist, Slow Blues** (kèm CD đệm mẫu)
- **Tự học thổi sáo qua CD và hình ảnh**
  (Nghe thổi sáo mẫu và tập hòa tấu với nhạc đệm qua CD tặng kèm)
- **Tự học nhanh sáo trúc qua 60 giai điệu nổi tiếng**
  (CD thổi sáo mẫu tặng kèm theo sách)

HỌC ĐỆM ORGAN

Tiết điệu

Nhóm **Ballad, Mambo, Cha cha cha,**

Samba, Rap, Hard Rock

****

NHÀ XUẤT BẢN ÂM NHẠC

61 Lý Thái Tổ - Hoàn Kiếm - Hà Nội

Chịu trách nhiệm xuất bản:

HOÀNG THÁI DŨNG

Biên tập:

Nhạc sĩ **CÙ MINH TIẾN**

Chép nhạc vi tính:

TÁC GIẢ

Sửa bản in thử:

TRỊNH MINH THANH

Trình bày bìa:

Họa sĩ **TRỌNG KIÊN**

Liên kết xuất bản:

CÔNG TY CỔ PHẦN VĂN HOÁ HUY HOÀNG

110D Ngọc Hà, Ba Đình, Hà Nội

Tel: (043) 736.5859 - 736.6075 * Fax: 043.7367783

Email: info@huyhoangbook.vn

CHI NHÁNH PHÍA NAM

357A Lê Văn Sỹ, P1, Q. Tân Bình, TP. HCM

Tel: (083) 991 3636 - 991 2472 * Fax: (083) 991 2482

Email: cnsaigon@huyhoangbook.vn

www.huyhoangbook.vn

www.facebook.com/huyhoangbookstore

In 2000 cuốn, khổ 20,5 x 29,5 cm tại C.ty TNHH PT Minh Đạt

Số 04 nghách 41/9 ngõ 41 Thái Hà - Đống Đa - Hà Nội

Số đăng ký KHXB: 10-2014/CXB/43/9-226/ÂN

Số QĐ của NXB Âm Nhạc: 181/QĐXB-ÂN/14 ngày 22/12/2014

In xong và nộp lưu chiểu năm 2015

4

học đệm Organ

Tiết điệu: Nhóm Ballad - Mambo
Cha cha cha - Samba
Rap - Hard Rock

ISBN: 978-604-910-042-0

www.facebook.com/huyhoangbookstore
85.000 VNĐ